

рекомендована ціна - 4 грн.

12
щомісячне
2010
(114)

Газета
видається
за підтримки
«Центру
Голландських
технологій»

СІЛЬСЬКИЙ

видання

Читай і

вироси!

www.cib.net.ua

ВІСНИК

До Святого Миколая

Не вірте в Святого Миколая?
То байдуже – хай він у вас повірить
І знає, що не зрадите ніколи
Самих себе, свій край і віру в Бога...
Тоді в дарунок від Святого Миколая
Коштовний скарб дістанете – надію!

До Нового року

Що побажати в ці святкові дні –
На тиждень, місяць чи на цілий рік?
На тиждень – виповнення мрій,
На місяць-два – душевного спокою,
А от на рік або на все життя –
Гіркої смаку самоти не знати...

До Різдва Христового

В різдвяній казці візьме верх добро,
Сльозами каяття заплаче злодій,
В житті навколо стануться дива –
Воскресне почуття, поховане навіки...
Відколи Бог утілювався в людину,
Можливим стало все, у що ми вірим!

Петро
Джерелянський

Продовжується передплата на «Сільський вісник» з будь-якого місяця 2011 року!

ПРО ТОМАТИ, БІОПРЕПАРАТИ Й НЕ ТІЛЬКИ

Автор матеріалу звертається до дедалі актуальнішої теми – екологічної чистоти вирощуваної на наших городах продукції, надає конкретні рекомендації щодо раціонального застосування (в мінімальних обсягах) біологічних та інших препаратів.....2

ПОВОРОМ ОБ ОКУЛИРОВКЕ

Знаний український садівник – ерудований, схильний до аналізу практик – щедро ділиться своїм (без перебільшення!) унікальним досвідом.....4

КАТАЛОГ САДЖАНЦІВ СУНИЦІ-ФРІГО

Сучасні сорти великоплідної суниці від голландських фірм-постачальників привернуть увагу всіх, хто займається вирощуванням цієї запашної ягоди.....6

КАТАЛОГ ХРИЗАНТЕМ

Пропозиція сортів і гібридів улюбленої квітки мільйонів аматорів, ширша й цікавіша за будь-яку попередню, надає безмежну свободу вибору.....8

КАТАЛОГ ДЕКОРАТИВНИХ ДЕРЕВ І КУЩІВ

Зробивши замовлення і отримавши маленькі саджанці готових до висаджування рослин хвойних та листопадних порід, ви завчасно подбаєте про красу свого саду.....16

КАТАЛОГ РОЗСАДИ КІМНАТНИХ КВІТІВ

Чи варто витратити дорогоцінний час на вирощування розсади квітів? Скористайтесь унікальною пропозицією «СВ», і ви отримаєте замовлену вами розсаду в оптимальні для висаджування строки.....18

МІЖ МАГІЄЮ ТА МЕДИЦИНОЮ

У статті доктора Моніки Беняш (Польща) йдеться про цілу низку корисних властивостей добре відомої багатьом із нас рослини – бузини чорної.....29

ВІЧ-НА-ВІЧ ІЗ ЧИТАЧАМИ

У приміщенні однієї з харківських книгарень відбулася зустріч редакційного колективу «Сільського вісника» з читачами газети. Приводом для цього стала визначна для часопису подія – його наклад перетнув 200-тисячну межу.....30

Жіночий погляд – промінець звабливий!
Розповісти про нього – хто зуміє?
І навіть сильний духом та сміливий
Очей не відведе од втіленої мрії...

Порозумітись допоможуть квіти,
Бо тільки мову пелюсток яскравих
Дано збентеженому серцю зрозуміти,
І лише згодом – час для слів ласкавих...

Юрій Зайців

У січневому (2011 року) числі
газети – каталоги насіння
овочів і квітів та дайджест
найпопулярніших пропозицій
для нових передплатників!

Про помідори, біопрепарати й не тільки

Після попередньої публікації, в якій я описала власні методи вирощування якісної розсади («СВ» № 12 за 2007 рік), до мене надійшло багато листів, на які я не сподівалася і фізично не мала змоги відповісти. Проте, я зробила один досить невтішний висновок: чимало городників, які прагнуть вирощувати високі врожаї помідорів, не знають, що собою являє пасинкування, мульчування, позакореневе підживлення і т. п. Тому я хочу їм порадити: візьміть у знайомих, бібліотеці чи придбайте якийсь довідник по овочівництву, підійде, навіть радянське видання. Так от: трохи витраченого часу на теоретичну підготовку, трохи витрачених коштів на насіння, літературу, засоби догляду та захисту, трохи помилок, які складають основу безцінного власного досвіду – і успіх неминучий.

У цій статті я хочу найперше зупинитись на екологічності вирощуваного врожаю, оскільки випадки, свідком яких мені довелося стати, просто вражають. В нашому суспільстві прийнято і, навіть, модно всі проблеми зі здоров'ям, починаючи від дитячих діатезів і, закінчуючи імпотенцією, списувати на Чорнобиль. Я маю на увазі не когось далекого, а реальних, знайомих мені людей, які проживають в моєму та прилеглих до нього селищах. Парадокс полягає в тому, що на цій території радіаційний фон складає лише половину допустимої норми. Так от, я спостерігаю за фермерами, які свої помідорні (огіркові, капустаї і т. д.) плантації щедро обробляють пестицидами і до дощу, і після, і так – про всяк випадок. І ніхто не очікує 20 днів до збору врожаю – звечора обробка, зранку на базар. Є й такі, хто щотижня обробляють помідорні кущі мідним купоросом, вважаючи його абсолютно безпечним препаратом. Справді, на пакетиках же не пишуть, що він накопичується в печінці... Дехто щиро вірить, що екологічно чистими є привізні південні помідори, бо «...там клімат інший, гаряче, тому й фітофтори нема». Але відпочиваючи на півдні, я на власні очі бачила кущі, добряче побиті фітофторозом... Слід також додати, що великі плантації помідорів щедро скроплюють від колорадського жука.

Як я вирощую помідори

Особисто я кілька останніх років через брак часу вирощую помідори лише у плівковій теплиці. Із 90 штук рослин помідорів я отримую врожай, якого повністю вистачає для потреб сім'ї в складі п'яти осіб та для того, щоб поділитись з родичами і знайомими. При цьому одну хімічну обробку я здійснюю лише в тому разі, коли дощить 2-3 тижні підряд в період після появи фітофтори на картоплі. Звичайно, інколи фітофтора торкається листків нижніх ярусів. Але у 99% – це ті листки, над якими вже зав'язалась китиця плодів і які можна сміливо видаляти. Це не дивлячись на те, що теплиця в мене стаціонарна (тобто, багато років знаходиться на одному місці) і в безпосередній близькості як не з одного, то з іншого боку росте власна або сусідська картопля.

Але, мати теплицю не кожному громадянину нашої держави по кишені. В чому ж вихід? Я вважаю, що ту частину врожаю, яка піде на консервування чи засолювання, потрібно виростити у відкритому ґрунті до масової появи фітофтори, яка в нашому регіоні прак-

тично кожного року починається в кінці першої декади липня. Як це зробити? Перше, що спадає на думку – посадити ультраскоростиглі сорти. В деякій мірі так. Але я використовую набагато ефективніший спосіб, про який вперше вчиталася в старій радянській книзі про промислове вирощування помідорів. Ось його суть. Береться міцна, загартована, непереросла розсада надтаранних, ранніх чи середньоранніх невисокорослих сортів з дружною віддачею врожаю і висаджується загущеним методом: 20 см в ряду між рослинами і 50-70 см між рядами. В рослин видаляються всі пасинки і після першої або після другої китиці плодів лишають лише два листки, а верхівку видаляють. Рослини підв'язують до коротких кілочків. В таких умовах вони досягають дуже швидко і дружно, плоди великі, дуже однорідні. Останні можна і, навіть, треба зірвати у фазі легкого побуріння. Але, лише останні, ні в якому разі не перші, адже стиглі помідори виділяють речовини, що сприяють швидшому досягненню незрілих плодів. При цьому, достатньо буде лише однієї хімічної обробки у фазі цвітіння, але не препаратом *Тамту*, який згідно моїх спостережень затримує досягнення. Згодяться *Ридоміл Голд*, *Інфініто*, *Ревус* тощо. Єдиним мінусом цього методу є потреба у більшій кількості розсади високої якості, адже коли розсада витягнута або незагартована, то її адаптація до нових умов займає тривалий час і плодоношення відсовується у часі, а, відтак, з'являється потреба у більшій кількості обробок. Розсада, придбана на ринку часто є неякісною, адже вирощується в умовах високих температур і при надлишку азотних добрив, що, до речі, призводить до накопичення нітратів. Тому, бажаним мати ранню, якісну продукцію, треба вирощувати розсаду самостійно.

Що стосується конкретних сортів, то із поширених підійдуть *Ляна*, *Джина*, *Лікуріч*, *Світанок*, *Легічний*. Дуже часто городників-початківців цікавить питання: а який же сорт чи гібрид самий ранній? Серед багатьох випробуваних мною сортів і гібридів найпершим досягає *Бета*, проте розмір плодів та врожайність незначні. Щоправда, в теплиці я висаджую їх між високорослими сортами чи гібридами і, як тільки останні починають плодоносити, видаляю.

Щодо заправки ґрунту, то, взагалі, достатньо його добре угноїти, можна під перекопку посипати попелом (я завжди роблю це на око). Але, якщо є час, можливість і бажання, то можна в кожну лунку дати жменьку перегною, сухого курячого посліду або ложку комплексного добрива, помішавши його із землею. А далі – поливати, прополювати, підв'язувати і підгортати, як зазвичай. Цього буде достатньо, але особисто я застосовую ще прийоми, на яких зупинюсь далі.

Помідори до самих морозів

Як отримувати якнайдовше врожай помідорів? Зробіть П-подібну конструкцію (турнік) вище свого зросту довільної довжини, накин'йте на нього плівку, краї якої засипте землею, щоб вийшов трикутний тунель, всередині якого вам зручно буде пройти. По центру через 50 см висадіть розсаду помідорів індетермінантних сортів (*Гібрид Тарасенка 2*, *Чіо-Чіо-Сан* чи інші). Але перший і останній кущі посадіть на такій відстані від країв, щоб на них не попадав дощ. Рослини формуйте в одне стебло і вирощуйте на шпалері. Для цього можна перед накриттям до верхньої планки прив'язати шнури над тими місцями, де будуть рости помідори, а можна під цією планкою протягти горизонтально шнур, а вже до нього вертикально прикріплювати шнури, навколо яких обвивати стебла помідорів. Плівка захищатиме від дощів, а відкритість з двох боків створюватиме протяг, який сприятиме пониженню вологості. На рослинах залиште лише по дві китиці. Якщо до цього ви не вирощували гронаподібних сортів, то, спробувавши вирощувати їх один раз, ви, скоріше за все, «захворієте» ними на все життя. На одній китиці може достигати 30-40 плодів. Але спочатку їх починає рости близько 20. Як тільки ви достиглі плоди зірвали, зразу починають рости інші зав'язі.

Тому, не перетримуйте стиглих помідорчиків на кущі, якщо хочете отримати врожай по максимуму. Одна рослина здатна під цим примітивним укриттям віддати близько 100 плодів.

Оскільки такі рослини мають довгий вегетаційний період, при затяжних дощах треба здійснити одну хімічну обробку фунгіцидом. Мінус цього способу: при вирощуванні високорослих сортів чи гібридів треба підв'язувати кожну китицю.

А тепер розповім про вирощування мною помідорів цього сезону, аналізуючи водночас і досвід попередніх років.

Як завжди, я посіяла помідори в середині лютого у дерев'яні ящики, але згодом пікірувала у обрізані двохлітрові пластикові пляшки. Я пробувала вирощувати розсаду у різноманітній тарі, з пікіруванням і без. Звичайно, дуже добре пікірувати розсаду у торфоперегнійні горщики, але їхня ціна кусається. Найкращою була розсада, вирощена із пікіруванням у дерев'яних ящиках касетним способом, оскільки на моїх південних вікнах вдень такі ящики найменше перегрівалися. Непогано вирощувати і в півлітрових пластикових стаканчиках. При пересадці в теплицю я розриваю чи розрізую стаканчик і здійснюю перевалку рослини у тепличний ґрунт. Розсаду перед цим не поливаю – так зручніше виймати земельний ком із розрізаного стаканчика, але якщо вам шкода цієї тари, то потрібно, навпаки, добре полити.

Цього року в мене стався казус через те, що в оселі ми поміняли дерев'яні вікна на пластикові. І, хоча, на батареях було встановлено крани для регуляції температури і вікна весь час перебували в положенні легкої вентиляції, але розсада без жодних підживлень почала рости стрімкими темпами, тим більше, що площа живлення була достатньою. На початку квітня рослини верхівками вперлись у верхню частину вікна і вимушені були промучитись так

тижнів зо два. Переносити таку розсаду було дуже незручно, кілька рослин зламалося. Другий неприємний сюрприз крився в тому, що вивільняти розсаду з обрізаних по мінімуму (там, де починається звуження) пляшок було дуже важко. Я зрозуміла, що така площа живлення для розсади завелика, адже, хоча коріння і проникло до самого дна, але щільно ґрунтову грудку не обплело. Після висаджування я ці високі рослини вимушена одразу була підв'язувати. Зауважу, що я ніколи не висаджую розсаду лежачи чи заглиблено, хоча помідори здатні до утворення додаткового коріння і ще в радянські часи був запатентований спосіб садити помідори лежачи, з укоріненням нижніх пасинків. Один раз я спробувала покласити перерослу розсаду і залишилася невдоволена результатами.

Ґрунт у теплиці я мульчую різними матеріалами: соломкою, сіном, подрібною молодією люцерною, сосновими голками. Мінусом мульчі є те, що під нею дуже люблять облаштувати свої домівки мурахи і нічліжки слимаки (за винятком соснової, яка їх коє). Хоча, цього року слимаків у мене майже не було, не дивлячись на відсутність соснової мульчі.

Моя розсада була перерослою, але не зніженою, тому прийнялася нормально і почала активно цвісти. Вже 28 травня ми смакували помідори.

Добрива та біопрепарати

Після висаджування я провела позакореневе підживлення квітковим добривом у суміші з мікроелементами (згідно інструкції). В цей час активно зеленіла молоді кропива. Всі знають про її користь людському організму у ранньовесняний авітамінозний період, але не всі здогадуються про її користь для рослин. В мене в теплиці стоїть залізний бак на 80 літрів. Я помістила туди добру половину об'єму кропиви і залила водою для бродіння. Через кілька днів додала туди жменю нітрамофоски, літрову банку цукру і 5 ложок розчину *Байкал ЕМ-1*. Колись мені на очі потрапив докладний рецепт приготування подібної суміші, але газета із ним десь зникла. Проте, я пам'ятала, що корисні бактерії присутні у зброджених розчинах та на них позитивно впливають добрива у малих кількостях та цукор. Приготовану суміш я лишила на два дні, сподіваючись, що корисні бактерії там гарно розмножаться. Далі я провела ще два позакореневі підживлення з інтервалом у 15 днів розчином цієї суміші (стакан розчину на відро води) і одне кореневе підживлення (півлітра розчину на відро). Заодно такі ж позакореневі підживлення я провела для деяких інших рослин.

Які ж результати?

Першою проявилася реакція на таке підживлення у помідорів та однорічних і дворічних сіянців персиків – у них масово почала рости коренева поросль як це буває після видалення чи підмерзання у персиків основного пагона. На персиках, зрозуміло, я ці пагони полишала, а помідорів майже всі видала і повтикала в землю. Оскільки на них було багато зачатків корінців, то вони дуже швидко прийнялися і зацвіли (це був кінець травня). На персиках ці пагони наздогнали основний і на всіх дворічках заклалися плодови бруньки.

Проте, найцікавішою була реакція однієї яблуні. Вже років вісім, як знайомий професійний садівник порадив її зрубати, оскільки вона безнадійно хвора. І, справді, вона і не росла, і не гинула, і не плодоносила, будучи при цьому ясно вкритою лишайниками. А цього року у неї на стовбурі з'явилася глибока поздовжня тріщина. Щоправда, вона цвіла, та цвіт і поодинокі зав'язі одразу осипалися. Але, оскільки, ця яблуня сиділа у квітнику, то я посадила поперед неї витку троянду, вирішивши використати нещасне дерево у вигляді опори. За ці роки троянда розплелася так, що за нею крона яблуні ледь проглядалася.

ВІД РЕДАКЦІЇ

Подібне до Байкалу біодобриво можна приготувати самостійно. Коротенько наведемо рецепт, запропонований автором статті «Вермикультура. Від теорії до практики» (СВ № 3 за 2010 р.) агрономом Григорієм Плутенко. Для приготування мікробіологічного добрива треба взяти металеву діжку об'ємом близько 200л. Ємність заповнити на 1/5 свіжим бур'яном, додати трохи прілого сіна, компосту, піввідра попелу, 0,5 кг нітрофоски, відро гнилих овочів чи фруктів, 0,5 кг цукру, 1 л збродженого варення. Додають також 30 г дріжджів і 1 л кислого молока чи сироватки. Після цього діжку заповнюється доверху водою і нещільно закривається. Через два тижні суміш готова. Добриво можна використовувати для позакореневого і кореневого підживлення овочів, попередньо розбавивши (1,5 л суспензії на відро води). Цією сумішшю можна також поливати компостні кучі, заселяючи їх корисною мікрофлорою. Використання описаного біодобрива буде ефективне лише за умови достатнього зволоження.

Плоди помідору «Гібрид Тарасенка 2»

Але, після двохразового позакореневого підживлення вищезгаданого сумішшю на ній з'явилася рясна зав'язь, яка й не думала опадати, різко зменшилась кількість лишайників та загоїлась тріщина. Коли яблука почали наливатися й червоніти, багато перехожих цікавилися, що це за сорт. Восени я нарвала три відр гарних яблук, а домашні почали дружно виступати за те, щоб добряче обрізати троянду на користь яблуні.

Не дало таких вагомих результатів аналогічне підживлення молодих кущів троянд, висаджених у не найкращому для них місці. Я, звичайно, розуміла, що важкий, глинисто-кам'янистий (залишки після будівництва) ґрунт під кронами дерев несприятливий для королеви квітів, але в мене було багато вкорінених під банкою живців і тільки єдине «вільне» місце. Тоді я посипала навколо кущиків прілу соломю, частково пересапала її із землею та полила розчином даної суміші. Буквально на очах бруньки «вистріляли» пагонами.

Ще один раз, вже розчином *Байкалу ЕМ-1* у чистій воді я покропила помідори, коли на картоплі з'явилася фітофтора. Кущі почували себе добре, гарно плодоносили. У фазі масового наливання плодів я підживлювала їх розчином зброженого курячого посліду (під корінь). В порівнянні із іншими роками в них дещо менше з'являлося пасинків. Проте, із початку до середини серпня наступило «затишшя»: зав'язі стали дуже повільно рости і достигати, не дивлячись на підживлення. Біопрепарат на той час в мене закінчився. Але після двотижневого відпочинку почався сплеск урожайності, причому плоди росли і достигали дуже швидко. До цього таке доводилося мені спостерігати на рослинах огірків. З цього періоду через брак часу я припинила пасинкування, лише пригинала пагони, які впиралися у стелю теплиці. Рослини були загущені, але не хворіли. Звичайно, цьому сприяла мульча і цілодобово відкриті бічні фрамуги теплиці. В цей час особливо відзначився гібрид *Шеді Леді F1*. Його основне стебло вже відплодоносило, але пасинки були всіяні плодами так, що під їх вагою рвалася шпалера.

Досвідчені городники знають, що коли температура плодів, зірваних для дозрівання, опуститься до +5°C, то вони починають масово гнити. Цього року плоди на дозрівання я знімала після того, як у жовтні температура опустилася нижче нуля. Плоди нормального розміру я відсортувала окремо, а недорослі відкладала з метою їх засолювання. Проте, до цього в мене спочатку ніяк не доходили руки, а потім я побачила, що вони почали червоніти, тих, що загнили, було дуже мало. Таким чином, маємо свіжі помідори аж до початку зими! А от до обробки такого я не спостерігала жодного року. І тепер мене мучить цікавість, а що було б, коли б я застосувала не тільки *Байкал ЕМ-1*, а ще якийсь біопрепарат, особливо – в насіннево-розсадний період?

До речі, важкий, клейкуватий глиняний ґрунт у моїй теплиці набув грудкуватої структури і пухкості настільки, що до осені земля під ногами почала пружинити. Щоправда, цього року в мене були замульчовані та поливалися й міжряддя.

Що стосується особливостей застосування біопрепаратів, то треба мати на увазі, що корисні бактерії люблять вологу й органіку, тому в закритому ґрунті вони завжди будуть ефективніші, ніж у відкритому. Обприскувати ними слід увечері або вранці. Поливати такими біопрепаратами як *Байкал ЕМ-1* під корінь не можна за 7-10 днів до і після висадки розсади, оскільки мертві тканини пошкоджених корінців сприймаються бактеріями як їжа, а рани погано загоюються.

Юлія Глинчук,
с. Зоря, Рівненська обл.

Мои «огородные секреты»

Очень люблю рубрику «Щедра грядка», где многие делятся своим опытом выращивания различных овощей. Хотелось бы сделать доступными для всех и некоторые свои наблюдения.

старой соломой слоем 3-4 см. Эксперимент показал, что мульчировать землю в парнике с луком, посаженным с осени, лучше обычной соломой, а вот при весенней посадке лука на зелень – ржаной.

Перед пахотой в конце апреля рожь отрастает на 20-35 см, я ее скашиваю. Не всегда ее удавалось подсушить. Зелень портилась, становилось непригодной на корм птице, козе. Этой весной излишек зелени я сразу разложила в междурядье чеснока слоем 4-5 см, к тому времени я уже провела две подкормки, несколько рыхлений. Зеленая рожь, в междурядье чеснока была и дополнительным удобрением, и мульчей, медведка на эту грядку не захаживала, чего не скажешь о рядом расположенной грядке лука-севка, посаженного на репку. Междурядье клубники тоже хорошо мульчировать соломой, а если земля не кислая – тырсой. Такой материал прекрасно сохраняет влагу, а ягоды чистые, не в земле. Перед тем, как мульчировать междурядье соломой, раскладываю «долгоиграющее» удобрение – сухой коровяк или птичий помет. С каждым поливом оно понемногу растворяется, и растения получают необходимые для роста вещества.

О сортах клубники и методах выращивания неоднократно писалось в «СВ». Хочу немного добавить. В конце марта, когда погода позволяет работать на огороде, на грядках с клубникой я освобождаю междурядья от усов (кстати, их можно продать на базаре) и пропалываю от сорняков. К середине-концу апреля я с этим справляюсь. Потом раскладываю коровяк или куриный помет в междурядье и застилаю соломой. Такую процедуру провожу на грядках с клубникой 2-4 года жизни. А вот на грядках первого года посадки в междурядьях у меня растет рядочками чеснок. Выращиваю старый добрый сорт клубники *Виктория*. Для получения раннего урожая, накрываю спанбондом. Во время цветения и завязывания ягод поливаю обильно, но не часто.

«Свіжі огірочки – від травня по серпень» от Наталии Федорчук («СВ» № 11/2008) натолкнули на мысль, а не заняться ли снова огурцами. Опыт выращивания их в теплице уже есть, дело за малым. Для этого надо построить теплицу на огороде (она у нас была на заднем дворе, пока мы ее не разобрали), а на ее месте построили сарай. Выращива-

ли мы тогда *Аякс F1*. Хочу в новом сезоне опробовать такие сорта, как *Анжелика F1* и *Афина F1*. Рассаду мы также заранее выращивали в стаканчиках. Высаживали огурцы в апреле. Холодными ночами топили буржуйку, она грела трубу, проходящую через всю теплицу. В междурядье высаживала, пикировала рассаду перца и томатов.

В другой теплице сажали редис *Сору* (1 марта). В апреле теплица освобождалась, и высаживали томаты – уже подросшие и окрепшие. Ночи в марте-апреле холодные, топить дровами приходилось постоянно, что очень утомительно. Поэтому пришлось отказаться от многого, но это был урок. Сейчас сроки посадки редиса в теплицу перенесли на конец марта-начало апреля. Да и новинки пришли на помощь. А агроволокно – это чудо!

Пробовала выращивать лук из семян. Есть успехи, но и провалы были. Не удается у меня лук *Ред Барон*, за сезон выросли луковички-крохи, севок. А вот лук *Олина* – супер! Олина выращивала из семян рассадным способом. Хороши луковки за один сезон! Лук вкусный, лежкий, и довольно крупный – мечта огородника! Хранится очень хорошо. А посаженные на следующий год маточники, летом дали отличный урожай чернушки.

Елена Фокина,
с. Старое, Киевская обл.

Вирощування цибулі-сіянки із чорнушки

Перш за все, перевіряємо насіння на схожість: кілька штук зав'язую у вузлик і проварюю. Якщо зерно розлушилось, значить, чорнушка придатна для висівання. Найкращий день для посіву – 25-26 березня (в середу, п'ятницю чи суботу). Під зиму насіння ріпчастої цибулі висівається перед заморозками сухим, без замочування.

Для оздоровлення насіння готуємо такий розчин: на 0,5 л снігової або дощової води кладемо 2 ст. ложки попелу, 1 ложку меду і надавлюємо соку з нижніх листків трюхричного алое. Насіння кладу у вузлик і замочую в цьому розчині на 2-3 доби. Потім виймаю на друшляк, щоб зійшла вода, розв'язую і підсушую, доводячи насіння до стану сипучості.

Весною висіваємо чорнушку на грядки – чим раніше, тим краще. Рядочки на грядці готуємо з вечора, поливаючи підсоленою водою (чарка солі на відро води), а в самі рядочки сипимо сіль і попел. При такій обробці цибуля буде соковита, солодка, її не псуватимуть шкідники. Посів проводжу рано, підсіваючи у рядки диню (але ріденько). Від заморозків користуюся спанбондом – нетканним матеріалом, який пропускає воду до рослин, зберігає мікроклімат, а також захищає від попелиць і білошок капусту редьку й інші культури. Як тільки зійде цибуля, зразу обробляємо сходи від цибулевої мухи будь-яким дозволеним препаратом (ред.: *Енжіо, Актеллік, Карате Зеон, Ратібор* чи іншими) або опудрюємо попелом.

Щоб пір'я цибулі не сохло, важливо обробити рослини один-два рази за сезон таким розчином: на відро води беру 1 л сироватки і 1 ч. ложку йоду. Рясно поливаю до 11 години ранку. Після другої прополки обов'язково цибулю підсипаю землею, а коли зав'яжеться в головки – треба поваляти бадилля, щоб цибуля росла не в пір'я, а в цибулину. Збирати врожай доцільно перед святом апостолів Петра і Павла до дощів у суху погоду, не допускаючи пересихання надземної маси. Усе сухе бадилля й лушпиння з цибулин вимку збирайте, а щоб не поцвіло – просушуйте на горіщі. Настой з лушпиння вам знадобляться для захисту від хвороб перцю, помідорів та інших культур.

Євгенія Сміленко, с. Ракитне, Київська обл.

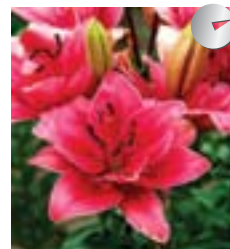
Дошка оголошень

ДО УВАГИ ЗАМОВНИКІВ!

У зв'язку зі змінами умов розмитнення (від вересня цього року) рослин, що ввозяться в Україну, ми змушені підняти ціни на деякі позиції з опублікованих раніше каталогів («СВ» № 7-9). Приміром, вартість однієї цибулини окремих сортів лілій може збільшитися на 1-2 грн. Вартість деяких сортів троянд, декоративних кущів та багаторічників – на 10%. Більшу ж частину витрат на розмитнення продукції, що суттєво збільшилася, агрофірма візьме на себе.

ШАНОВНІ КВІТНИКАРІ!

Ми отримали кілька листів, де ви сповіщаєте, що лілія азійська «Ceres» (код 760029) розквітла не такою, як на фото в каталозі. Справа в тому, що ми запросили фотографію цієї лілії у фірми-постачальника цибулин і саме її помістили в наш каталог. Як виявилось, та фотографія не зовсім точно відображає колір лілії. Насправді лілія «Ceres» є рожево-пурпуровою. Наводимо більш точну світліну цієї лілії.

ПОМИЛКА, ЩО... НАЛАШТОВУЄ НА ОПТИМІЗМ

На першій сторінці одинадцятого (листопадового) числа газети помилково вказаний рік 2011 замість 2010. Прикра, здавалось би, помилка налаштовує на оптимістичне бачення майбутнього нашого видання. Успішно працюватимемо і наступного, і 2012-го, і ще багато-багато років! Пригадуєте запитання у хрестоматійному відомому вірші Бориса Пастернака: «Какое, милье, у нас // Тысячелетие на дворе?» А тут ідеться всього лише про рік...

Також зверніть увагу на сторінку 11 у каталозі жоржин. Під кодом 640960 за 120 грн. пропонується не 100 шт. цих прекрасних рослин, а лише 10 шт.

Поговорим об окулировке

1

2

3

4

5

6

Я увлёкся питомниководством сравнительно недавно, восемь лет назад. И конечно, первое, что я освоил – окулировку, поскольку это основной способ вегетативного размножения в питомниководстве. Меня очень удивило, что во всех книгах описывался преимущественно способ окулировки в «Т-образный разрез». И крайне редко упоминалась окулировка «в приклад за кору». И хотя во всех питомниках окулировщики используют основной способ окулировки – второй, до сих пор все справочники по садоводству пестрят фотографиями окулировки в «Т-образный разрез».

Укажу преимущества и недостатки обоих способов. Начинаящим питомниководам эта информация несомненно пригодится.

Во всём мире основной окулировкой является окулировка «в приклад, за кору» (фото 1). Она обладает такими характеристиками:

- нет необходимости дожидаться сокодвижения при выполнении как летней, так и весенней окулировки;
- она проста в выполнении и выполняется быстрее, чем упомянутая вторая. Можно легко обучить даже детей;
- рана, нанесённая подвоем, – незначительна и легко зарастает. Порой, весной на подвое даже невозможно отличить, где почка «родная», а где «чужеродная» (фото 2);
- процент приживаемости окулировок при этом способе высок и достигает 96%, что значительно выше, чем в «Т-образный разрез».

«Т-образный разрез»

- ◆ Невозможно выполнить при отсутствии сокодвижения в подвое.
- ◆ Оставляет огромную «развороченную» рану на подвое (фото 3).
- ◆ Трудно выполнить при одинаковом диаметре подвоя и привоя.
- ◆ Желательно дополнительное приспособление на окулировочном ноже для отделения коры от древесины (фото 4).
- ◆ Более трудоёмка в выполнении, а значит, занимает больше времени.
- ◆ Процент приживаемости глазков ниже, чем в первом случае.

По этой причине таким способом я не пользуюсь вообще. Многие могут задать вопрос – а как же быть, если диаметр подвоя больше привоя в несколько раз? В этом случае я использую способ окулировки, до которого, как я полагал, додумался сам, но оказалось, что точно

таким же способом, но с более высокими требованиями при выполнении, окулируют грецкий орех. Осталось тешить своё самолюбие тем, что нигде не упоминалось, о том, что этот способ можно применить при окулировке не только грецкого ореха, но и других плодовых культур.

Окулировка в «Т-образный разрез» и ее альтернатива

Этот способ мне пригодился при поиске нового способа окулировки подвоя для мелко-косточковых – ВСЛ-2, который выделялся привередливостью и якобы, большим процентом несовместимости со многими сортами черешен.

При окулировке ВСЛ-2 щиток всегда приживался, но затем наблюдалось камедетечение и отмирание не только щитка, но и всего подвоя выше щитка и даже сантиметра на 2 ниже. Затем, ниже пробивались молодые побеги подвоя.

Многие утверждали, что всему виной повышенная чувствительность данного подвоя к вирусным инфекциям. Ни дезинфекция окулировочного ножа после каждой операции, ни обработка подвоя всевозможными дезинфицирующими средствами положительного результата не давали. Приживались не более 3-7 окулировок из 100. Но обнадеживало, что всё-таки 3-7, да получались. На раздумья натолкнуло упоминание заслуженного агронома Украины Лилии Ивановны Тараненко о том, что черешня «не любит» когда её ветви пилят ножовкой или копулировку выполняют «с язычком» (сложная копулировка).

А если попробовать выполнить окулировку без касания ножом древесины подвоя ВСЛ-2? Первые попытки были осуществлены весной, на тех же, вновь отрастающих побегах подвоя ВСЛ-2, после неудачных окулировок прошлого лета. Но в этом случае необходимое условие – дожидаться сокодвижения на подвое, что обеспечит лёгкое отделение коры от древесины.

Операцию выполнял следующим образом. Обрезал секатором весь подвой на высоте 15-20 см над землёй. С верхнего торца, осторожно, не задевая древесины, отрывал ножом узкую полоску коры с лубом и дальше драл её, как лыко, ногтями, сантиметра на три (фото 5). Две трети отодранной коры обрезал на весу (чтобы не прорезать ножом древесину подвоя), оставляя «язычок», как и при обычной окулировке «в приклад». Разрывы коры, на подвое были не

ровные (рваные). Впоследствии, при размещении на древесине подвоя щитка любого сорта черешни, они мешали установить щиток, попадая под него. Но даже в этом случае щиток приживался удачно.

Следующим этапом в совершенствовании данного приёма было избавление от рваных краёв коры. Для этого окулировочным ножом (желательно со специальной конфигурацией лезвия, облегчающей прорез коры перекатом лезвия (фото 6) прорезаю вдоль ствола подвоя кору и часть луба, не доставая до древесины, две параллельных линии, расстояние между которыми должно соответствовать ширине вставляемого щитка привоя. Перпендикулярно им, сверху, делаю аналогичный прорез. Внешне это выглядит, как «Т-образный разрез», но с двумя параллельными разрезами вдоль ствола подвоя (фото 7). Углубившись ножом в перпендикулярный разрез, поддеваю полоску коры между линиями, и отдираю её пальцами на 2,5-3 см. (фото 8). На весу обрезаю 2/3 отделившейся полоски (фото 9), а под оставшийся «язычок» вставляю щиток привоя (фото 10), как при окулировке «в приклад за кору». При выполнении всей операции особое внимание уделяется тому, чтобы нож не поранил древесины подвоя!

Вышеописанный способ окулировки хорош ещё тем, что после приживания щитка, рана нанесённая подвоем аккуратная. Щиток вырастает в вырезанную нишу, как влитой (фото 11).

Основная цель была достигнута. Все сорта черешен благополучно приживались с карликовым подвоем ВСЛ-2. Кроме того, данный способ оказался хорош для выполнения окулировки черешен не только на однолетних побегах, но и на двухлетних. При выполнении окулировки «в приклад за кору» на двухлетней древесине, процент приживаемости резко снижался, по сравнению с окулировкой в однолетний побег, особенно у косточковых культур.

В дальнейшем я начал использовать данный способ на всех плодовых культурах, где можно было ранее использовать только окулировку в «Т-образный разрез».

Кое-что об окулировке груши

Все питомниководы знают, что при выполнении окулировки груши на айвовый подвой часто сталкиваешься с проблемой несовместимости некоторых сортов груш с айвой. Выхода из данной ситуации два.

Первый – выращивание саженцев в трехгодичном цикле. В первый год на айвовый подвой окулируется сорт груши хорошо совместимый с айвой. На второй год в этот сорт (интеркалярная вставка) окулируется любой, несовместимый с айвой, сорт груши. На третью осень саженец готов к реализации.

Второй – позволяет сократить выращивание саженцев на один год, вложившись в общеустановленный двухгодичный цикл. Для этого надо освоить окулировку двумя щитками способом Николенина (никулирование). Теоретически это выглядит, как окулировка на айву несовместимого с ней сорта с одновременной подкладкой под щиток тонкой прослойки из совместимого с айвой сорта груши. Практически эта операция довольно сложна, поскольку кора и слой древесины интеркаляра постоянно разрезаются во все стороны, выпадают, брать руками их нельзя.

Тут и пригодился элемент вышеописанного мной способа окулировки. Выполняется он конечно дольше обычной окулировки, но намного проще, чем нукулирование. А если учесть, что при выращивании саженца процесс сокращается на один год, то «овчинка стоит выделки».

Поэтапный процесс выглядит следующим образом. Сначала щиток несовместимого сорта груши вставляется в черенок совместимого с айвой сорта груши. Затем, вся эта комбинация вырезается ножом с частью древесины интеркаляра (фото 12). После чего всё это вставляется в айвовый подвой, в котором предварительно вырезается аналогичная ниша (фото 13). Вся эта «конструкция» обвязывается полностью окулировочной лентой.

Особенности выполнения окулировки «в приклад» за кору

Во всех журналах показано, что при выполнении окулировки в общеустановленные летние сроки, почка остаётся открытой. На практике же все профессиональные окулировщики её накрывают полностью плёнкой. Это увеличивает вероятность приживания щитка. В это время все почки называются спящими, т.к. проснутся и пойдут в рост только весной. Открытыми можно оставлять только крупные почки вишен, черешен во избежание их раздавливания плёнкой до момента её снятия и почек некоторых сортов груш, имеющих форму шипа. Накрывать плёнкой их не возможно. Необходимо только помнить о своевременном снятии обвязок через 14-15 дней. И

уж совсем эта проблема отпадает при использовании окулировочной плёнки, завозимой в западные регионы Украины из Польши (фото 14). Эта плёнка хотя и дорога (5 коп одна, длиной 35 см), но её хватает на 2-4 окулировки. Она эластична, позволяет дышать глазку и не нуждается в снятии, т.к. сама рассыпается под воздействием солнечных лучей через определённое время. При выполнении поздних окулировок (в начале сентября) обвязки (даже обычные) можно не снимать до весны. При выполнении окулировки на зелёнолистные подвои яблонь, плёнка может зимой частично спасти окулянты от заячьих зубов. Краснолистные подвои они почти не трогают. Кстати, кто до сих пор не нашёл надёжного способа защиты зимой саженцев от зайцев, рекомендую проверенный способ. Всё лето собираю у соседей прогоркшее сало. Чем оно старше, тем лучше. В начале зимы обильно натираю стволы

14

13

12

11

деревьев или подвоев кусками этого сала на высоту штамба. Сохранность стволов обеспечена на всю зиму и весну т.к. ни дождём, ни снегом оно не смывается. Зайцы находят себе пищу по характерному запаху. Прогоркшее сало забивает естественный запах коры саженцев, и хотя зайцев не отпугивает, но деформирует.

При выполнении же окулировок всех косточковых культур, шелковицы и хурмы весной все почки обязательно должны быть открыты, т.к. после приживления они начнут прорастать. Семечковые культуры окулируют весной не целесообразно. Окулировки приживаются, прорастают, но дают очень маленькие приросты. Саженцы привитые весной копулировкой (черенком), к осени могут достичь товарного вида.

Окулировка без древесины

Самой сложной в вопросе приживаемости считается черешня. Для увеличения вероятности в достижении положительного результата, необходимо применить вышеописанный мной способ окулировки и помнить, что на щитке привоя черешни, под корой, не должно быть

древесины (фото 15). Все семечковые культуры принимают щиток с наличием любого слоя древесины под почкой (фото 16) безболезненно, но, вероятность приживления щитка с отсутствующей древесиной под почкой, у всех культур, увеличивается на 10-15% особенно в степных засушливых районах (профессор В.Грязев). При срезе щитка без древесины необходимы некоторые навыки и надо знать определенные нюансы.

При выполнении окулировки основным фактором, препятствующим благополучному срастанию щитка с подвоем – наличие повреждённых клеток не острым ножом на щитке и наличие слоя древесины под почкой. Поэтому при срезе щитка очень важно, чтобы заточка ножа была идеальной, и он не рвал по периметру среза клетки щитка, благодаря которым, при наличии камбия, происходит срастание. Присутствующая древесина под щитком не принимает участия в его приживлении и только мешает этому процессу, ограничивая зону срастания до того же упомянутого периметра, т.е. срастание происходит только по краям щитка.

При окулировке щитка без древесины процентное отношение повреждённых клеток, в процессе среза щитка к об-

нажённому неповреждённому слою камбия оставшегося на коре щитка после удаления слоя древесины – незначительно. Имеющаяся обнаженная часть слоя камбия на щитке после вставки его в подвой примыкает к такому же обнаженному слою камбия, имеющемуся на древесине подвоя (фото 17), и срастание происходит по всей поверхности щитка. В этом случае острота окулировочного ножа имеет меньшее значение.

Безусловно, что окулировка без древесины на щитке имеет не только определенные сложности, но и большие преимущества. Здесь значительно повышаются требования к качеству подвоя и привоя (черенка). Кора должна хорошо отставать не только у подвоя, но и у привоя, чтобы легко удалялась древесина у щитка.

Технология процесса окулировки без древесины сводится к следующему. В левой руке, как обычно, держу черенок, а правой рукой, скользящим движением ножа (нож держу под углом к оси черенка) срезаю щиток с почкой.

Срезанный щиток беру за черешок средним и большим пальцами левой руки, а указательным пальцем слегка отгибаю кору щитка (фото 18). Отслоившаяся древесина легко удаляется кончиком ножа. После удаления древесины

следует осмотреть тыльную сторону щитка, не касаясь ее пальцами.

На срезе щитка легко заметить две точки, расположенные одна над другой (фото 19). Морфологически верхняя точка – сосудистый пучок, идущий к глазку, нижняя – к черешку листа. Сохранность нижнего пучка, идущего к листу, значения не имеет. Но если при удалении древесины вырван верхний пучок, идущий в почку, то такой щиток должен быть забракован и заменён другим. На фото 20 видно, что вырван сосудистый пучок, идущий в лист, и сохранён сосудистый пучок, идущий к глазку.

Если же кора на черенке не отстаёт и удалить древесину без сохранения камбия невозможно, то надо применять обычный способ окулировки без удаления древесины, но постараться срезать щиток таким образом, чтобы не задеть древесину или срезать её с минимальным слоем.

И напоследок

□ На каком участке побега выполнять окулировку? На любом. Но, поскольку при выполнении окулировки на месте бывшей почки подвоя именно она и мешает, и неизбежно проникновение в древесину, то лучше выбирать место

на ровном участке между почками (на междоузлии).

□ Если окулировку выполнить не позже 15 августа, то после снятия обвязки и не приживлении щитка, можно повторить окулировку с другой стороны подвоя.

□ Весной – подвой срезать над заокучлированной почкой на 2-3 мм выше её, под углом 20-35°. Срезка на большем расстоянии влечёт за собой отклонение роста окулянта от вертикали и несколько более позднее зарастание раны. Более косой срез отрицательно влияет на развитие окулянта.

□ Очень важно произвести весной своевременную срезку подвоя над почкой. Если срезка производится с запозданием, тем более в период распускания почек, то вместе с обрезанной надземной частью удаляются и запасные питательные вещества, ушедшие в верхнюю часть подвоя. Из таких окулянтов вырастают слабые однолетки (недогоны).

На все вопросы отвечу по телефону 066-437-09-49.

(Прим. автора. Для удобства пояснения все окулировки снимались на яблоне).

Леонид Проказин, питомниково-г. Миргород, Полтавская обл.

Фото автора

• В ПОМОЩЬ ОГОРОДНИКУ

Дорогие друзья!

Рады предложить вам ряд товаров для сада и огорода к новому сезону – современные укрывные материалы, средства для проращивания растений и ухода за ними. Обратите особое внимание на белое плотное агроволокно для укрытия теплиц, которое поможет вам защитить от мороза, града и сильного ветра зимой

садовые растения. Также в каталоге вы найдете удобные торфяные таблетки различного диаметра для посева семян овощей и цветов и шпалерную сетку, незаменимую для вьющихся растений.

Заказы присылайте до 1 марта 2011 года. Оправка будет осуществляться по мере поступления заказов. Минимальная сумма заказа по этому каталогу – 50 грн.

Агроволокно

Специально разработанный нетканый материал для выращивания растений. Замечательно сохраняет тепло, защищает от заморозков и позволяет получить более раннюю продукцию овощей. В отличие от полиэтиленовой пленки, «дышит», хорошо пропускает солнечный свет и даже воду при дождевании. Семена под агроволокном быстрее прорастают, а их всхожесть существенно повышается. Кроме того, агроволокно может служить и для защиты насаждений от вредителей. Агроволокно выпускается различной плотности. Самые тонкие из них (17 г/м² и 23 г/м²) используют для укрытия растений в поле. Вам не потребуются даже дуги. Легкий материал приподнимают сами растения по мере роста, главное – предусмотреть дополнительный метраж, то есть запас на высоту подрастающей культуры. Агроволокно плотностью 23 г/м² подходит для покрытия малогабаритных конструкций и туннелей. Плотный агроволокно черного цвета 50 г/м² используют для «мульчирования» растений. Под ним хорошо сохраняется тепло и влага (однако это не мешает свободной циркуляции воздуха), не растут сорняки. Черный нетканый материал широко используется при выращивании овощей и клубники (способствует быстрому прогреванию почвы весной, удерживает влагу, борется с сорняками, ягоды при этом остаются чистыми, меньше загнивают и повреждаются слизнями). Рассадку высаживают в крестообразные надрезы. Белый материал с плотностью 50 г/м² можно использовать для защиты различных культур от мороза в зимний период, а также для покрытия теплиц.

Сетка шпалерная

Незаменимый помощник для выращивания овощей и декоративных растений в вертикальной культуре. Легкая и прочная, удобная в использовании, легко поддающаяся дезинфекции, она прослужит вам несколько лет. Это надежная опора для выращивания огурцов, вьющейся фасоли, помидор, клематисов и других лиановидных овощей и цветов.

Агроволокно	Код	Цена	Фас.
плотность 17 г/м², ширина 3,2 м (белое)	010001	64 грн.	10 м/п
	010002	576 грн.	100 м/п
плотность 23 г/м², ширина 3,2 м (белое)	010009	92 грн.	10 м/п
	010010	828 грн.	100 м/п
плотность 23 г/м², ширина 4,2 м (белое)	010015	121 грн.	10 м/п
	010016	1089 грн.	100 м/п
плотность 23 г/м², ширина 6,35 м (белое)	010020	184 грн.	10 м/п
	010021	1656 грн.	100 м/п
плотность 50 г/м², ширина 3,2 м (черное)	010026	184 грн.	10 м/п
	010027	1656 грн.	100 м/п
плотность 50 г/м², ширина 3,2 м (белое)	010032	184 грн.	10 м/п
	010033	1656 грн.	100 м/п
Сетка для шпалер	Код	Цена	Фас.
ширина полотна 1,7 м, ячейка 15 x 17 см	010038	32 грн.	10 м/п
	010039	288 грн.	100 м/п

Торфоперегнойные стаканчики и таблетки Jiffy

Предназначены для выращивания декоративных культур и овощей

Торфоперегнойные таблетки Jiffy

Широко используются в Европе для укоренения черенков и проращивания семян различных растений. Благодаря своей универсальности Jiffy завоевали большую популярность. В таблетках укореняются черенки даже весьма сложных в этом отношении культур – хвойных растений, пеларгоний и т.д. Всхожесть семян в торфоперегнойных таблетках практически достигает максимальных показателей. Состав таблеток – торфо-перегнойный субстрат, стимуляторы роста, антибактериальный компонент, который не позволяет загнить посаженным черенкам, а также добавки, снижающие стресс при посадке и пересадке растений. Торфяные таблетки состоят из прессованного торфа с добавлением микроэлементов, «детского» в тоненькую сеточку, которая не позволяет ему рассыпаться. Jiffy являются отличным средством для выращивания из семян различных цветочных, овощных культур, клубники. Преимуществом таблеток является то, что растение хорошо развитой корневой системой высаживается в почву прямо с таблеткой. Таким образом, исключаются повреждения корневой системы, а таблетка со временем распадается.

Сухая таблетка

Таблетка готова к применению

Применение таблеток

Таблетки помещают в поддон и заливают водой (20...25°C), при этом они увеличиваются в объеме в 7 раз, сохраняя первоначальный диаметр. Через 5-10 минут субстрат готов к применению. Излишки воды необходимо слить, а таблетку слегка отжать. Затем сделать углубление и положить туда семечко, либо посадить черенок. Можно также снять сеточку с таблетки, размять содержимое до однородной смеси и заполнить подготовленный для укоренения горшок.

Торфяные стаканчики

Торфяной стаканчик размером 80 x 80 мм предназначен:
□ для выращивания рассады овощных культур (огурцов, томатов, кабачков и др.);
□ для выращивания рассады цветов (примулы, колеуса, герани, цикламена, гортензии и др.);
□ для укоренения саженцев декоративных, плодовых и лесных культур.

Их основные преимущества:
□ рассада высаживается в грунт вместе со стаканчиком, который защищает корневую систему растения;
□ стаканчик из торфа, разлагаясь в грунте, превращается в удобрение, что стимулирует рост рассады.

Размятый субстрат в горшке. Посадка черенка

Торфяные таблетки	Код	Цена	Фас.
диаметр 30 мм	010500	13 грн.	10 шт
	010501	59 грн.	50 шт
диаметр 38 мм	010506	15 грн.	10 шт
	010507	68 грн.	50 шт
диаметр 42 мм	010512	16 грн.	10 шт
	010513	72 грн.	50 шт
диаметр 50 мм	010518	39 грн.	10 шт
	010519	176 грн.	50 шт
Торфяные стаканчики	Код	Цена	Фас.
диаметр 80 мм, высота 80 мм	010523	13 грн.	10 шт
	010524	59 грн.	50 шт

Суниця

Суниця – одна з найулюбленіших ягідних культур не лише в Україні, а й в усьому світі. Сьогодні дедалі більшої популярності набувають сорти нейтрального світлового дня (НСД), що здатні закладати квітки як при короткому, так і при довгому світловому дні. Така суниця плодоносить з весни й до перших приморозків, а тому відзначається високою врожайністю й рентабельністю. У цьому році ми суттєво розширили асортимент розсади суниці-фріго, включивши до нього цікаві новинки й достатньо відомі сорти різного строку дозрівання, а також сорти НСД. Розсада суниці, запропонована в цьому каталозі, була випущена в Голландії і зберігалась за технологією «Фріго» («Frigo plants»). Докладніше про цю технологію ви дізнаєтесь зі статті праворуч.

Замовлення на посадковий матеріал суниці надсилайте до 1 лютого 2011 року. Відправка – в квітні 2011 року. Мінімальна сума замовлення – 50 грн.

860005 5 шт. 39 грн.
860006 50 шт. 289 грн.

«Darselect»

Цей ранньостиглий високоурожайний сорт придатний для вирощування у районах зі спекотним кліматом і вирізняється тривалим періодом плодоношення (до 1,5 місяця). Рослина міцна, з гарно розвиненою кореневою системою і великою кількістю листя. Ягоди великі інтенсивно-червоного кольору, парвильної форми, щільні, добре зберігаються. Завдяки зовнішньому вигляду, чудовому солодкому смаку і аромату ягоди користуються неабияким попитом. Можна вирощувати у відкритому ґрунті, теплицях і тунелях. Потребує захисту від плямистостей листя і суничного кліща.

860010 5 шт. 32 грн.
860011 50 шт. 239 грн.

«Diamante»

Чудовий сорт нейтрального світлового дня (за сприятливих умов плодоносить від ранньої весни і до морозів). Рослина компактна, гарно облиствлена. Ягоди розміром 30 г, конічні, вирівняні, яскраво-червоного кольору. Вирізняються гарною транспортабельністю і лежкістю. Смакові якості відмінні. Підходить для усіх видів переробки і свіжого споживання. Спекотного літа можлива перерва у плодоношенні. Сорт відносно стійкий до борошнистої роси, плямистостей, вертицильозу і корневих гнилей. Потребує захисту від цих хвороб.

860015 5 шт. 31 грн.
860016 50 шт. 229 грн.

«Elsanta»

Цей сорт є еталоном по врожайності і ранньостиглості серед ранніх сортів суниці. Під його вирощування в Європі відведено великі площі у відкритому і закритому ґрунті. Ягоди великі конічної форми, блискучі, духмяні, з чудовим смаком. Кращі результати рослини показують на 3-4 рік вирощування. Плоди щільні, однорідні, відзначаються високою транспортабельністю і гарною лежкістю, тому сорт вважається одним із найкращих на ринку. Відносно стійкий до сірої гнилі і борошнистої роси, сприйнятливий до гнилей коріння і вертицильозу – це треба враховувати при догляді за насадженнями. Краще росте на піщаних ґрунтах. Потребує захисту від весняних приморозків.

860030 5 шт. 43 грн.
860031 50 шт. 317 грн.

«Figaro»

Новий високоврожайний сорт суниці раннього строку дозрівання. Рослина міцна, із темно-зеленим великим листям і довгими квітконосами, на кожному з яких – 6-8 квіток. Ягоди великі, однорідні за розміром, красивої ширококонічної форми, блискучі, насичено-червоні, з високим вмістом цукру. Плоди транспортабельні, довго зберігають товарний вигляд. Сорт відзначається великим розміром плодів (на 30% більші за «Elsanta»), що полегшує збирання. Тolerантний до вертицильозу і корневих гнилей (фітофторозу і ризоктоніозу), але потребує захисту від сірої гнилі і борошнистої роси. Сорт придатний для вирощування у плівкових теплицях і відкритому ґрунті. На зиму грядки бажано укривати.

860041 5 шт. 39 грн.
860042 50 шт. 289 грн.

«Florence»

Пізностиглий високоврожайний сорт, при вирощуванні якого можна продовжити суничний сезон аж до кінця липня. Кущі сильноорослі із зеленим блискучим листям. Ягоди великі, щільні, блискучі, яскраво-червоного кольору, ідеально підходять для заморожування. М'якуш соковитий, солодкий, деже смачний, ароматний (при збиранні в повній стиглості). Сорт підвищено стійкий до борошнистої роси, плямистостей листя та сірої гнилі. Потребує незначного укриття взимку. Рекомендований для вирощування у відкритому ґрунті, теплицях, адаптований до районів із спекотним літом.

860046 5 шт. 42 грн.
860047 50 шт. 312 грн.

«Floriente»

Новий високоврожайний сорт європейської селекції. Куш міцний, з великою кількістю темно-зеленого листя. Ягоди великі, з гарно вираженим суничним ароматом, насичено-червоного кольору, блискучі. М'якуш соковитий, чудового кисло-солодкого смаку. Дуже перспективний сорт завдяки високій транспортабельності й стійкості до основних хвороб. При забезпеченні необхідної вологості і періодичного підживлення рослини віддають гарний урожай. Потребує захисту від морозу в ранньовесняний період. Завдяки відмінному товарному вигляду, ягоди користуються попитом на ринку. Рекомендуються для свіжого споживання і переробки.

860056 5 шт. 34 грн.
860057 50 шт. 249 грн.

«Honeoye»

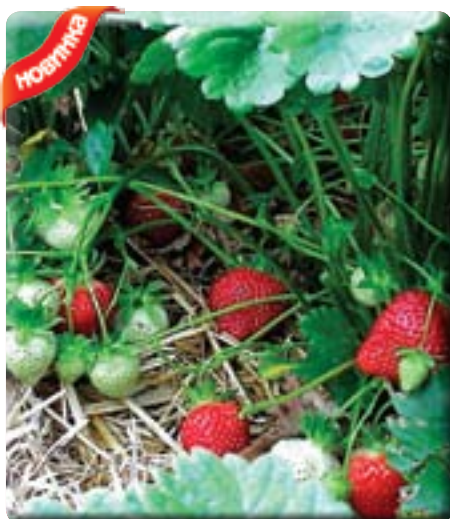
Урожайний ранній сорт голландської селекції. Період плодоношення розтягнутий (ягоди дозрівають, починаючи з червня і до початку липня). Куш міцний, висотою 35-40 см, листя яскраво-зелене, блискуче. Плоди великі або дуже великі, рівномірно забарвлені в червоний колір, щільні, прекрасних смакових якостей. Ягоди підходять для заморожування, приготування джемів і споживання у свіжому вигляді. Сорт підвищено стійкий до хвороб суниці, зокрема до борошнистої роси і сірої гнилі, менш стійкий до вертицильозу. Морозостійкий, але потребує захисту від весняних приморозків. Рекомендована схема посадки розсади – 45x75 см.

860068 5 шт. 34 грн.
860069 50 шт. 249 грн.

«Ostara»

Один із самих врожайних сортів нейтрального світлового дня (дозріває з червня і до настання морозів). Ягоди середнього або великого розміру, конічної форми, рівномірного яскраво-червоного кольору, з блискучою поверхнею. Смакові якості цього сорту – відмінні. Рослина компактна, висотою 25 см, середньо облиствлена. Сорт підвищено стійкий до грибних хвороб, зокрема до борошнистої роси, потребує захисту від сірої гнилі. Пластичний, невибагливий до ґрунтів. Рекомендовується для вирощування у відкритому ґрунті. Гарно виглядає у кашпо і вагонах.

860074 5 шт. 46 грн.
860075 50 шт. 339 грн.

«Salsa»

Новий дуже продуктивний середньостиглий сорт, що починає достигати через 7-10 днів після «Elsanta». Ідеальний для забезпечення безперервного надходження ягід на присадибний ділянку. Рослина міцна, з великою кількістю темно-зеленого глянцевого листя. Плоди конічні яскраво-оранжево-червоного кольору, мають виражений суничний аромат. Цінуються за високою смаковою якістю (ягоди соковиті, солодкі) і урожайністю. Сорт підвищено стійкий до вертицильозу, морозостійкий. Плоди чутливі до пошкодження, доволі транспортабельні, тому вирощуються переважно для заморожування і споживання у свіжому вигляді, а також переробки на джем, компоти тощо.

860020 5 шт. 32 грн.
860021 50 шт. 239 грн.

«Selva»

Відомий американський сорт нейтрального світлового дня (плодоносить з ранньої весни і до пізньої осені). Куш середньої сили росту, достатньо розлогий, з невеликою кількістю вусів. Ягоди великі, масою 30 г і більше, конічні, насичено-червоного кольору з гарним блиском. М'якуш соковитий, ароматний. Плоди відзначаються відмінним десертним смаком (у фазі повної стиглості), щільністю і гарною лежкістю, що має істотне значення для продажу на ринку й у магазинах. Дуже продуктивний сорт, при забезпеченні достатнього поливу і підживлення дає гарний урожай великих ягід. Підвищено стійкий до сірої гнилі й морозу.

860080 5 шт. 44 грн.
860081 50 шт. 325 грн.

«Sonata»

Ранній сорт голландської селекції для відкритого ґрунту і плівкових теплиць. Дозріває на кілька днів пізніше за «Elsanta». Куш компактний, ягоди конічні, яскраво-червоні, глянцеві. Цінуються за чудовою смаковою якістю – ягоди соковиті, солодкі, з приємним суничним ароматом. Після збирання вони зберігають привабливий колір, не темніють, що має велике значення для продажу. Сорт потребує регулярного підживлення протягом вегетації. При належному догляді (захисту від приморозків, підтриманні необхідного мікроклімату в теплиці) сорт порадує гарним врожаєм високої якості. Стійкий до вертицильозу і корневих гнилей, tolerantний до борошнистої роси.

860025 5 шт. 79 грн.
860026 50 шт. 599 грн.

«Evie 2»

Новітний сорт нейтрального світлового дня з видатними показниками якості продукції та надзвичайно високою врожайністю. Ягоди великого розміру, достатньо солодкі, користуються неабияким попитом у споживачів. Цвітіння й плодоношення триває з весни до пізньої осені і не припиняється навіть за спекотної (до 35°C) погоди. Загальна урожайність з одного куща екстремально висока. Сорт гарно збалансований за кількістю листя і квіток. При вирощуванні у контейнерах (особливо у вологому кліматі) слід передбачити захист від дощу. На 1м² висаджують від 2 до 6 рослин. Толерантний до борошнистої роси.

860062 5 шт. 35 грн.
860063 50 шт. 259 грн.

«Корона»

Один з найкращих середньоранніх сортів суниці голландської селекції. Рослина помірної сили росту, утворює небагато розеток. Ягоди великі (з куряче яйце), видовжено-конічної форми, інтенсивно-червоного кольору. М'якуш оранжево-червоний, приємного кисло-солодкого смаку. Плодоніжка добре відривається. Відрізняється гарною товарністю та морозостійкістю насаджень. Без втрати якості транспортується на великі відстані. Стійкий до вертицильозу, проте може уражатися сірою гниллю й білою плямистістю. Краще плодоносить на родючих ґрунтах. Підходить для свіжого споживання і всіх видів переробки.

860092 25 шт. 175 грн.

Клубника, смесь сортов

Каждый из пяти сортов, входящих в смесь - будет подписан.

Суничні «джунглі»

В цих касетах вкорінюють суничні розетки

Вкорінена розсада суниці

Промислове розмноження суниці

Відвідування дослідного поля голландської фірми, яка постачатиме частину сортів суниці з цього каталогу, почалося... з надівання на взуття поліетиленових бахілів. На фірмі суворо слідкують, щоб маточні рослини були здорові, перевіряють їх не тільки на відсутність грибних, але й вірусних захворювань.

Посаджена стрічками на високо підняті й обернуті чорною поліетиленовою плівкою гряди, суниця радувала око міцними кущиками зі здоровим зеленим листям. Доріжки між грядами були щедро замульчовані соломом. На табличках вказані сорти й строки висадки. Червоні ягоди. Власне, більше дивитися було й нічого, тому нашу невеличку групу повезли на інше поле – вже промислове.

Засаджений маточними кущами великоплідної суниці лан (ґрунт пухкий – супісок) оброблявся спеціальними речовинами – фітогормонами, тому ні квітів, а тим паче ягід не було видно, але усі міжряддя були повністю заповнені вусиками з молодими розетками. Ширина міжрядь дорівнювала колії трактора, бо якраз по старим, маточним кущам поволі сунув трактор із широко розкинутими «крилами». Під ними в підвішених таких собі «люльках», прикритих від пекучого сонця тентами, лежали робітники і руками вибирали молоді рослини. До речі, деяким працівникам дуже подобається ця сезонна «лежача» робота й вони по багато років працюють на фірмі. Ще двоє робітників забирали заповнені вже ящики з розетками суниці, обприскували їх із розпилювача водою (щоб рослини не зів'яли) і складали на палету.

Зібрані рослини одразу відвозять і висаджують в касети. Після укорінення частина розсади продається фермерам для серпневої посадки в теплиці на осінньо-зимовий, а після місячної перерви – і весняний сезон вирощування ягід (це стосується суниці нейтрального світлового дня – НСД). Інші ж рослини підросшують довше, потім їх виймають із касет, складають в ящики і зберігають

до самої весни в холодильних камерах. В залежності від сортів і цілей вирощування (професійний чи аматорський ринок) від березня по травень їх продають фермерам або пересічним людям, для висадки в ємності, в ґрунт або для вирощування у плівкових тунелях.

Окрім розмноження суниці в полі, маточні кущі висаджують і в теплицях. Лотки з ними підняті під самий дах на висоту до 4 метрів. Оброблені й підживлені з допомогою крапельного поливу рослини інтенсивно нарощують вегетативну масу. Довгі, понад двох метрів вуса звисають, вражаючи відвідувачів суничними «джунглями». Ці вуса зрізують, а молоді розеточки вкорінюють.

А де ж наша з вами суниця-фріго? Влітку вона вкорінюється, набирає сили, а від середини осені її підкопують спеціальним комбайном, відвозять до цехів для сортування, обрізки листя тощо. Розфасована у поліетиленові пакети, вона потрапляє до холодильної камери, охолоджується й надалі зберігається при температурі -1,5...-1,8°C. Строки поставання розсади – від листопада й до серпня наступного року. Сила росту таких саджанців просто вражає. Незважаючи на те, що рослина тільки починає вегетацію, вона випереджає пересаджений в цей же час «зелений» кущик суниці,

який переніс стрес пересадки. До того ж, при висадці ми вже маємо довший світловий день, вищу від ранньовесняної температуру.

Основні параметри розвитку фріго-рослин (кількість листочків, площа листової поверхні, висота, кількість генеративних пагонів тощо) значно перевищують аналогічні параметри розвитку щойно викопаної розсади. Висаджена суниця-фріго через 60-70 діб вже порадує врожаєм. Ще одна перевага – можливість висаджування рослин в оптимальні строки й отримання ягід у наперед визначений календарний період. Надалі догляд за суницею не відрізняється від звичайного.

Загалом, ця середня за розмірами голландська фірма випускає шість різновидів своєї продукції, призначеної для різних строків і умов вирощування. Кількість проданої за рік розсади рахується мільйонами!

Налагодивши співпрацю з такими сильними й відповідальними виробниками суничної розсади, кожен фермер, що професійно займається вирощуванням ягоди, не клопочеться з її розведенням – йому набагато вигідніше придбати готову. Саме так це питання вирішують зазвичай і аматори в сучасній Європі.

Володимир Столяренко

На дослідному полі

Збирання розсади

Хризантемы

О, эти хризантемы октября –
Посланцы с неизведанных планет.
Цветёте вопреки и несмотря,
На все невзгоды промелькнувших лет.
Наталья Москвина. «Хризантемы»

Хризантемы не просто раскрашивают сад яркими и сочными колерами – кажется, что они наполняют его теплом. И на душе становится праздничнее. Ну а чтобы праздник в вашем саду длился как можно дольше, мы выбрали для вас, дорогие друзья, сорта хризантем, которые будут радовать взгляд с последней декады августа и до конца ноября. Выбрав растения с различными сроками цветения, вы сможете восхищаться феерическим цветением этих сказочных растений несколько месяцев. Заказы на посадочный материал хризантем ждем от вас до 1 февраля 2011 года. Укорененные черенки хризантем мы вышлем вам в конце апреля-мае 2011 года. К осени из одного черенка, при оптимальном уходе, вы получите хорошо развитое цветущее растение. Минимальная сумма заказа по каталогу хризантем (стр. 8-13) – 50 грн.

Хризантемы мелкоцветковые низкорослые

❖ 35
Ø 3 см
«Akilon Pink»
850011 3 шт. 39 грн.

❖ 37
Ø 6 см
«Aluga White»
850016 3 шт. 39 грн.

❖ 36
Ø 6 см
«Amiko Red»
850021 3 шт. 39 грн.

❖ 36
Ø 6 см
«Amiko Violet»
850026 3 шт. 39 грн.

❖ 34
Ø 5,5 см
«Axima White»
850031 3 шт. 39 грн.

❖ 40
Ø 4,5 см
«Galatino Purple»
850076 3 шт. 39 грн.

❖ 34
Ø 5 см
«Destino Pink»
850071 3 шт. 43 грн.

❖ 35
Ø 5 см
«Destino Orange»
850066 3 шт. 39 грн.

❖ 39
Ø 6 см
«Conaco Gold»
850061 3 шт. 39 грн.

❖ 38
Ø 5 см
«Okura Red»
850121 3 шт. 39 грн.

❖ 36
Ø 5 см
«Padre Lilac»
850126 3 шт. 39 грн.

❖ 40
Ø 5 см
«Movado Purple»
850116 3 шт. 39 грн.

❖ 33
Ø 5,5 см
«Minelli Yellow»
850111 3 шт. 39 грн.

❖ 33
Ø 5,5 см
«Magdalena Red»
850101 3 шт. 43 грн.

❖ 36
Ø 5 см
«Salto Rose»
850161 3 шт. 36 грн.

❖ 39
Ø 4,5 см
«Sicardo Orange»
850166 3 шт. 39 грн.

❖ 35
Ø 5,5 см
«Rhinos Orange»
850156 3 шт. 39 грн.

❖ 35
Ø 5,5 см
«Rhinos Gold»
850151 3 шт. 39 грн.

❖ 39
Ø 3 см
«Zepplin Red»
850196 3 шт. 39 грн.

❖ 36-39
Ø 15 см
«Allouise Pink»
850206 3 шт. 26 грн.

850201 9 шт. 74 грн.

Хризантемы мелкоцветковые низкорослые, смесь

Пример оформления заказа - стр. 21

✦ 34
Ø 5,5 см
«Axima Yellow»
850036 3 шт. 43 грн.

✦ 33
Ø 6 см
«Bigli Red»
850046 3 шт. 39 грн.

✦ 33
Ø 6 см
«Bigli Yellow»
850051 3 шт. 39 грн.

✦ 37
Ø 5 см
«Camina Red»
850056 3 шт. 39 грн.

Новинка!
✦ 37
Ø 4,5 см
«Gusto Jaune»
850081 3 шт. 36 грн.

✦ 40
Ø 5 см
«Lariva Red»
850086 3 шт. 43 грн.

✦ 35
Ø 4,5 см
«Lesconil White»
850091 3 шт. 39 грн.

✦ 37
Ø 5 см
«Mabel Pink»
850096 3 шт. 39 грн.

✦ 38
Ø 5 см
«Proxima Violet»
850146 3 шт. 39 грн.

✦ 38
Ø 4 см
«Paularo Yellow»
850131 3 шт. 39 грн.

✦ 34
Ø 6 см
«Pobo Purple»
850136 3 шт. 39 грн.

Новинка!
✦ 37
Ø 5 см
«Prado Violet»
850141 3 шт. 36 грн.

✦ 35
Ø 6 см
«Tuscany Pink»
850191 3 шт. 39 грн.

✦ 39
Ø 4,5 см
«Sicardo Pink»
850171 3 шт. 39 грн.

✦ 37
Ø 5 см
«Ticara Orange»
850176 3 шт. 39 грн.

Новинка!
✦ 37
Ø 4 см
«Toubo Rose»
850186 3 шт. 36 грн.

✦ 33
Ø 7 см
«Triky White»
850181 3 шт. 39 грн.

Хризантемы крупно- и среднецветковые

✦ 36-39
Ø 15 см
«Anastasia Green»
850216 3 шт. 43 грн.

✦ 36-39
Ø 15 см
«Anastasia Pink»
850226 3 шт. 39 грн.

✦ 36-39
Ø 15 см
«Anastasia Sunny»
850231 3 шт. 39 грн.

✦ 36-39
Ø 15 см
«Anastasia White»
850236 3 шт. 39 грн.

✦ 36-39
Ø 15 см
«Anastasia Bronze»
850211 3 шт. 39 грн.

Новинка!
✦ 36-39
Ø 10 см
«Anecsy Dark»
850241 3 шт. 24 грн.

✦ 36-39
Ø 15 см
«Anastasia Lilac»
850221 3 шт. 26 грн.

Новинка!
✦ 36-39
Ø 10 см
«Anecsy Lemon»
850506 3 шт. 24 грн.

Новинка!
✦ 36-39
Ø 10 см
«Anecsy White»
850251 3 шт. 24 грн.

✦ 36-39
Ø 10 см
«Anecsy Yellow»
850256 3 шт. 24 грн.

«Astro Bronze» ↑
850261 3 шт. 26 грн.

«Avignon» ↑
850266 3 шт. 26 грн.

«Bagley Tang Bronze» ↑
850271 3 шт. 26 грн.

«Bagley Tang Red» ↑
850276 3 шт. 26 грн.

«Bislet Lilac» ↑
850281 3 шт. 26 грн.

«Bonbini» ↑
850286 3 шт. 24 грн.

«Bronco Orange» ↑
850291 3 шт. 39 грн.

«Carillon» ↑
850296 3 шт. 39 грн.

«Chorus Rouge» ↑
850301 3 шт. 39 грн.

«Jorca Pink» ↑
850356 3 шт. 39 грн.

«Eleonora Bronze» ↑
850311 3 шт. 27 грн.

«Nagara Violet» ↑
850436 3 шт. 39 грн.

«Laurine Jaune» ↑
850381 3 шт. 39 грн.

«Lollipop Cuivre» ↑
850386 3 шт. 39 грн.

«Lollipop Jaune» ↑
850391 3 шт. 39 грн.

«Kazan» ↑
850361 3 шт. 24 грн.

«Rosalba Rose» ↑
850441 3 шт. 39 грн.

«Rosela Blanc» ↑
850451 3 шт. 39 грн.

«Rosela Cuivre» ↑
850456 3 шт. 39 грн.

«Rossano» ↑
850446 3 шт. 24 грн.

«Kiev Orange» ↑
850366 3 шт. 27 грн.

«Kiev Red Dark» ↑
850376 3 шт. 27 грн.

«KievRed» ↑
850371 3 шт. 27 грн.

«Lollipop Pink» ↑
850396 3 шт. 28 грн.

«Lollipop Purple» ↑
850401 3 шт. 28 грн.

«Cobra Bronze»
850306 3 шт. 26 грн.

«Flamengo Dark»
850336 3 шт. 26 грн.

«Hanenburg Red»
850346 3 шт. 26 грн.

«Holiday Pink»
850351 3 шт. 26 грн.

«Sheer Purple»
850461 3 шт. 26 грн.

«Eleonora Yellow»
850326 3 шт. 27 грн.

«Elza Rouge»
850331 3 шт. 39 грн.

«Louis Germ White»
850411 3 шт. 26 грн.

«Louissette Cuivre»
850416 3 шт. 39 грн.

«Eleonora Lilac»
850316 3 шт. 43 грн.

«Fuego»
850341 3 шт. 24 грн.

«Luth Rose»
850426 3 шт. 39 грн.

«Ludo Orange»
850421 3 шт. 39 грн.

«Miral White»
850431 3 шт. 43 грн.

«Eleonora White»
850321 3 шт. 27 грн.

«Spinelli»
850471 3 шт. 24 грн.

«Trumpf Red»
850476 3 шт. 43 грн.

«Trumpf Violet»
850481 3 шт. 39 грн.

«Trumpf Yellow»
850486 3 шт. 39 грн.

«Zembla Lime»
850496 3 шт. 24 грн.

«Lollipop Yellow»
850406 3 шт. 27 грн.

«Spider Pink»
850466 3 шт. 26 грн.

«Westland Regal»
850491 3 шт. 25 грн.

Хризантемы крупно- и среднецветковые, смесь
850501 9 шт. 78 грн.

«Arctic Queen White»
850511 3 шт. 25 грн. ↑

«Beloki»
850531 3 шт. 26 грн. ↑

«Beppie Bronze»
850536 3 шт. 26 грн. ↑

«Delgado»
850576 3 шт. 28 грн. ↑

«Batavia»
850526 3 шт. 39 грн. ↑

«Green Valley»
850606 3 шт. 39 грн. ↑

«Biarritz»
850541 3 шт. 24 грн. ↑

«Bamba Jaune»
850516 3 шт. 33 грн. ↑

«Biarritz Yellow»
850546 3 шт. 24 грн. ↑

«Cerezo»
850566 3 шт. 27 грн. ↑

«Cefalu»
850561 3 шт. 24 грн. ↑

«Bradford»
850551 3 шт. 24 грн. ↑

«Diantha»
850586 3 шт. 24 грн. ↑

«Delianne Green»
850581 3 шт. 24 грн. ↑

«Fort Collins»
850601 3 шт. 39 грн. ↑

«Kastelli»
850626 3 шт. 24 грн. ↑

«Le Mans»
850646 3 шт. 24 грн. ↑

«Hudson Bay»
850621 3 шт. 39 грн. ↑

«Key Largo»
850631 3 шт. 39 грн. ↑

«Marinella Rose»
850671 3 шт. 33 грн. ↑

«Lisboa»
850666 3 шт. 24 грн. ↑

«Bright Eye Yellow»
850556 3 шт. 26 грн. ↑

«Danielson Yellow»
850571 3 шт. 26 грн. ↑

«Di Luca»
850591 3 шт. 28 грн. ↑

«Hincapie»
850616 3 шт. 28 грн. ↑

«Kodiak Yellow»
850636 3 шт. 39 грн. ↑

«Lemond»
850651 3 шт. 27 грн. ↑

✦ 37-40
Ø 7 см
«Merckx»
850676 3 шт. 27 грн.

✦ 35-37
Ø 6 см
«Petachi»
850706 3 шт. 27 грн.

✦ 37-40
Ø 7 см
«Robinho»
850741 3 шт. 27 грн.

✦ 38-41
Ø 7 см
«Robinho Red»
850746 3 шт. 26 грн.

✦ 38-42
Ø 5 см
«Sastre»
850761 3 шт. 27 грн.

✦ 43-47
Ø 5 см
«Vesuvio Green»
850791 3 шт. 26 грн.

✦ 37-40
Ø 6 см
«Roma»
850751 3 шт. 24 грн.

✦ 38-42
Ø 6 см
«Naldo»
850681 3 шт. 26 грн.

✦ 38-42
Ø 6,5 см
«New York»
850686 3 шт. 43 грн.

✦ 38-42
Ø 6,5 см
«New York Dazzling»
850691 3 шт. 39 грн.

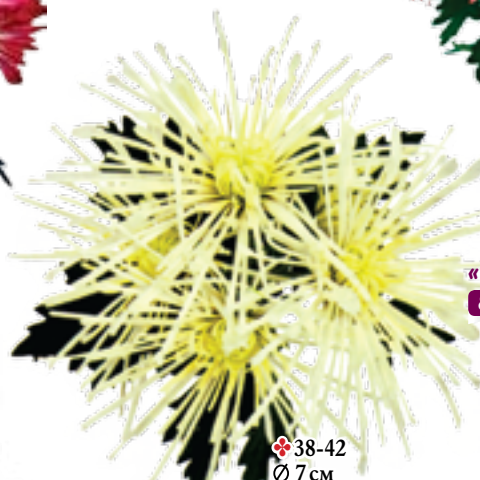
✦ 35-37
Ø 5 см
«Samos»
850756 3 шт. 24 грн.

✦ 35-38
Ø 6 см
«Vulcano Dark»
850796 3 шт. 24 грн.

✦ 37-41
Ø 6 см
«Orlando»
850696 3 шт. 26 грн.

✦ 38-42
Ø 7 см
«Paso Double Blanc»
850701 3 шт. 33 грн.

✦ 38-42
Ø 6 см
«Roberto»
850736 3 шт. 26 грн.

✦ 37-40
Ø 8 см
«Stellini»
850781 3 шт. 24 грн.

✦ 38-41
Ø 6 см
«Zembla Funky»
850801 3 шт. 24 грн.

✦ 37-40
Ø 8,5 см
«Spring Hill Improved»
850771 3 шт. 39 грн.

✦ 38-42
Ø 8 см
«Sun City»
850776 3 шт. 39 грн.

Хризантемы многоцветковые, смесь 850806 9 шт. 68 грн.

✦ 37-40
Ø 3,5 см
«Lexy Bronze»
850656 3 шт. 27 грн.

✦ 37-40
Ø 3,5 см
«Lexy Red»
850661 3 шт. 27 грн.

✦ 42-44
Ø 6,5 см
«Pompon Champagne»
850711 3 шт. 26 грн.

✦ 42-44
Ø 6,5 см
«Pompon Pink»
850716 3 шт. 26 грн.

✦ 42-44
Ø 6,5 см
«Pompon Red Bronze»
850721 3 шт. 26 грн.

✦ 37-40
Ø 6 см
«Quinty Purple»
850726 3 шт. 26 грн.

КОШТОВНОСТІ ОСІНЬОГО САДУ

Хризантеми походять з Далекого Сходу, де вони завжди були оточені благоговінням і любов'ю, і навіть ставали об'єктом поклоніння. Перша згадка про хризантеми датована далеким 500 роком до н.е., а її автором був великий китайський філософ Конфуцій. До цього дня в Китаї існує фраза: «Хочеш бути щасливим – посади хризантему». Китайські хризантеми (незважаючи на заборону експорту посадкового матеріалу) проникли в Корею, а близько 380 року нашої ери – і в Японію. Сьогодні вони є символом Китаю і Японії, втіленням довголіття, добробуту і щастя. Стилїзована хризантема зображена на монетах та у державній емблемі Японії, а одна з найвищих нагород країни – орден Хризантеми.

У час повного цвітіння цих рослин – 9 вересня, в Японії щороку відзначається свято хризантем. Це особливий ритуал: виконуючи його потрібно милуватися кожним відтінком квітки, при цьому поринаючи у глибокі роздуми про сенс життя і пройдений вже шлях.

В Японії, хризантеми широко використовуються... в кулінарні (солоні, варені, смажені). Популярний також чай із засушеними квітами хризантеми. (Фахівці нагадують: необхідно бути обережними, використовуючи хризантеми в якості їжі. У тих хризантем, що продаються на звичайному квітковому ринку, завжди присутні залишки засобів захисту рослин, тому в жодному разі їх не можна їсти або пити з них чай).

В Європі, хризантеми з'явилися вперше в Голландії 1676 року, і з часом, завдяки їхній популярності, що дедалі зростала, вони поширилися по всьому континенту. У наш час особливим попитом користуються хризантеми, вирощені в горщиках, та зрізані квіти з міцними стеблами (доступні круглий рік). Нове застосування – посадки хризантем восени на міських клумбах, де вони успішно замінюють (після

відцвітання) інші квіти, надаючи цікаві колірні поєднання та структури. Крім того, вони з великим успіхом можуть бути використані в якості сезонних прикрас у декоративних контейнерах і горщиках на вулицях міст.

Ботаничне розмаїття та особливості використання

Хризантема садова (*Dendranthema grandiflora*) належить родині *айстрових* (*Asteraceae*), це переважно трав'янисті однорічні або багаторічні рослини із прямостоячими стеблами. Листки яйцеподібні, зубчасті сіро-зеленого кольору. Поодинокі трубчасті квіти зібрані в суцвіт'я-кошик, оточений язичковими квітами. Суцвіт'я верхівкове, складається з великої кількості маленьких або середніх кошиків у дрібноквіткових хризантемах, у великоквіткових – з одного кошика. Квіти характеризуються великим багатством кольорів і форм. Забарвлення буває жовтого, червоного, кремового, білого, рожевого, фіолетового, червоного, навіть зеленуватого кольорів, а іноді являє собою їхню суміш. Існують невисокі сорти хризантем, які зазвичай висаджують на рабатках. Більш високі підходять для оздоблення заднього плану клумб і квітників. Частина з них добре зимують в ґрунті. Перевага дрібноквіткових хризантем – довгий період цвітіння (кінець серпня – вересень, до морозів), широкий спектр кольорів і легкість розмноження. Використовуючи їх, можна легко створити навіть у не надто привабливих місцях біля будинку яскраві композиції.

У містах хризантеми висаджують, здебільшого, у різні види контейнерів, чаші, або вирощують як ґрунтопокривні рослини для квітників, клумб у парках, на вулицях, перехрестях з круговим рухом. Тут вони розгортаються як сезонні рослини, і є сенс поширювати цей досвід, аби щосені милуватися дивною красою цих витривалих та морозостійких квітів.

Догляд та розмноження

Вирощування хризантем вимагає родючого ґрунту й достатньої кількості органічних та мінеральних добрив. Найкращий рН ґрунту становить близько 6,5-7. Ідеальне для них місце в саду – те, що захищене від вітрів, сонячне, має не дуже важкі вологовмісткі ґрунти. На повному сонці, цвітіння хризантем рясне, квіти виростають з інтенсивним забарвленням і мають здорове листя. Рослини дуже важко переносять надмірну вологість – гірше квітнуть і швидше вимерзають взимку.

В холодні зими хризантеми можуть постраждати від морозів, тому їх слід укривати гілками ялини, корою чи компостом (але не опалим листям). Різні сорти хризантем суттєво відрізняються своєю морозостійкістю. Багато з них витривалі в нашому кліматі, але є такі, що мають бути вкриті на зиму. Є також сорти, які слід до морозів, при низьких позитивних температурах заносити до приміщення. Для хризантем,

що зимують у ґрунті, особливо небезпечний період – кінець зими – початок весни, коли починають з'являються молоді пагони.

Незалежно від того, як ви зберігали їх взимку, навесні рекомендується кущі хризантем розділити і пересадити на нове місце. Ці рослини не повинні залишатися на одному місці довше, ніж два роки. Тоді вони компактні, рясно квітнуть і не гинуть взимку.

Аматори найчастіше розмножують хризантему поділом кореневої системи весною, коли починають відростати пагони з двома-трьма добре розвинутими листочками. Обтрисавши викопаний корінь від землі, ми ділимо його так, аби кожен добре сформований пагін мав 2-3 корінця. З одного маточного куща можна отримати від двох до десяти нових рослин.

Хризантема також легко розмножується зеленими живцями. Цей спосіб якнайкраще підходить для промислового розмноження сортів, коли потрібні тисячі й

мільйони нових рослин. З рослин, що зимували у ґрунті, зелені живці зрізають у квітні – травні. Вони добре вкорінюються через 2-3 тижні (використовують субстрат торфу та піску в співвідношенні 1:1). На ділянку їх висаджують, починаючи від другої половини травня. По мірі росту молоді рослини прищипують 1-3 рази (до кінця червня) для того, щоб надати кущу бажаної форми. Догляд включає регулярні підживлення мінеральними добривами, боротьбу з бур'янами та полив. При необхідності слід вдаватися до захисних заходів від шкідників і хвороб (іржі, сірої гнилі, попелиць).

Посадіть у своїх садах, на присадибних ділянках, балконах чи терасах хризантеми, і ви неодмінно будете милуватися яскравими квітковими акцентами в кінці літа й до пізньої осені!

*Божена Шевчик-Таранек,
кафедра декоративних
рослин аграрного університету
у Кракові, Польща*

О зимовке хризантем

Хризантема срезочная многоцветковая «Maya red» растет у меня уже второй год. Цветущий кустик купила осенью в горшочке. Зимовал он у меня на веранде, где холодно, но мороза там нет. Весной растение пустило молодые побеги, но очень скудно – всего три. Летом, срезав веточки некоторых побегов и укоренив их, я получила еще пять кустиков этого сорта.

Этой зимой часть хризантем (три растения) вышеописанного сорта хранились в холодном помещении типа парника. В сильные морозы там температура опускалась до -5°C, а в остальное время была в пределах 0...+5°C. Остальные же кустики оставила на грядке, слегка прикрыв листьями, ветками. Так вот, даже из тех, что были в парничке, перезимовало только одно растение, а на грядках погибли все. Из этого для себя я сделала вывод, что сорт «Maya red» должен зимовать в непромерзающем помещении.

Мелкоцветковые горшечные хризантемы, которых у меня несколько сортов, эту зиму провели под легким укрытием. Результат хороший. Один из кустиков накрывала пластиковым ящиком – боялась, что может вымокнуть из-за обильного снега прошедшей зимой. Этот кустик дал отличную поросль! Надеюсь, мой скромный опыт кому-то пригодится.

*Мария Чубай,
г. Апостолов, Днепропетровская обл.*

Наш гид в Никитском ботсаду Зоя Андрюшенкова

Сплошной цветочный ковер из наших низкорослых мелкоцветковых хризантем

Бал хризантем

Это словосочетание прочно ассоциируется с Никитским ботаническим садом, где с 1953 года устраиваются осенние выставки хризантем. Не стал исключением и год уходящий. С 23 октября на площади 0,3 га расцвели более 300 сортов этих прекрасных цветов: от мелкоцветковых бордюрных до крупноцветковых высокорослых, с соцветиями самых разнообразных окрасок, форм и размеров. Причем около 100 сортов выведены работниками ботсада!

Весной этого года ботсаду от нашей агрофирмы и газеты была подарена коллекция мелкоцветковых и веточных сортов хризантем европейской селекции из прошлого года каталога «СВ», поэтому вполне понятен наш интерес к выставке и к дальнейшей судьбе упомянутой коллекции. На роль гида любезно согласилась научный сотрудник ботсада, автор многих сортов мелкоцветковых хризантем Зоя Павловна Андрюшенкова. Некоторые ее новые гибриды (еще даже без названия) были показаны в экспозициях выставок.

Большая часть представленных на выставке сортов хризантем – высокорослые (как крупно-,

средне-, так и мелкоцветковые, а также веточные). Низкорослые и бордюрные были сформированы по типу веточных хризантем, только ниже ростом и среди них – ни единого изысканного «шарика», к которым уже «привыкли» читатели «СВ». Уверен, будь они на выставке, то завоевали бы звание королей цветочного бала!

Но все наши «европейцы» были высажены на селекционном участке Никитского ботсада, расположенном в полутора километрах от выставки. По словам Зои Павловны, коллекция очень понравилась всем работникам ботсада и в следующем году ее планируют показать уже и на выставке.

Не обошлось и без курьезов. Высаженные на стандартных грядках, примерно в полтора метра шириной и в четыре ряда, практически без подкормок, на щедром крымском солнце наши мелкоцветковые «шарики» слились друг с другом в один цветочный ковер высотой 30-35 см, сквозь который не проглядывало ни одного листика!

*Владимир Столяренко
Фото Сергея Сутулова*

Морозники

Морозники - одни из самых красивых раннецветущих садовых многолетников. У них достаточно крупные изысканные цветы, привлекательная кожистая листва, опрятная форма куста и рост от 25 до 80 см - качества, которые редко встретишь у первоцветов. К сожалению, из-за довольно длительного процесса размножения эти очаровательные растения еще редко встречаются в украинских садах и стоят относительно дорого. Но, поселившись однажды в вашем саду, эти растения (конечно, же, при правильно подобранном месте) с каждым годом будут становиться все красивее и порадуют вас не только ранним и обильным цветением, но и несложным характером. Заказы, на посадочный материал морозников вы получите в конце апреля будущего года. Посадочный материал всех морозников будет поставаться в горшках, а морозник черный вы сможете приобрести также в горшках более крупного размера (помечено звездочкой *). Заявки на посадочный материал морозников будем ждать от вас до 15 января 2011 года.

Морозники восточные

Сорта морозника восточного - эффектные растения с зимующими листьями до 45 см высотой. Цветы разнообразной окраски 5-8 см в диаметре. Очень неприхотливые и долговечные растения. Лучше всего растут в тени деревьев, но при регулярном поливе можно выращивать и на солнце. Зимостойкость хорошая.

вишневый
810040 1 шт. 69 грн.

белый с крапом
810025 1 шт. 69 грн.

желтый с крапом
810035 1 шт. 69 грн.

розовый с крапом
810030 1 шт. 69 грн.

смесь сортов
810045 3 шт. 159 грн.

белый махровый
810000 1 шт. 69 грн.

желтый махровый
810005 1 шт. 79 грн.

махровая смесь
810010 2 шт. 149 грн.

анемовидный белый с крапом
810015 1 шт. 69 грн.

анемовидная смесь
810020 3 шт. 169 грн.

Морозники нигеркорс

Сорта морозника нигеркорс произошли от морозника черного и морозника остролистного (корсиканского). Замечательные долго и обильноцветущие растения высотой до 40 см. Образуют пышный куст из матово-зеленых зубчатых зимнезеленых листьев и довольно плоских цветов диаметром 8-10 см. Цветки могут быть белыми с зеленоватым оттенком или кремовыми с зеленой полосой по центру, которые с возрастом приобретают прелестный персиковый оттенок и исключительно долго держатся на растении. Нуждаются в профилактическом укрытии на зиму.

«Candy Love»
810070 1 шт. 75 грн.

«Snow Love»
810065 1 шт. 75 грн.

Морозник черный

Морозник черный - самый известный и простой в культуре морозник с белоснежными цветами до 8 см в диаметре, который в Западной Европе называют «рождественской розой», т.к. там он зацветает очень рано, в середине зимы. Предпочитает полутень и богатую органикой, влажную, но не задерживающую воду, щелочную почву. Зимостоек.

«Potter's Wheel»
810050 1 шт. 49 грн.
810055 1 шт. 59 грн. *

«Double Fashion»
810060 1 шт. 75 грн.

Морозник тибетский

Потрясающе красивая новинка высотой 40 см с розовыми цветками, введена в культуру только в 1991 году. Цветки сначала колокольчатые, потом раскрываются шире, достигая в диаметре 6 см. Хорошо растет в прозрачной тени деревьев на листовом почве с достаточным увлажнением. Во второй половине лета впадает в состояние покоя до будущей весны.

тибетский
810075 1 шт. 69 грн.

Несмотря на то, что за окном стоит холодная погода, вы наверняка думаете о весне и о своем саде. Ну а чтобы ваш сад стал еще красивее, мы подготовили новый каталог декоративных деревьев и кустарников. Вы получите небольшие молодые растения с закрытой корневой системой (в горшках), что позволяет высаживать их в течение всего периода вегетации.

Отправка ваших заказов будет происходить в мае. Заявки на посадочный материал растений из этого каталога ждем от вас до 1 февраля 2011 года. Минимальная сумма заказа – 50 грн.

На фото слева - ориентировочный размер растений.

Ель колючая
«Glausa»

580001 1шт. 20 грн.

Декоративна благодаря красивой конической форме кроны и синева-стальной окраске хвои. Растет быстро. Долговечна, зимостойка, светолюбива, не требовательна к почве, но нуждается в регулярных поливах.

Кипарисовик притупленный
«Tetragona Aurea»

580007 1шт. 38 грн.

Медленнорастущий кустарник с пирамидальной кроной золотисто-зеленого цвета. Растет как на солнце, так и в полутени на влажной, хорошо дренированной почве.

Лиственница
тонкохвостчатая

580013 1шт. 20 грн.

Декоративна благодаря ажурной кроне, быстрому росту, нежной ярко-зеленой хвое, которая осенью окрашивается в золотистые тона. Может расти даже на малоплодородной почве, при условии достаточной ее влажности. Светолюбива.

Метасеквойя
глиптостробусовая

580019 1шт. 43 грн.

Реликтовое растение. Предпочитает плодородные суглинистые почвы. Страдает от холодных зимних ветров, поэтому для нее предпочтительнее защищенное место посадки. Кратковременные морозы до -30-35° переносит без укрытия.

Можжевельник виргинский
«Hetz»

580025 1шт. 32 грн.

Быстрорастущий сорт можжевельника для солнечных участков. Ветви распростерты над землей, а у старых экземпляров расположены косо. Хвоя синева-стальная. Требования к почве и влаге невысокие.

Можжевельник казацкий
«Variegata»

580031 1шт. 32 грн.

Ценится из-за оригинальной пестрой окраски: побеги покрыты нерегулярно расположенными кремово-белыми пятнышками. Хорошо растет на солнечных и полутенистых местах. Рекомендуется для небольших садов.

Можжевельник китайский
«King of Spring»

580037 1шт. 32 грн.

Чудесный можжевельник с компактной кроной. Ветви плотно покрыты светло-зеленой мягкой, но плотной хвоей, а на концах побегов хвоя ярко-желтая. Зимостойкость отличная.

Можжевельник обыкновенный
«Arnold»

580043 1шт. 32 грн.

Новый медленнорастущий колоннообразный вид можжевельника. Побеги растут вертикально, плотно прилегая друг к другу. Иглы короткие, зелено-серые. Предпочитает солнечные места.

Пихта
высокорослая

580049 1шт. 20 грн.

Очень живописное дерево с густой неколючей хвоей. Красивые огромные шишки длиной до 25 см можно встретить даже на молодых растениях. В отдельные годы в молодом возрасте может подмерзать. Молодые растения лучше растут в полутени.

Сосна горная
«Mughus»

580055 1шт. 20 грн.

Кустарниковая медленнорастущая форма сосны. Хвоя темно-зеленая, жесткая. Светолюбива, выносит небольшое затенение. Очень нетребовательна к почвам. Зимостойка. Ветви не ломаются под снегом.

Сосна горная
«Pumilio»

580061 1шт. 20 грн.

Побеги распростираются низко над землей, стелющиеся. Растет медленно. Требования к почве очень невысокие – может расти даже на дюнах. Светолюбива и зимостойка.

Сосна
остистая

580067 1шт. 20 грн.

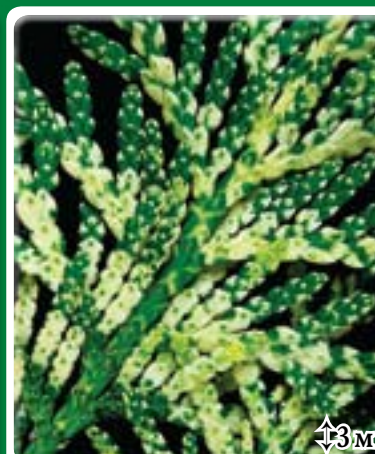
Считается самым долгоживущим деревом на Земле! К почвам малотребовательна, но предпочитает супесчаные или песчаные. Засухоустойчива и солнцелюбива.

Тсуга
канадская

580073 1шт. 20 грн.

Очень изящное, грациозное деревце с тонкими веточками с плакучими концами и плоской темно-зеленой хвоей. Растет медленно. Требуется влажность и плодородию почвы, теневынослива.

Туя западная
«Perk Vlaanderen»

580079 1шт. 30 грн.

Очень красивый новый сорт с желтыми пятнами на хвое. Растет как на солнце, так и в полутени на хорошо дренированной, регулярно увлажняемой почве. Отличается высокой зимостойкостью.

Туя западная
«Spiralis»

580085 1шт. 30 грн.

Дерево с узкой конической кроной. Побеги винтообразные, повернуты так, что напоминают спираль. Хвоя темно-зеленая. Нуждается в плодородных и влажных почвах. Рекомендуется для одиночных посадок.

Туя западная
«Stolwijk»

580091 1шт. 30 грн.

Медленнорастущий негустой кустарник с узкой конусовидной кроной. Побеги мелкие, чешуйчатые, с белыми кончиками (пестрые). Предпочитает солнечные места.

Туя западная
«Teddy»

580097 1шт. 30 грн.

Карликовый шаровидный кустарник, диаметр кроны которого не превышает 0,4 м. Побеги тонкие, густые. Предпочитает влажную почву. Теневынослива, но неплохо развивается и при полном освещении.

Смесь декоративных хвойных культур
580103 3шт. 78 грн.

Данная смесь может включать как растения из этого каталога, так и декоративные хвойные из опубликованных ранее каталогов.

Абелиolistник двурадный «Roseum»
580108 1 шт. 41 грн.
Раннецветущий кустарник с ароматными светло-розовыми цветками. Светолюбив, нуждается в плодородных дренированных почвах. Легко пересаживается. Требует защищенного местоположения.

Береза карликовая
580113 1 шт. 31 грн.
Низкий кустарник с приподнимающимися ветвями в молодом возрасте и стелющимися в старшем. Листья округлые, с небольшими зубчиками. Лучше растет в умеренно влажной, хорошо дренированной почве.

Буддлея Давида «Border Beauty»
580118 1 шт. 37 грн.
Красивейший кустарник с конусовидными поникающими соцветиями, длиной до 30 см. Любит солнце и питательную влажную почву. После повреждения морозами надземную часть обрезают, а корни укрывают.

Бузина черная «Thundercloud»
580198 1 шт. 54 грн.
Шоколадно-пурпурные лопастные листья. Нежно-розовые крупные ароматные соцветия сменяются темно-фиолетовыми съедобными плодами. Растет на любой плодородной почве на солнце. Зимостойка.

Бейгела гибридная «Candida»
580173 1 шт. 33 грн.
Цветы колокольчатые, снежно-белые, собраны в соцветия. Растет на солнце и в тени. Предпочитает влажные, питательные и проницаемые почвы. Относительно морозостоек, концы побегов могут подмерзать.

Бейгела гибридная «Eva Supreme»
580178 1 шт. 33 грн.
Слегка свисающие побеги украшают ярко-красные цветки. Быстрорастущий сорт. Предпочитает свежие, рыхлые, плодородные субстраты, не выносит переувлажнения и уплотнения почвы.

Бейгела цветущая «Rumba»
580183 1 шт. 33 грн.
Листья темно-зеленые, с красно-коричневым оттенком. Цветки колокольчатой формы, карминовые с желтоватым центром, многочисленные, покрывают куст от самого основания. Раннецветущий сорт.

Бейгела цветущая «Suzanne»
580188 1 шт. 33 грн.
Листья с белой каймой по краям, осенью они полностью краснеют. Белые и розовые цветы на одном растении, в августе может зацвести второй раз.

Гортензия древовидная «Annabelle»
580143 1 шт. 40 грн.
Очень крупные соцветия из белоснежных стерильных цветков. Светолюбива, но хорошо выносит полутень. Предпочитает богатые, увлажненные, рыхлые почвы без известки. Может обмерзать, но восстанавливается.

Дейция шершавая «Pride of Rochester»
580133 1 шт. 32 грн.
Цветки белые, снаружи розоватые, собраны в кистевидные соцветия длиной до 12 см. Светолюбива, засухоустойчива, устойчива к вредителям и болезням. Предпочитает питательную, средневлажную почву.

Лапчатка кустарниковая «Hachmann's Gigant»
580163 1 шт. 26 грн.
Кустарник с густой подушковидной кроной и ярко-желтыми многочисленными цветками. Предпочитает умеренно влажные, легкие, дренированные, кислые или слабощелочные почвы. Светолюбив, но выносит полутень.

Лапчатка кустарниковая «McKay's White»
580168 1 шт. 26 грн.
Невысокий долгоцветущий кустарник с многочисленными кремово-белыми цветками, раскрывающимися до заморозков. Солнцелюбив. Абсолютно зимостоек. Не повреждается вредителями и болезнями.

Ликвидамбар смолоносный
580218 1 шт. 25 грн.
Красивое дерево с кленоподобными листьями, осенью они приобретают желтую, красную или фиолетовую окраску. Шаровидные плоды сохраняются до зимы. Солнцелюбив, в молодом возрасте желательно укрывать.

Магнолия звездчатая «Rosea»
580148 1 шт. 54 грн.
Цветки диам. до 15 см, с многочисленными светло-розовыми лепестками. Цветет обильно до появления листьев. Предпочитает солнце и плодородные, слабокислые почвы. Хорошо переносит морозы.

Орехокрыльник кладонский «Worcester Gold»
580128 1 шт. 30 грн.
Сорт интересен золотистой листвой. Осенью ветви покрываются облаком из темно-голубых соцветий. Любит солнечные места, но мирится с легким затенением. Предпочитает известковые почвы. Засухоустойчив.

Роза почвопокровная «Rote The Fairy»
580203 1 шт. 38 грн.
Небольшие (до 3 см в диаметре) красные махровые цветы собраны в кисти, они образуются на протяжении всего лета. Очень неприхотлива и устойчива к болезням. Можно выращивать в вазонах.

Роза почвопокровная «Sea Foam»
580208 1 шт. 38 грн.
Цветки белые, с розовым и жемчужным оттенком в центре в начале цветения, ароматные. Они имеют старинную форму, густомахровые, собраны в небольшие кисти. Устойчива к заболеваниям.

Роза почвопокровная «The Fairy Yellow»
580213 1 шт. 39 грн.
Цветки густомахровые, в кистях по 3-8 шт., покрывают все растение. Они ярко-желтые, когда только раскрываются, с золотыми и янтарными тонами ближе к центру, но позднее выгорают до лимонных.

Самшит вечнозеленый «Variegata»
580123 1 шт. 28 грн.
Мелкие, глянцевые листья с желтой каймой. Прекрасно переносит сильную обрезку. Почвам нетребователен, но лучше развивается на удобренных и рыхлых. Место посадки от солнечного до полностью затененного.

Сирень гиаинтоцветковая «Josee»
580193 1 шт. 44 грн.
Цветки розово-лавандовые, сочень приятным ароматом, в соцветиях длиной 8-10 см, цветет обильно в конце весны, нередко повторно летом и осенью. Любит солнечные места, хорошо дренированную почву.

Форзиция зеленейшая «Kumson»
580138 1 шт. 39 грн.
Листья разукрашены золотистой сеткой, особенно заметной весной и в начале лета. Цветки расцветают до распускания листьев. Лучше растет на влажных плодородных почвах на солнце или в легкой тени.

Чубушник гибридный «Manteau d'Hermine»
580158 1 шт. 38 грн.
Сливочно-белого цвета махровые цветки обильно покрывают весь куст. Предпочитает плодородные, достаточно влажные, хорошо дренированные почвы. Зимостоек. Отличный сорт для небольших садов.

Смесь декоративных лиственных деревьев и кустарников
580223 3 шт. 78 грн.
Данная смесь может включать как растения из этого каталога, так и декоративные лиственные культуры из опубликованных ранее каталогов.

Дорогие друзья! Впервые рады представить вашему вниманию такой обширный каталог комнатных растений. В него мы включили не только уже полюбившиеся вам пеларгонии, но и красивейшие сорта сенполий, гloxиний, гибискусов, новые сорта гортензии крупнолистной и множество других интересных растений. Все растения вы получите в горшках в мае будущего года. Заявки на посадочный материал из этого каталога ждем от вас до 1 февраля 2011 года. Минимальная сумма заказа по каталогу рассады комнатных цветов – 50 грн.

Акалифа щетинисто-волосистая
880453 1 шт. 15 грн.

Вечнозеленый кустарник с пушистыми малиново-красными свисающими соцветиями длиной до 30 см. Цветет при благоприятных условиях круглый год. Теплолюбива, зимой температура не ниже +15°C. Полив обильный с опрыскиванием, зимой полив несколько сокращают.

Ардизия городчатая

880077 1 шт. 14 грн.

Вечнозеленый кустарник 0,6-1,5 м высотой с волнистыми ланцетными листьями, на фоне которых эффектно смотрятся оранжево-красные декоративные плоды. В активный период роста и цветения ардисии - поздней осенью и зимой растение прижимают как можно ближе к свету, в летний период, напротив, ее нужно притенять от ярких солнечных лучей.

Арека желтеющая, или хризалидокарпус
880081 1 шт. 24 грн.

Красивая пальма, у которой, как правило, из одного корня растет несколько стволов. Выращивать ее нужно исключительно в светлом месте, но не на прямом солнечном свете. Летом растение можно вынести на открытый воздух. Нуждается в обильном поливе – вода должна полностью промочить земляной ком в горшке и оставаться в поддоне.

Аспарагус серповидный
880085 1 шт. 19 грн.

Изящное комнатное растение. Лучше всего предоставить ему светлое место, защищенное от яркого солнечного света, однако это растение великолепно себя чувствует в тени. Предоставьте ему большой цветочный горшок, чтобы корни аспарагуса могли свободно разрастаться. Летом без проблем растение можете вынести на свежий воздух.

Аспарагус Шпренгера

880505 1 шт. 18 грн.

Довольно длинные стебли (могут вырастать более метра) этого комнатного растения дуговидно изгибаются и с возрастом становятся более понижеными. Цветки мелкие, белые, душистые, ягоды красные. Очень любит солнечное освещение, переносит даже прямые солнечные лучи.

Бегония клубневая ампельная «Waterfalls Encanto Orange»
880089 1 шт. 23 грн.

Чудесное растение для подвесных корзин с длинной стебля 30-50 см. Огненно-оранжевые цветы до 6 см в диаметре появляются в большом количестве с конца июня до октября. Молодые бегонии-первогодки с небольшими клубнями держат зимой в светлом прохладном месте при умеренном поливе (зимой их побег прекращает рост, но часто остаются зелеными). Если растение сбросило побег, клубни можно сохранить в том же горшке в прохладном месте, а в конце зимы пересадить в свежий субстрат.

Бегония красивоцветущая (зимняя)

Одна из лучших комнатных бегоний. Цветет практически круглый год. Нуждается в светлом, защищенном от прямых солнечных лучей месте. Выращивают в тепле, температура не должна быть ниже 18°C и лишь на непродолжительное время бегония выдерживает понижение температуры до 12°C. Следует избегать как переувлажнения почвы, так и полного ее высыхания. Нуждается в подкормках каждые 2 недели.

«Batik»
880093 1 шт. 19 грн.

«Blitz»
880101 1 шт. 19 грн.

Гибискус, или китайская роза

Одно из красивейших комнатных растений с крупными яркими цветами. Сильнорастущий кустарник или деревце до 3 м высоты. Светолюбивое растение. Летом требует обильного полива, зимой умеренного, пересушка земляного кома нежелательна. Зимой температура не должна опускаться ниже +12°C. При резкой смене температуры воздуха или режима освещения, гибискус имеет свойство сбрасывать бутоны, а иногда и листья.

«Columbine»
880113 1 шт. 25 грн.

«Firefall Red»
880005 1 шт. 29 грн.

«Berseba Red»
880097 1 шт. 22 грн.

«Solenia Dark Pink»
880105 1 шт. 22 грн.

«Solenia Light Yellow»
880109 1 шт. 22 грн.

«Firefall Yellow»
880013 1 шт. 29 грн.

«Frimeur»
880053 1 шт. 29 грн.

«Frimousse»
880057 1 шт. 29 грн.

Гloxиния (синнингия) прекрасная

Гloxиния - очень красивое комнатное растение с большими цветками-граммофонами. Она любит яркий рассеянный свет. На южных окнах необходимо притенение, иначе на листьях могут появиться ожоги. Клубень гloxинии очень чувствителен к переувлажнению земляного кома. Когда клубень только проснулся после зимовки, его поливают совсем чуть-чуть - у него еще не сформировалась корневая система. Во время вегетации полив увеличивают, но и здесь нужно быть предельно внимательным: чрезмер-

ный полив может привести к загниванию бутонов, цветоносов и стебля. Поливать нужно равномерно, аккуратно распределяя воду по всему горшку. После цветения полив уменьшают, прекращают подкармливать, а когда листья пожелтеют, полив надо прекратить совсем. Горшок с клубнем хранят при температуре 12°C. Весной пересаживают клубень в новую почву и держат в тепле при минимальном поливе до тех пор, пока не начнут отрастать новые листья. Гloxиния боится сквозняков.

«Friquette»
880115 1 шт. 29 грн.

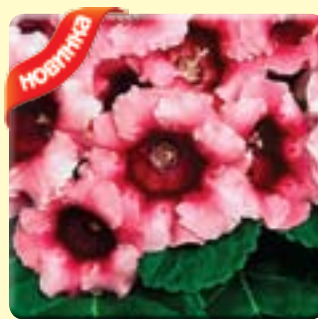
«Avanti F1 Blue»
880117 1 шт. 15 грн.

«Avanti F1 Blue with White Edge»
880121 1 шт. 15 грн.

«Avanti F1 Light Violet with Dark»
880125 1 шт. 15 грн.

«Avanti F1 Peach Rose»
880129 1 шт. 15 грн.

«Avanti F1 Red with White Edge»
880133 1 шт. 15 грн.

«Avanti F1 Scarlet»
880137 1 шт. 15 грн.

«Brocade F1 Blue»
880141 1 шт. 15 грн.

«Brocade F1 Blue & White»
880145 1 шт. 15 грн.

«Brocade F1 Red»
880149 1 шт. 15 грн.

«Brocade F1 Red & White»
880153 1 шт. 15 грн.

«Multibells White»
880157 1 шт. 15 грн.

Гортензія крупнолистна

Гортензія крупнолистна обычно не переносит морозов ниже -15°C, поэтому ее лучше выращивать в горшке и на зиму убирать в подвал. Цветочные почки у этого растения располагаются на концах побегов, стоит им подмерзнуть, и цветения летом можно уже не ждать. Однако многие цветоводы все же выращивают гортензию крупнолистную в открытом грунте с обязательным укрытием на зиму. В саду ее не высаживают на солнцепек - на жарком солнце листья обвисают и нередко обгорают. Болезненно реагирует она и на пересыхание почвы. Почву любит рыхлую, влажную и кислую (рН 5), богатую органикой. На нейтральной почве на листьях может проявиться хлороз...

«Ankong»
880161 1 шт. 24 грн.

«Bodensee»
880165 1 шт. 24 грн.

«Lavblaa»
880169 1 шт. 24 грн.

«LK 49»
880173 1 шт. 24 грн.

«Saxon Elbtal»
880193 1 шт. 24 грн.

«Saxon Georgentor»
880189 1 шт. 24 грн.

«Saxon Pillnitz» («Horpill»)
880185 1 шт. 24 грн.

«Saxon Schloss Wackerbarth»
880197 1 шт. 24 грн.

«Schone Bautznerin» («Red Baron»)
880177 1 шт. 24 грн.

«Sering Bloemig»
880181 1 шт. 24 грн.

**Дихондра серебристая,
или ползучая «Silver Falls»**
880201 1 шт. 15 грн.

Очаровательное травянистое вечнозеленое растение с серебристой листвой для подвесных корзин. Лучше чувствует себя на солнце, выносит полутень. Летом можно выращивать в саду. Нуждается в регулярной обрезке. В теплое время года нуждается в регулярном обильном поливе, зимой поливают реже. Прекрасное растение для зимних садов, где его плети нередко достигают 1,5 м и более.

**Кордилина верхушечная
«Chocolate Queen»**
880513 1 шт. 79 грн.

Одна из красивейших кордили! Широколанцетные крупные листья шоколадного цвета с красной каймой. Предпочитает яркий рассеянный свет. Температура должна быть летом - 18-22°C, зимой не ниже 12°C. Кордилина чувствительна к перепадам температуры, а также следует их беречь от сквозняков и обветривания в холодное время года. Не переносит застоя воды в горшке, иначе растение сбросит листья, но также не переносит пересушки земляного кома.

Лантана камара

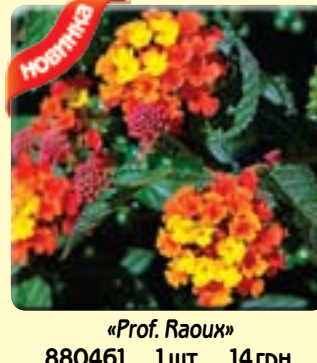
Чудесное комнатное растение, которое летом можно выращивать и в саду. На ярком солнце оно выглядит особенно выразительно и дарит радость своего цветения с июля до октября. В комнатах лантану часто формируют компактным кустом. Без формирования может достичь 2-х метров и быть ярким украшением гостиной или офиса. Цветки лантаны постоянно меняют свою окраску. Зимой имеет период покоя, частично сбрасывает листья, в это время ее держат в прохладном (6-10°C) светлом помещении. При уходе за лантаной важно следить, чтобы земляной ком никогда не пересыхал. Поливайте растение регулярно и умеренно, содержите почву равномерно влажной, зимой полив очень ограниченный.

**Ляденец (лотус)
пятнистый «Gold Flash»**
880473 1 шт. 14 грн.

Новое ампельное растение для комнат длиной до 70 см. В начале лета усыпано множеством, похожими на клюв полугая, цветков. В течение года растению необходимо много света, переносит прямые солнечные лучи. Оптимальная температура выращивания - +18-24°C, зимой не ниже +5-6°C. Весь вегетационный период земля в горшке должна быть влажной. Зимой земле дайте подсохнуть.

«Aloha»
880457 1 шт. 14 грн.

«Prof. Raoux»
880461 1 шт. 14 грн.

«Schneewittchen»
880465 1 шт. 14 грн.

«Simon Lemon»
880469 1 шт. 14 грн.

Мандевилла

Мандевилла, или дипладения цветет крупными (до 10 см в диаметре) цветками с мая по ноябрь, отдельные цветки держатся свыше 2 недель. Нуждается в ярком свете, но с притенением от полуденных прямых солнечных лучей. В период зимнего покоя растение должно находиться в прохладном месте, при температуре 12-15 градусов. В остальное время его выращивают при комнатной температуре. За исключением периода покоя, когда полив ограничен, почва постоянно должна быть влажной, однако не следует допускать избытка воды в горшке. Летом необходимо ежедневное опрыскивание.

«Classic Cream Pink»
880477 1 шт. 32 грн.

«Classic Pretty Red»
880481 1 шт. 32 грн.

**Монстера деликатесная
«Mexicana»**
880205 1 шт. 19 грн.

Одна из великолепнейших комнатных лиан с эффектными крупными, до 0,5 м в диаметре, листьями. Помещают в полутени или в освещаемом ярким рассеянным светом месте. Зимой поддерживают почву в слегка влажном состоянии, стараясь не переувлажнять. В остальное время года поливают обильно, давая почве слегка подсохнуть между поливами.

**Паслен жасминовидный
«Early White»**
880486 1 шт. 19 грн.

Вечнозеленый вьющийся кустарник для комнат и зимних садов. Цветет с июля и до зимы. Предпочитает интенсивный рассеянный свет, без прямых солнечных лучей. В летний период желательно выносить на открытый воздух. С весны до осени полив обильный, по мере подсыхания верхнего слоя субстрата. В октябре растение ставят в светлую прохладную комнату, где стараются поддерживать высокую влажность воздуха при ограниченном поливе.

**Пеларгония
вилоцветная**

Эта отличающаяся от других пеларгоний группа - сложное скрещивание душистой пеларгонии курчавой (с запахом лимона) и королевских пеларгоний. Они изящны, хорошо ветвятся и очень неприхотливы. Если растение на обрезать, кусты приобретают ампельную форму. Это одна из лучших горшечных культур.

«Angeleyes Burgundi»
880297 1 шт. 21 грн.

«Angeleyes Orange»
880445 1 шт. 24 грн.

«Angeleyes Randy»
880301 1 шт. 28 грн.

**Пассифлора
гибридная
«Purple Haze»**
880493
1 шт. 29 грн.

Цветок около 10 см в диаметре с приятным ароматом. Цветет с конца июля до конца сентября. Минимальная температура зимовки +5°C, для корневища не ниже 0°C. Светолюбива, нуждается в обильном поливе.

**Пассифлора
голубая
«Constance Elliott»**
880497
1 шт. 29 грн.

Этот сорт пассифлоры голубой с белыми цветками очень вынослив и может использоваться летом для украшения балконов. Светолюбив. Полив обильный летом, зимой умеренный.

**Пассифлора
голубая
«Victoria»**
880501
1 шт. 29 грн.

Диаметр цветка до 8 см. Цветение приходится на летний период. Минимальная температура содержания зимой +7°C.

**Пассифлора
кьюсская
«Amethyst»**
880489
1 шт. 29 грн.

Некрупная вечнозеленая светолюбивая лиана, цветет почти круглый год. Минимальная температура содержания зимой +12°C. Диаметр цветка 9 см.

Пеларгонія зональна

Популярне багаторічне квітуче рослинне, яке також можна висаджувати на клумби і балконні ящики. При хорошому догляді цвіте майже безперервно. Квітки прості і махрові. Рослина дуже неприхотлива. Росте на сонячних і напівтінистих місцях. Квіткам не вимагає особливого догляду. В дуже родючій ґрунті сильно росте з шкодою для квітучості. Літом потрібен гарний полив, зимою – помірно.

«Blanca»
880209 1 шт. 19 грн.

«Flower Fairy Berry»
880213 1 шт. 19 грн.

«Flower Fairy Rose»
880217 1 шт. 19 грн.

«Flower Fairy Violet»
880221 1 шт. 19 грн.

«Flower Fairy White Splash»
880225 1 шт. 19 грн.

«Frank Headly»
880229 1 шт. 19 грн.

«Mrs. Pollock»
880233 1 шт. 19 грн.

«Vancouver Centennial»
880237 1 шт. 19 грн.

Пеларгонія королівська

Дуже ефектне рослинне, яке має шершаві зубчасті листки. Квітки з хвилястими краями, діаметром 4-6 см, більші, ніж у зональної пеларгонії, тому її ще називають пеларгонією великоквітковою. Цвіте з початку весни до середини літа. З грудня по лютий цю пеларгонію бажано тримати в прохолодному приміщенні з температурою плюс 5-7°C, освітлення при цьому повинно бути яким.

«Ballet»
880241 1 шт. 24 грн.

«Burghi»
880245 1 шт. 24 грн.

«Chocolate»
880249 1 шт. 24 грн.

«Coral Sunset»
880253 1 шт. 24 грн.

«Cynthia»
880257 1 шт. 24 грн.

«David»
880261 1 шт. 24 грн.

«Franny»
880265 1 шт. 24 грн.

«Imperial»
880269 1 шт. 24 грн.

«Lavendel Splashed»
880277 1 шт. 24 грн.

«Lilac»
880281 1 шт. 24 грн.

«Mandarin»
880285 1 шт. 24 грн.

«Regalia Lilac»
880273 1 шт. 24 грн.

«Royalty White»
880289 1 шт. 24 грн.

«Tony»
880293 1 шт. 24 грн.

Пеларгонія плющелистна

Ампельне рослинне, чиї пагоди досягають в довжину більше 1 метра. Розростаючись, утворює шикарні квітучі каскади різноманітної окраски. Пеларгонія плющелистна любить яскраве сонце і може витримувати засуху. Вона прекрасно виглядає в будь-якому саду, стане бажаним гостем в садибі квартири на балконі, украсить собою веранду або фасад. З квітня до кінця вересня пеларгонія плющелистна буде цвісти вам на радість і з великим задоволенням!

«Amelit»
880309 1 шт. 24 грн.

«Apricot»
880325 1 шт. 24 грн.

«Balcon Red»
880337 1 шт. 24 грн.

«Blanche Roche»
880305 1 шт. 24 грн.

«Lilly»
880313 1 шт. 24 грн.

«Mexica Tomcat»
880317 1 шт. 24 грн.

«Mexicanerin»
880321 1 шт. 19 грн.

«Purple Sybil»
880329 1 шт. 19 грн.

«Tomcat»
880449 1 шт. 19 грн.

«Tomgirl»
880333 1 шт. 24 грн.

Плющ

«Yellow Ripple»

880341 1 шт. 29 грн.

Одне з найпопулярніших ампельних рослин, яке за допомогою своїх повітряних коренів легко висить за опору. Квітки великі, різноманітної окраски. Любить яскраве сонце, але не прямі сонячні промені. Земля повинна бути вологою, але не пересихати. Зимою поливати рідко, не допускаючи переохолодження коренів. Листки – періодично обприскувати.

Радермахера китайська

«Danielle»

880345 1 шт. 11 грн.

Потрібно добре освітлене місце з розсіяним світлом. Літом можна висадити на сонячну веранду або в сад. Старайтесь розмістити горшок в захищеній від палючих променів південної частини сонця. Весною до осені поливати регулярно, ґрунт в квітучій горшочку повинен бути постійно трохи вологим. Зимою полив обмежують, але не допускають пересихання кореневої кома. Листки – періодично обприскувати.

Стрелиція королівська

880413 1 шт. 16 грн.

Незвичайно ефектне квітуче рослинне. Її великі, темно-зелені шкірясті листки, досягають довжини 40-45 см, нагадують листки бананів. Великі (до 15 см) квітки сорочковидні, сині або білі з жовтими пелюстками, нагадують голову екзотичної пташки. Стрелиція любить добре освітлене місце. Поливати регулярно з весни до осені, зимою помірно, ґрунт в будь-якому випадку не повинен пересихати.

Сенполия (узамбарская фиалка)

Сенполия (узамбарская фиалка) - популярное комнатное растение, которая обычно цветет с весны до осени, а при дополнительном освещении и полноценном питании и зимой. Оптимальная температура для выращивания этих растений +18-24°С. Фиалка не любит резких колебаний температуры и сквозняков. Сенполия предпочитает яркий свет, но не любит прямых солнечных лучей. Полив нужен равномерный. Поверхностный слой почвы должен быть постоянно влажным, но заливать растение тоже нельзя. Поливают осторожно, под корень. Лишнюю воду из поддона надо сливать.

«Martiniq 771 Nimf»
880409 1 шт. 15 грн.

«Martiniq 865 Amor 2»
880405 1 шт. 15 грн.

«Optimara 056 Nova»
880349 1 шт. 15 грн.

«Optimara 102 Laura»
880357 1 шт. 15 грн.

«Optimara 238»
880361 1 шт. 15 грн.

«Optimara 240 Cora»
880365 1 шт. 15 грн.

«Optimara 244 Chiko»
880369 1 шт. 15 грн.

«Optimara 247 Maja»
880373 1 шт. 15 грн.

«Optimara 248 Kazuko»
880377 1 шт. 15 грн.

«Optimara 255»
880381 1 шт. 15 грн.

«Optimara 280 Caro»
880385 1 шт. 15 грн.

«Optimara 281»
880389 1 шт. 15 грн.

«Optimara 63 Manami»
880353 1 шт. 15 грн.

«Trojka 1782 Mitra 2»
880401 1 шт. 15 грн.

«Trojka 690 Circe»
880397 1 шт. 15 грн.

«Trojka 793 Athena 2»
880393 1 шт. 15 грн.

Фатсия японская

880417 1 шт. 18 грн.

Одно из самых красивых комнатных растений с пальчатыми кожистыми листьями до 35 см. Хорошо растет как в светлых, так и в полутенистых местах. Зимой требует температуры 8-10°С. На лето желательно выносить на свежий воздух в слегка притененное место. В период активного роста - обильный, но не чрезмерный полив. Болезненно реагирует на переувлажнение почвы - листья желтеют. Зимой следует поливать более умеренно, но почва в горшке не должна высыхать полностью.

Хамедорея изящная

880441 1 шт. 15 грн.

Хамедорея изящная, или бамбуковая пальма, — крупное (до 1,5 м высотой) неприхотливое растение с перистыми склоненными листьями. Нередко зацветает, образуя рыхлое метельчатое соцветие. Хорошо растет как на светлом, так и на полутенистом окне. Зимняя температура 15°С. Поливают регулярно и часто опрыскивают.

Смесь комнатных растений

880509

5 шт. 89 грн.

Данная смесь будет составлена из 5 различных комнатных растений, в том числе и редких, не представленных в этом каталоге.

Фуксия гибридная

Вечнозеленый кустарник или деревце со свисающими на тонких цветоножках очаровательными цветками. В летнее время фуксия не выносит ярких солнечных лучей и лучше всего чувствует себя в полутенистых местах. Растение образует много побегов и цветков, поэтому ему требуются питательная почва, подкормка и хороший полив. Зимой содержат в прохладном помещении при умеренном поливе.

«Blue Angel»
880421 1 шт. 14 грн.

«Gillian Anthea»
880425 1 шт. 14 грн.

«Pink Galore»
880429 1 шт. 14 грн.

«Pink Marshmallow»
880433 1 шт. 14 грн.

«Swingtime»
880437 1 шт. 14 грн.

Пример оформления заказа:

Иванов Иван Иванович, ул. Мира, д. 5, кв. 5, г. Одесса, 65237
Контактный телефон (обязательно укажите!): 011-11-111-1111

Наименование культуры	КОД	Кол-во упаковок	Цена упаковки	Сума, грн.
Туя западная «Spiralis»	580085	2	30	60
Смесь декор. хвойных культур	580103	1	78	78
Итого, по каталогу декоративных деревьев и кустарников:				138 грн.
Фуксия гибридная «Blue Angel»	880421	2	14	28
Смесь комнатных растений	880509	1	89	89
Итого, по каталогу комнатных цветов:				117 грн.

Пожалуйста, заполняйте все данные очень внимательно. Указывайте точно наименование культуры, код, количество упаковок по каждому виду и цену. Но если вам сложно указывать латинские названия сортов - достаточно правильно указать код. И еще одна просьба: пишите свой адрес, фамилию, имя, отчество очень четко и только печатными буквами. Неаккуратно и неправильно оформленные заказы будут выполняться во вторую очередь! Не высылайте предоплату!!!

Сумма заказа по каждому каталогу должна быть не менее 50 грн!

Каталоги этого номера: ● Каталог «В помощь огороднику» (стр. 5); ● Каталог рассады земляники-фриго (стр. 6-7); ● Каталог хризантем (стр. 8-13); ● Каталог морозников (стр. 15); ● Каталог декоративных деревьев и кустарников (стр. 16-17); ● Каталог рассады комнатных цветов (стр. 18-21).

Цены, приведенные в каталогах, могут быть изменены по некоторым позициям в ту или иную сторону в зависимости от цен фирм-производителей и курса валют. По некоторым позициям в предлагаемых каталогах количество товара может быть ограничено.

Доставка заказов до представителя агрофирмы — БЕСПЛАТНО!

Наши представители работают во всех областных и районных центрах Украины!
Для оперативной доставки - в заказе обязательно укажите контактный телефон!

Условные обозначения:

↑15 - средняя высота взрослого растения (см, м); ♦37-40 - недели цветения хризантем;
*5 - месяц цветения растения; Ø 15см - диаметр цветка; ◆ - хризантема требует пасынкования.

Приобрести посадочный материал цветов можно также в магазине
«НАШ САД»
(г. Харьков, ул. Кооперативная, 22)

Заказы направляйте

письмом по адресу: а/я 195, г. Харьков, 61003;
или по факсу: 0-57-731-32-14 или 0-57-731-18-63;
либо на e-mail: sortvetov@kbarkov.ukrtel.net или orders@cib.net.ua
Заявки в устной форме (по телефону) не принимаются!

Информация по заказам: 096-39-78-814, 050-228-66-48

Заказы по E-mail

1. Пожалуйста, указывайте свой полный почтовый адрес внутри прикрепленного файла.

2. Имя прикрепленного файла должно начинаться с вашей фамилии.
Например: Иванов Иван Иванович.doc

Замечания, жалобы, предложения, касающиеся выполнения ваших заказов, присылайте по электронной почте по адресу: claim@cib.net.ua

Подружитесь с глоксинией!

Выращиваю глоксинии давно. В основном это были простенькие, «бабушкины» сорта, как сейчас говорят. Но по-настоящему я заболела глоксиниями благодаря «Сільському віснику». Именно через «СВ» несколько лет назад у меня появились первые сортовые клубни этих замечательных растений! Теперь у меня есть уже небольшая коллекция и накопился некоторый опыт по их выращиванию. С удовольствием поделюсь ими с читателями газеты.

Глоксиния (синнингия) *Sinningia speciosa* относится к многочисленному семейству **геснериевых** (*Gesneriaceae*). В первой половине XIX века из Бразилии в Европу попало очень красивое травянистое растение с оригинальными колокольчатыми цветками. Ботаническое название глоксиния получила из-за формы цветка, так как «gloske» в переводе с немецкого означает «колокольчик». Довольно долго ученые не разделяли виды глоксиний как с клубнем, так и без него. Но затем все клубневые глоксинии были выделены в отдельный род синнингия, названный так в честь немецкого садовода В. Синнинга, жившего в прошлом столетии. Но в быту все равно мы чаще используем более привычное название растения – глоксиния.

Глоксиния – клубневое растение с ярко выраженным периодом покоя зимой. В это время ее лучше хранить не на подоконнике, а в темном прохладном месте. Например, в неотапливаемой кладовке или под ванной. Я не вынимаю клубни из горшков, зимуют они у меня в той же земле, что и росли. Комфортная температура для синнингии в период покоя – 10...12°C. Поливаю горшки с клубнями приблизительно раз в три-четыре недели, чтобы клубни не пересохла. Особенно опасно пересушивание грунта для маленьких клубеньков. Но и заливать нельзя, так как они могут сгнить! Почва должна быть чуть влажной.

В конце января – начале февраля я начинаю подготовку клубней к пробуждению. Аккуратно достаю их, обтряхиваю старую землю и обрабатываю препаратом «Максим» по инструкции (выдерживаю в растворе препарата 30 мин.). Обработка фунгицидом поможет защитить растения

от грибных заболеваний. После обработки просушиваю клубни в течение суток. За это время подготавливаю новую почву для посадки моих питомцев. Глоксинии предпочитают слабокислую легкую почву. В качестве разрыхлителя использую кокосовый гунт, перлит. Горшок беру в зависимости от размера клубня – он должен быть на 2-4 см больше диаметром. На дно кладу дренаж – керамзит, несколько кусочков древесного угля. Сначала сам клубень засыпаю не полностью. Осторожно поливаю по краю горшка и выставляю на теплое место.

Вскоре появляются маленькие нежные ростки, которые довольно быстро начинают развиваться. Когда розетка окрепнет, я подсыпаю земли так, чтобы клубень был полностью покрыт. Это придает устойчивости растению.

Полив – важный момент при выращивании синнингии. Золотое правило – их надо поливать вовремя! Очень важно не заливать растение, но и допускать полного пересыхания грунта, при котором нежные корешки растения быстро отмирают, нельзя. А последующий полив может быть фатальным – клубень сгниет! Поливаю я по краю горшка, стараясь, чтобы вода не попала на клубень, но можно поливать и с поддона. Воду использую комнатной температуры или на 2-3 градуса выше. Ни в коем случае нельзя поливать холодной водой из-под крана. Это может спровоцировать развитие грибных заболеваний.

До появления бутонов синнингии у меня стоят на восточном окне без притенения от солнца. С появлением бутонов и цветков прямое солнце для глоксинии недопустимо, обязательно нужно прикрывать жалюзи или занавески, иначе вы не

успеете налюбоваться красотой цветения этих очаровательных растений.

Через месяц после пробуждения растения начинаю проводить подкормки. В основном использую «Кемиру-Люкс» – раз в неделю (Ред.: можно также использовать «Мультивит», «Арикола», «Таргет», «Скотс» или другие комплексные удобрения для декоративных растений). Вскоре наступает волшебное цветение глоксиний. На фото мои любимцы!!! Чем больше клубень, тем большее количество цветов одновременно зацветает! Моя трехлетняя красная глоксиния этим летом порадовала меня букетом из 12 огромных колоколов!

Синнингии не переносят сквозняков и перепадов температур, по этой причине выносить их на балкон не следует. После первой волны цветения, которая заканчивается в начале июля, я обрезаю почти все листья, кроме пары самых нижних. Это стимулирует отрастание новых листьев. И осенью, в сентябре, мои красавицы зацветают еще раз. Конечно, повторное цветение всегда слабее первого. Не рекомендую делать так с глоксиниями-первогодками, так как у них еще слишком маленький клубень. Глоксинии, которые зацвели первый раз, я не обрезаю, а предоставляю им возможность нарастить клубень. В следующем году они будут обильно цвести!

В октябре – ноябре глоксинии постепенно уходят на покой. Я сокращаю полив, листья отмирают, и горшочки с клубнями отправляются на зимовку опять в кладовку. Вот такой годовой цикл у моих глоксиний.

Размножают синнингию чаще всего листом, реже семенами. Мне больше всего нравится размножение листом – самый

простой, доступный и надежный способ! Делать это, конечно, лучше весной. Но при определенном опыте размножать глоксинию таким способом можно и летом, и осенью. Для укоренения беру лист средней величины, желательно из второго ряда. Срезаю под углом 45 градусов лезвием, которое предварительно протираю спиртом. Обмакиваю срез в активированный уголь и даю подсохнуть 10-15 мин. Затем ставлю в непрозрачный стаканчик с кипяченой водой, причем черешок листа должен быть погружен в воду на 0,5-1 см, не больше! Одеваю сверху пакет, чтобы создать тепличные условия. Раз в 2-3 дня проветриваю. Корешки появляются приблизительно через 2-3 недели. После этого можно высаживать лист в грунт, стараясь не повредить нежные корешки. Желательно также на некоторое время одеть пакет. Вскоре возле листа появится детка маленькой глоксинии. Но бывает, что листик пропадет, так и не дав детку. Ничего страшного, в земле остался клубенок, который проснется весной!

Из вредителей на глоксиниях чаще встречаются трипсы, клещи. Поэтому весной, до цветения, все глоксинии с профилактической целью обрабатываю препаратом «Фитоверм» три раза с интервалом в неделю. Это биопрепарат, малоопасный, и самое главное, что он эффективен против трипсов и клещей!

Подружитесь с этим замечательным цветком, и он отблагодарит вас незабываемым цветением, которое никого не может оставить равнодушным!

Елена Беспалова,
г. Канев, Черкасская обл.

– У меня растет толстянка древовидная (*Crassula arborescens*). Имеет обиходное название «Денежное дерево» и уже второй год радует меня цветением...

Появилась толстянка у меня лет пять назад. Взяла я её маленьким черенком, укореняла в смеси садовой земли и песка. Укоренялась долго, примерно через месяц стали появляться новые листочки. Росла она довольно быстро. По мере роста переваливала в чуть

больше горшок, не нарушая земляного кома, в ту же садовую землю с песком и керамзитом в качестве дренажа.

В 2008 году она впервые порадовала бутонами. Но, к сожалению, они стали опадать. Позже я поняла, что не стоило её заносить

с улицы сразу в комнату, резкий перепад температур плохо сказался на цветении, и я не увидела его в полном роспуске. В 2009 году толстянка снова заложила бутоны. Но в этот раз я занесла её в неотапливаемую комнату с температурой около 10...15 градусов. Бутоны стали медленно распускаться, и я увидела свою красавицу в цвету. Многие удивляются, как мне удалось добиться цветения толстянки. Уверена, что успех «моего» цветения в том, что все лето (до заморозков) растение находилось на улице,

с южной стороны, на самом солнцепеке, при этом листья слегка окрашиваются в красный цвет.

Поливаю её после полного просыхания земли (летом это через день-два). Подкармливаю, как и все свои растения, **Кемирой** раз в неделю (летом), зимой не кормлю,

поливую, когда листья потеряют тургор. Цветет она у меня в декабре. Думаю, что как и все суккуленты цветет при коротком световом дне. Зимует при температуре 10 градусов.

Екатерина Зосимова,
пос. Рыбачье, Алушта, Крым

Толстянка в цвету

Фото автора

Летом на солнце

Первые бутоны

Самый желанный цветок — из семян!

Настурция большая (*Tropaeolum majus*) – необычайно популярное декоративное растение, которое в нашей стране выращивается как летник. Ее гибкие длинные (до 2,5 м), стебли либо стелются по поверхности почвы, либо растут вертикально на специальных опорах. Однако у настурции большой существуют и компактные прямостоячие сорта высотой 20-30 см. Например, сорт *Peach Melba* с нежно-персиковыми цветками или же форма малая – *T. majus var. nanum hort.* (правда, некоторые ботаники выделяют эту настурцию как отдельный вид – настурция малая).

Блестящие листья настурции похожи на небольшие щиты. А цветки диаметром до 5 см имеют длинный шпорец и приятно пахнут. Цветет настурция обильно с июня до сентября, а, если не было заморозков, то и до октября. Цветы могут быть кремовыми, желтыми, оранжевыми, красными, розовыми и даже вишневыми. Есть сорта и пестрой листвой – например, листья сорта *Tip Top Alaska* украшены белыми пятнами.

Настурция – очень теплолюбивая и светолюбивая культура, хотя выносит легкое затенение. Предпочитает умеренно плодородную, легкую, хорошо дренированную и слегка увлажненную почву. Она достаточно засухоустойчива (полив важен в начале роста и в жаркую сухую погоду) и не выносит сырых участков. При избыточном поливе развивается много листьев в ущерб цветению. Не любит свежие органические удобрения и известь. Нуждается в защите от ветра.

Настурция большая – не только прекрасное декоративное растение для сада (особенно удачно ее подсаживать между весенними луковичными, и тогда, разрастаясь, она прикроет со временем их пожелтевшие побеги) и балконных ящиков. Бутоны и цветы настурции съедобны – их добавляют в салаты, а зеленые плоды маринуют.

Настурция большая очень легко размножается семенами. Семена у нее крупные, в 1 г содержится 8-12 семян, они сохраняют всхожесть до 4-х лет. Семена лучше всего высевать непосредственно в открытый грунт в мае, когда минует угроза последних весенних заморозков. Сеют в лунки – по 3 семени в каждую, расстояние между лунками 20-25 см. Перед посевом семена желательно замочить на сутки в теплой воде (+40...50°C). Семена могут прорасти уже при 14°C, однако, оптимальная температура для прорастания +18...21°C. Всходы появляются через 7-14 дней. Семена можно также посеять по 1-2 шт. на рассаду в стаканчики в апреле и поставить их в парники. В грунт молодые растения высаживают после возвратных заморозков на расстоянии 20-40 см друг от друга. При более густой посадке растения, разрастаясь, сильно затеняют друг друга и прекращают цвести. Зацветает настурция через 40-60 дней после посева и зачастую дает обильный самосев.

Недоселка, или какалия альпийская (*Adenostyles (Cacalia) alpina*) – симпатичное многолетнее растение высотой 30-60 см (в культуре нередко – 60-100 см во время цветения), произрастающее в диком виде в лесном поясе

Альп. Крупные блестящие сердцевидные листья с зубчатыми краями на высоких черешках собраны в очень эффектную розетку. Над листьями с июля по август возвышаются цветоносы с довольно большими щитковидными розово-сиреневыми (реже белыми) соцветиями. Растение со временем образует красивые густые куртины. В коллекциях цветоводов встречается достаточно редко.

Недоселка альпийская предпочитает слегка кислые или нейтральные, достаточно легкие и питательные почвы, от умеренно сухих до умеренно влажных. Лучше всего развивается в полутени, хотя может расти и на солнце. Хорошо смотрится по берегам водоемов и в виде отдельных куртин.

Семена у какалии альпийской довольно мелкие (в 1 г содержится 1100 семян). Обычно их высевают весной на рассаду при 20°C, присыпав незначительным слоем грунта. Прорастание, как правило, происходит в течение трех-четырех недель. Если прорастания не произошло, поместите плошку с высеянными семенами в холодильник (предварительно положив ее в полиэтиленовый пакет) и храните при температуре от -4 до +4°C две-четыре недели. Затем вновь перенесите посевы на подоконник или в тепличку. В холодильнике плошку с посевами регулярно просматривайте, поскольку прорастание может наступить уже в холодильнике через две-три недели, правда, это происходит не всегда. В случае, если семена начали прорасти в холодильнике, плошку немедленно выставляют на подоконник. Семена также можно высевать под зиму непосредственно в грунт (в ноябре). Или же в декабре-январе – в горшок, который выносят в сад на месяц, а затем возвращают в комнату для проращивания. Недоселка альпийская нередко в саду дает самосев.

Незабудка альпийская (*Myosotis alpestris*), которую также называют **незабудкой лесной (*M. sylvatica*)** – многолетнее декоративное растение высотой 20-40 см, культивируемое как двулетник. Правда, некоторые систематики разделяют их как два самостоятельных вида. В первый год растение образует компактный кустик из овальных опушенных зимующих листьев. На второй год над листьями появляются многочисленные ветвистые побеги, заканчивающиеся множеством соцветий, состоящих из небольших цветков. Небесно-голубые цветки с желтым глазком в центре, собранные в зонтик, действительно тяжело забыть – настолько они нежные и трогательные. Есть также сорта с синими, сине-фиолетовыми, белыми и розовыми соцветиями, немахровыми или махровыми. Цветет незабудка альпийская в мае-июне на протяжении полутора месяцев. Высокорослые сорта пригодны для срезки.

Незабудка предпочитает полутенистые места, с плодородными, умеренно влажными почвами, хотя неплохо развивается и на солнце, при условии, что грунт не будет пересыхать. При недостатке влаги растения хуже цветут и раньше обсеменяются. Зимует незабудка без укрытия.

Вырастить из семян незабудку очень просто. Ее мелкие семена (в 1 г их содержится не менее 2000 штук) сохраняют всхожесть 3-4 года. Семена высевают в парники или затененные гряды открытого грунта, где почва не так быстро пересыхает, в июне-июле. Всходы появляются через 8-14 дней. Поскольку сеянцы очень чувствительны к пересыханию, их приходится регулярно поливать. После появления двух настоящих листьев сеянцы прореживают или рассаживают на расстоянии 5 см друг от друга. Осенью, в сентябре, когда растения достигнут высоты 4-5 см, их высаживают на постоянное место в цветник на расстоянии 15-20 см друг от друга. Незабудка легко переносит пересадку с комом земли. После пересадки рассаду хорошо поливают. На открытых местах молодые растения желательно укрыть листьями или лапником. Семена незабудки альпийской можно также посеять осенью в открытый грунт сразу на постоянно место. Это растение нередко дает обильный самосев, самостоятельно расселяясь по саду.

Незабудка болотная (*Myosotis palustris* = *Myosotis scorpioides*) – очаровательный многолетник, который, к сожалению, не отличается долговечностью и обычно не живет дольше трех лет. У этого растения ветвистые стебли высотой 15-40 см, которые образуют придаточные корни при полегании соприкосновении с почвой. Ланцетные ярко-зеленые листья достигают в длину 8 см. Цветки, как для незабудок, крупные – до 1,2 см в диаметре, нежно-голубые, сначала в плотных завитках, последние вытягиваются по мере распускания цветов. Белоцветковая форма незабудки болотной – садовая редкость. Цветет эта незабудка обильно и долго – с мая и до поздней осени – за счет постоянного побегообразования, нередко растение уходит с цветами под снег. Отцветшие побеги отмирают.

В диком виде болотная незабудка встречается по различным сырым местам: берегам различных водоемов, на сырых лугах, поэтому и в культуре ее следует сажать возле прудов, фонтанов, на влажных лужайках. Растет как на солнце, так и в полутени. Это растение используется в народной медицине: сок и порошок травы применяется при лечении злокачественных опухолей ротовой полости и половых органов, чай из травы употребляется как потогонное при респираторных инфекциях, а отвар (примочки) – при болезнях глаз. Незабудка болотная может использоваться на букеты и как медонос.

Семена незабудки болотной также всходят без особых проблем. Их высевают под зиму или весной на рассаду. Семена едва присыпают грунтом, и горшок с посевами ставят на светлый подоконник. При температуре около 20°C всходы появляются менее, чем через две недели. Грунт в горшке с посевами не должен пересыхать. При появлении одной-двух пар настоящих листьев сеянцы пикируют в кассеты или отдельные стаканчики. А спустя месяц молодые растения можно высадить на постоянное место в сад.

Ирина Соколова, биолог

Недоселка альпийская

Незабудка альпийская

Настурция «Peach Melb»

Незабудка болотная

Пишаюся своїми бегоніями!

Бегонії, що ви бачите на світлині, вирощені з насіння, яке я виписала через «Сільський вісник». Їм тепер 2-3 роки, але вже в перший рік вони порадували дуже рясним цвітінням (однак, тоді кущі були значно компактніші, а квіти – дрібніші). І хоча від сходів до вражаючого своєю красою цвітіння минає 5-6 місяців, і вважається, що юні бегонії дуже вибагливі, на мій погляд, кожен може виростити ці квіти.

Сіяти потрібно в січні – на початку лютого. Рекомендують використовувати спеціально підготовлену знезаражену землю, але я сіяла по поверхні звичайної городньої землі. Правда, вона була набрана у стаканчики з осені, зберігалась надворі й добре промерзла. Прикрите плівкою посіяне насіння

проростає на світлі. Але спочатку рослини розвиваються повільно й вимагають дуже обережного поливу, тому що мають слабко розвинену кореневу систему.

Іде час, бегонії підрастають, догляд за ними зводиться до регулярного поливу й підживлення. І тепер час їх розсадити до окремих горщиків. Дуже гарно виглядають бегонії в плетених кошиках. Весною з'являться перші бутони і влітку ми матимемо надзвичайно розкішні квіти, які майже нікого не залишають байдужими. Добре, аби в каталозі «СВ» знову з'явилося насіння бегонії «*Нон стоп*», яка зазвичай радує нас своїм раннім цвітінням.

Лариса Пархоменко,
с.мт Таланівка,
Черніївська обл.

Декоративная... капуста

С тем, что капуста заслуженно носит величественное звание «королевы огорода» не станет спорить никто. Она и вкусна, и полезна, но она еще и очень разнообразна. Есть в ее роду и ветреная, «бесполезная» красавица – капуста декоративная. Она даже живет отдельно: не в огороде, не на грядках, как все, а на клумбах и в палисадниках. За несколько последних десятилетий эта сестрица обыкновенной огородной капусты переживала периоды популярности и затишья, повышенного интереса и почти полного забвения.

Первая декоративная капуста, появившаяся в нашем саду, была достаточно высокорослой, до метра. Листья ее напоминали султаны, когда-то украшавшие шапки гренадеров, овально-удлиненные, мохнато-бахромчатые, пышные. Эта разновидность декоративна изначально, ей не надо ждать осеннего похолодания, чтобы предстать во всей красе. Окраска бывает темно-зеленой, очень светлой и даже пурпурной. Что касается последней, то с ней случился казус. Я высадила несколько кустов вдоль дорожки, ведущей к туалету. Гостивший у нас шестилетний мальчик наотрез отказывался ходить туда без мамы – боялся темных мрачных растений, особенно зловещих в сумерках. Действительно, есть что-то траурно-невеселое в этой необычной окраске, больше я таких «экзотов» не высаживала. Недавно увидела в магазине пакетик с семенами капусты под названием «Пурпурный лебедь». Не рискнула купить, хотя могу быть неправа. Если, допустим, посадить такого цвета декоративную капусту на заднем плане миксбордера, а перед ней яркие, светлые летники, то в качестве контрастного фона она может быть вполне уместна.

Самая распространенная – декоративная капуста «Токио».

Стебель-кочерыжка у нее бывает высотой от 5-6 см до 20-25 см. Это зависит от местоположения и почвы: чем больше солнца и меньше питательных веществ, тем ниже растение. Нижние листья розетки обычно темно-зеленые, а вот внутренние бывают красно-пурпурными, бордовыми, розовыми, кремовыми и беловато-зелеными. Все оттенки не перечислишь и не определишь. Они плавно перетекают один в другой. Складчато-бахромчатый лист бывает изящно обрамлен контрастной каймой зелено-го или другого цвета. В последние годы на основе этого популярного сорта созданы другие очень красивые сорта и гибриды, семена которых в изобилии продаются под названиями «Кружевое жабо», «Волшебные кружева» и т.д. Они, конечно, отличаются друг от друга степенью гофрированности листьев, их окраской, особенностями складочек и бахромы, но все, в конечном итоге, напоминают старушку «Токио». Необходимо отметить, что полного декоративного эффекта большинство видов капусты достигает лишь осенью, с похолоданием. Это главная причина того, что это чудесное растение остается недооцененным: у кого-то не хватает терпения, кто-то экономит место, кто-то съезжает с дачи в октябре-ноябре и не успевает к празднику «цветения».

Неугомонные селекционеры вывели новый потрясающей красоты гибрид декоративной капусты Павлин. Раскидистые розетки этого растения возвышаются на 30-35 см от земли, а резная листва чудесных оттенков напоминает длинные перья огромной фантастической птицы. На хорошей почве и на солнышке розетка сильно разрастается, в диаметре бывает до 70 см и больше. Это надо учитывать, высаживая рассаду весной. Капуста Павлин начинает окрашиваться несколько раньше, чем Токио.

Новый гибрид декоративной капусты «Санрайз F1» отличается от всех иных как формой «куста», так и формой «цветка». Стебель-кочерыжка бывает высотой до полутора метров, иногда прямой, чаще – разветвленный. Розетка листьев уложена таким образом, что выглядит, как элегантная роза. Окраска «розочек» бывает сиреневой, нежно-розовой, желтоватой, мраморно-белой. У некоторых растений по краю листьев контрастно выделяется тонкая кайма зеленого или пурпурного цвета. Растения ведут себя очень по-разному. Если стебель подвязывать по мере отрастания, то он будет достаточно облиственным, прямым и высоким, с роскошным «цветком» на вершущке. Некоторые растения на высоте 50-60 см разветвились на три отдельных побега, каждый из которых увенчался своей «розой». Те растения, которые остались не подвязанными, легли на почву и из боковых почек дали вертикальные побеги. Розеток на них было много, но они были небольшими, довольно рыхлыми и не очень аккуратными. Вывод: подвязывать надо.

Настоящий фурор в этом сезоне произвели растения декоративной капусты, по своему внешнему виду напоминавшие огромные колосья. Представьте себе: стебель высотой 160 см, на нижней его части редкие простые зеленые листья, а на верхней, длиной в 70 см, плотно снизу доверху прикреплены нежно-сиреневые

«розочки» на коротких цветоножках – снизу крупные, кверху все меньше. У моей подруги в конце ноября день рождения, она большая любительница всяких цветочных редкостей. В этом году она получила совершенно необычный, но потрясающе красивый букет: один такой «колос» я «подбила» тремя фарфорово-белыми одиночными «цветками», обернула их зеленой сетчатой «вуалью». Вот такое капустное чудо!

Кстати сказать, декоративная капуста не так уж «бесполезна». В пищу она, конечно, не годится, но украсить праздничный стол еще как может. Это тоже испытано на практике – свадебные блюда выкладывались не на голые тарелки или банальный, хоть и симпатичный, салат, а на роскошные разноцветные листья. Неоднократно разные виды капусты мы использовали в Новогодние праздники для оформления декоративных корзин, ваз. Следует отметить, что капуста есть капуста, через несколько дней она будет выглядеть хорошо, но нехорошо пахнуть. Поэтому лучше содержать такой букет в прохладном помещении и холодную воду менять почаще.

Декоративную капусту выращивают обычно посевом семян на рассаду в холодный парник или в горшочки. Гибридные семена очень дороги, их в пакетике бывает 5-6 штук. Естественно, надежнее всего каждое семечко определить в отдельный горшочек. Не стоит торопиться с посевом, в конце марта – начале апреля самое время. Горшочек наполняем достаточно рыхлой влагоемкой почвой, проливаем горячим розовым раствором марганцевокислого калия. После остывания раскладываем семена по одному и слегка присыпаем стерильным субстратом. Посев накрываем пленкой и держим в теплом месте (18...20°C) до всходов. Как только появляются семядоли, ставим горшочки в более прохладное и светлое место. При достаточном количестве

«Санрайз F1»

света и влаги капуста растет быстро. Для профилактики «черной ножки» можно поверхность почвы присыпать просеянной древесной золой. На постоянное место декоративную капусту высаживаем в конце мая – начале июня. Все виды капусты лучше растут на солнечных участках с рыхлой, питательной, хорошо дренированной почвой. В процессе вегетации самая большая проблема – поражение тлей. Поскольку эта капуста не предназначена для еды, ее надежнее всего обработать инсектицидом. Если тли не-

много и растения находятся в начальных стадиях вегетации, то можно тщательно опудрить их золой, а через пару дней смыть остатки золы дождеванием. Как известно, капуста достаточно морозостойкое растение. Это свойство присуще и декоративным видам, но, по моим наблюдениям, гибридные формы менее стойки, они промерзают, если минусовая температура держится в течение нескольких дней.

Наталья Савенко,
г. Херсон

«Павлин»

«Токио»

Фото автора

Если бы кто-то спросил меня, какие цветы растут в райских садах, я уверенно ответила бы – колокольчики. В моем саду эти цветы появились совсем недавно, приблизительно два года тому назад. Впервые увидела их на приусадебном участке своей знакомой. И хотя в мае цветёт очень много разных красивых цветов, от цветущих колокольчиков нельзя было оторвать восхищённого взгляда. Белые, синие, розовые, голубые и чуть сиреневые цветы удивили меня своим пышным убранством и красотой цветка, похожего на королевскую корону с гофрированным краем. Научное название этих цветов – колокольчик средний (*Campanula medium* L.). Размножается это двулетнее растение посевом и делением куста.

Райский цветок

Чтобы сказочные колокольчики поселились в моем саду, пришлось немного потрудиться. В июне посеяла семена в холодный парник. После появления четвертого листа пикировала в ящичек. В сентябре пересадил рассаду на постоянное место. Растёт колокольчик на солнечных местах, но хорошо переносит и полутень. Не любит чрезмерного полива и застоя воды. К зиме из моей рассады образовались крупные розетки листьев, а на второй год – куст высотой 50-100 см. Иногда из одной розетки может вырасти несколько цветочных стеблей.

Зацвели мои колокольчики в мае-июне. Цветы были очень красивые: колокольчатые, крупные, диаметром

2,5-5 см. После цветения образовалось очень много семян. Колокольчик дал большой самосев, поэтому выращивать рассаду не было необходимости. Кроме того, весной и осенью растения можно рассаживать делением куста.

Зимует колокольчик без проблем. В районах, где возможны сильные морозы, его укрывают лапником – этого достаточно, чтобы растение легко перенесло зиму. Колокольчик средний очень хорошо смотрится в групповых и смешанных посадках, а в срезке просто великолепен. Посадите в своем саду колокольчик и, поверьте, вы побываете в настоящем раю!

Татьяна Григоренко,
г. Черкассы

Фото автора

Грудень від першого ж дня дихнув холодом і густо посипав майже всю Україну пухнастим снігом. В садах закрижанили, не доквітнувши, хризантеми. На сніжне покривало скляними намистинками посипався недозбираний виноград. Ще день тому листопад бавив нас теплом і раптом... холод та сніг. Тож, із зимою вас, любі наші читачі!

Ваша Ірина Соколова.

І, не дивлячись на те, що сади-городи заснули до весни, ваші листи наповнені теплом і яскравими барвами. Адже я ввечеря, що гортаючи фотоальбоми чи журнали із світлинами квітників, ви часто згадуєте і свій садок. І як підтвердження моїх слів, хочу навести рядки із листа від нашої читачки Лілії Ладженської із селища Красноармійське, що на Луганщині:

Дерева сплять, дерева в сплячці,
Прокинуться лиш навесні,
А ми сьогодні разом з вами
Співаємо про них пісні.
Співаєм, як заснули квіти,
Співаєм радісні пісні,
А їм сьогодні не до жартів,
Бо їм ще спати до весни.

Пані Лілія повідомила, що ці рядки написала її донька Інна. Це вона на світ-

лині, яку ми тут наводимо, із невідомою декоративною рослиною, що виросла в їхньому садку. Наша читачка пише: «...она росте високою, до двох метрів, очень красивая, цветет до самых морозов. Весной опавшие семена всходят щетиной, и сеянцы приходится прорывать. Очень бы хотелось узнать, как называется это растение...»

Шановна пані Ліліє, рослина, що прикрашає ваше подвір'я, має назву **гірчак східний (Polygonum orientale)** – рос. **горец восточный**. Цей однорічник родом із Індії дійсно, як ви і пишете, сягає заввишки двох метрів. У нього червоні звисаючі суцвіття. Рослина добре розвивається на поживному вологому ґрунті на сонці чи в напівтіні. Використовується для декорування стін будівель, заборів, висівається на задньому плані у квітнику.

Наша передплатниця Варламова Л.П. із міста Немирів, що на Вінниччині, також надіслала до редакції фото і написала свій коментар до нього: «Щороку в моєму квітнику в середині травня цвітуть ось ці чудові квіти (поруч із ними на світлинці мій онук Владислав), які радують не лише мою родину. На жаль, про ці квіти я не знаю нічого, тому прошу розповісти на сторінках вашої пізнавальної газети...»

Шановна дописувачко, ця чудова рослина на вашій світлинці має назву **півонія тонколиста (Paeonia tenuifolia)**. Ця дуже приваблива ранньоквітуча багаторічна рослина з яскраво-пурпуровими квітами та гарним розсіченим на нитки листям. Зустрічається у дикому вигляді де-не-де в степах України й занесена до Червоної книги. Правда, у диких особин квіти не махрові, а прості, і не такі великі.

Півонія тонколиста потребує дренажних, не кислих, поживних, помірно вологих чи сухих ґрунтів. Розростається повільно, через що посадковий матеріал махрової форми

цієї рослини в західноєвропейських фірмах коштує дорого. Влітку має період спокою, чим відрізняється від інших півоній. Доволі стійка до хвороб.

ФОТОКОНКУРС

Фото Людмили Єрмоленко, смт Олександрівка Кіровоградської обл.

Ще одне запитання про півонії надійшло від С.В.Балабай із селища Чкаловське, що на Харківщині: «Можно ли срезать пионы после того, как они отцветут? Их листья занимают много места, а так хочется посадить еще и побольше других цветов...»

Цього робити ніяк не можна, шановна Світлано Василівно. Адже листя постачає всій рослині органічні поживні речовини. Якщо його обрізати раніше, в коренях не накопичаться поживні речовини і не розвинуться всмоктуючі тонкі корінці, які мають забезпечувати харчування рослин упродовж усього наступного періоду вегетації, також можуть не утворитися повноцінні бруньки відновлення. Рослини підуть на зимівлю слабкими, що позначатиметься на їхньому розвитку та цвітінні наступного року. Надземну частину півоній слід обрізати не раніше кінця вересня, зрізанні рослинні рештки спалюють, що запобігає розповсюдженню грибних захворювань.

О.С.Десятар із села Кірове, що в Одеській області, просить пояснити, що означає вираз «дренований ґрунт».

Шановна пані Ольго, дренажний ґрунт – це такий ґрунт, у якому не затримується надлишок вологи. У якості дренажу для ґрунту додають торф, пісок тощо (переважно на важких глинистих ґрунтах). Добре дренажних ґрунтів потребують рослини, що не витримують застою води.

Наша постійна читачка В. А. Хоменко із с. Кочержинці Черкаської області надіслала до редакції чергову фотозадачу: «Звертаюсь до вас із проханням – допоможіть дізнатись, як називаються

ці чарівні квіти. Скільки себе пам'ятаю, вони завжди ростуть у нас: високі стебла, яскраво-жовті квіти, зовсім непримхлива рослина, швидко розповсюджується. У нас їх називають жоржинами. Чи так це?»

Дорога пані Валентино, на вашій світлинці сяє сонячним світлом зовсім не жоржина, а схожа на неї **рудбекія розсічена «Золота куля» (Rudbeckia laciniata)**. Це непримхливий зимостійкий багаторічник із високими гладенькими стеблами та великим лопатевим або розсіченим листям. Жовті кулясті суцвіття 8-10 см у діаметрі милують око від липня й до пізньої осені. Якщо видаляти зів'ялі суцвіття, цвітіння буде ще пишнішим. Рудбекію, як і гірчак, висаджують біля будинків, у поодиноких посадках, на тлі газону тощо.

І наостанок наведу уривок листа від Юліани Дешков із села Косонь на Закарпатті: «Вже близько 5 років займаюся вирощуванням лілій, дуже задоволена вашою продукцією (на світлинці – вирощені мною лілії із каталогів «СВ»). Але хотілось би дізнатися, чи можливо відкласти цвітіння лілій так, що вони цвіли не лише у червні-липні, а й пізніше – у серпні-вересні?»

Примусити квітнути лілії пізніше можна, проте, слід вирішити, чи варто це робити. Для цього вам слід викопати цибулини лілій восени, скласти їх у ящик, пересипати торфом, тирсою чи мохом і зберігати у холодильнику при температурі близько +1...4°C, наприклад, до червня. Висаджені на початку червня цибулини Азійських та ЛА-гібридів будуть квітнути, в залежності від сорту, через 60-90 днів, тобто у серпні-вересні. Проте через два тижні після цвітіння рослини починають утворювати заміщаючу цибулину, тому не завжди до настання холодів вони встигають відновитися після цвітіння. Але якщо ви маєте намір реалізовувати зрізку лілій, наприклад, до 1 вересня, й не дуже переймаєтеся подальшою долею цибулин, то зовсім інша справа. Однак, коли ви вирощуєте лілії виключно як окрасу подвір'я, а би радила вам звернути увагу на лілію прекрасну та її сорти – ця одна з найбільш пізньоквітучих лілій стане перлиною вашого квітника у серпні, оскільки розквітає саме в останній місяць літа.

До зустрічі в наступних номерах газети!

Квітуча лілія прекрасна

Зимняя фантазия

Зимний сад для многих из нас ассоциируется с холодной красотой оголенных деревьев и кустарников, навевающих тоску и уныние. Но зайдите в зимний сад, – и вы будете приятно удивлены, каким непревзойденным декоратором садовых зимних композиций является сама природа!

Зимний морозный день. Белые снежинки, легко кружась, неторопливо опускаются на землю, укрывая ее теплым покрывалом. Все зимующие растения и цветы, съжившись от мороза, с благодарностью идут спать под убаюкивающие звуки ветра. Воздух чист и прозрачен. Дышится легко и радостно из-за поскрипывающего под ногами снега, из-за радостного смеха детворы, барахтающейся в сугробах.

Вот припорошенные снегом и подпернутые инеем деревья, одевшись на ночь в новые шубки, демонстрируют их как на подиуме, превращая сад в праздничную сказку. А сколько утонченной красоты и очарования в причудливо переплетенных ветвях лимонника китайского! На фоне снега они выглядят, как мастерски сотканые узоры.

Вкусное лакомство нашла в саду стайка взъерошенных воробьев. К ним присоединился и красногрудый снегирь – на что воробьи ответили шумным возмущением. А красные плоды пираканты, почему-то никому не пришлось по вкусу, и ярко сверкают в лядинках растаявшего снега...

В этот период зимней передышки, сад остается привлекательным, благодаря хвойным растениям. Ас-

сортимент их велик. Туи и можжевельники, пихты и самшиты, кипарисовики и тисы – все они своей зеленью оживляют сад и делают его нарядным. Они декоративны круглый год и используются как в одиночных посадках, так и в смешанных композициях.

Туи «Смарагд» – первые три года растут медленно, наращивая корневую систему, зато потом, при хорошем поливе, быстро идут в рост. Ель канадская «Соника» очаровательна в своей миниатюрности, микробиота малотребовательна и морозоустойчива, но «любит» подавлять своих соседей. Можжевельники всегда радуют своей стройностью и устремленностью к небу. Однако, можжевельник казацкий «агрессивен» и нуждается в ограничении роста. Ну и самый признанный классик наших садов – самшит. Его применение разнообразно: это бордюры и изгороди, зеленые фигурки и штамбовые деревца. Но он боится зимнего яркого солнца и требует укрытия мешковиной.

Самшит легко поддается стрижке и широко используется в топиарном искусстве. Самые доступные формы для начинающих цветоводов – это шары. В саду, где доминирует зеленый цвет, нет места скуке, ибо это цвет лета!

Вечнозеленые лианы и кустарники круглый год в «парадной форме». Магония и калина морщинистостебельная демонстрируют резные листья, а бересклетам очень «к лицу» золотистые пятна и каемочки. Кизильники приукрасились яркими плодами на фоне темной листвы. При этом все кустарники продолжают испарять на солнце много влаги, и нуждаются в укрытии из листьев и снега.

Вечнозеленая жимолость Генри и плющ колхидский являются самыми красивыми при вертикальном оформлении сада. Многолетний плющ незаменим, если нужно «задрапировать» стены домов и хозяйственных построек. Красив он и на опоре из дерева, украшая его зимой шапкой зеленых листьев.

Радуют глаз и островки зеленеющих растений на горке. Примулы – арикулы выставили листья-ушки. Бадан «раскраснелся» от пышности и неobjятности. Гейхеры хотят поразить металлическим блеском, а тиарелла приуныла в своем одиночестве. Па-

поротник листовник задается перед всеми зеленой окраской листьев, хотя сильно пострадал от морозов. Молочай миртолистный «развалился» на камнях, показывая своим здоровым видом, что ему все равно, какое сейчас время года. Виола устойчива к морозам, и как только прогреет солнышко, радуется одиночными голубыми и желтыми цветами. В конце февраля появляются первые побеги морозника, на которых распускаются удивительно красивые белые цветы. Само растение нетребовательно и может расти на одном месте долгие годы.

Сад живет размеренной, спокойной жизнью. Дарит минуты тихого уединения и неспешной беседы,

когда можно понаблюдать за происходящими в саду переменами, запланировать новые для осуществления их в следующем сезоне. И так будет всегда, пока жив человек, ибо это его жизнь и удел. Как прекрасно все то, что Твое, Пред величием Твоим я не имею, Это Ты мне, Спаситель, даешь Все то доброе, что я имею. Эти горы, покрытые мхом, Эти волны, покрытые пеной, Этот берег с горячим песком, Это солнце с бескрайней Вселенной! Мне повсюду видна Твоя кисть, Твой резец, и Твой почерк с размахом: В детском взоре, что светел и чист, И в цветущих на поле ромашках!

Надежда Усик, пгт Широкое, Днепропетровская обл.

Любимые уголки моего сада

В этом году выписала «Сільський вісник» впервые и сожалею о том, что так поздно узнала о существовании этого великолепного издания. Через свою подругу мне удалось заказать у вас семена. Были неудачи из-за незнания условий посева, многие семена взошли прекрасно,

дружно подрастали, но не пережили знойное лето (в частности, все горечавки). Очень жаль, но буду снова пытаться вырастить желанные цветы, хотя условия на моем участке, скажем так, экстремальны. Отсутствие тени, открытое (на холме) всем ветрам место, мало воды для полива. Но

нежно любя цветы, я стараюсь для них от всей души, и надеюсь на лучшее.

После того, как я не совсем удачно посеяла довольно редкие семена, мне попались в руки номера газеты, в которых подробнейшим образом рассказывалось о том, как правильно их высевать,

пикировать, давалась информация об агротехнике, уходе. Хотелось бы, чтобы такие публикации появлялись на страницах «СВ» ближе к срокам посева семян редких цветов, которых я, признаться, не чаяла когда-либо, не то чтобы заполучить, но даже увидеть. В этой связи хочу сказать, что когда мне впервые попали в руки несколько номеров «СВ», я была, прямо-таки, ошарашена возможностью приоб-

рести семена таких удивительных и ранее недоступных мне цветов. Какое волнение! Как горели мои глаза! Спасибо вам, друзья мои, за такую радость! Спасибо за превосходные публикации, за ваш труд, идущий на пользу таким увлеченным любителям цветов, как я.

Наталья Кириченко, с. Селище, Винницкая обл.

Фото автора

Садова казка

Звідки народжується краса? Це питання не залишало мене по відвідинах Клавдії Леонідівни Карплюк у місті Новоград-Волинському, що на Житомирщині. І не дивно: поряд із десятками видів квітів, за якими господиня сумлінно доглядає, у пам'яті залишалися спогади про чудернацькі фігурки на квітнику... І відповідь могла бути лише однією: відчуття краси починається з людської душі і вже потім втілюється у конкретну форму.

У Клавдії Карплюк почувається як вдома. Затишне подвір'я, доглянутий дім і ціле царство квітів довкола будинку. Біля воріт гостей зустрічають усміхнені фігурки бабусі та гнома, які ніби охороняють доручену їм територію. Дивуєшся не лише смаку господині, а й її майстерності самостійно освоювати ази садового мистецтва та популярного нині ландшафтного дизайну.

– Звідки черпаю знання? З газет та квіткових каталогів! Переглядаю фотографії, замовляю квіти, які сподобалися, купую садові фігурки, – ділиться Клавдія Леонідівна.

Її доля видалася нелегкою: перенесла дві операції, які робили в Києві, інвалід II групи, хворіє на цукровий діабет... Разом із тим, не можна не дивуватися її любові до квітів, до життя, турботі про дім. А які готує смачні страви і пірижки, котрі так полюбає чоловік! Недарма кажуть, що дух людини сильніший за життєві негаразди і здатний все витримати.

З весни до осені квітують у пані Клавдії крокуси, примули, родендрони, чемерники, лілейники, піларгонії, агератум, жоржини, сандивілі, лілії, гейхери... Цього року уже вдруге завітнував вереск. Господиня розповідає, що багато квітів замовляє за каталогом «Сільського вісника», відколи передплачує газету – а це вже понад три роки. На наступний рік вже виписала декоративні куші, які посадить у квітнику.

– Я мрію, щоб сад був квітучим з весни до осені, і щоб взимку зеленіло! – каже господиня.

Проголюючись довкола будинку, можна натрапити на міні-озеро, в якому поряд плавають крокодил, качка, жаба і черепаха;

побачити бусликів, які принесли дитя до дому, псика, який ніколи ні на кого не гавкає. Навіть гриби та горщики для рослин оживлені, із очима та посмішками.

Садові фігурки тварин, людей та казкових істот Клавдія Леонідівна купує у квіткових магазинах Новограду-Волинського, Рівного, Житомира, Хмельницького. Знаючи захоплення господині, її чоловік, хрещениця, племінниця і свати дарують фігурки для художнього облаштування саду. Мрія, що залишається недоступною, – величезний орел у квітковому магазині їхнього міста, який коштує, щоправда, 1500 гривень...

Коли людина власноруч створює красу довкола свого дому, це наповнює життя особливим змістом. Коли дивишся на квіти, садові фігурки, мимоволі піднімається настрій і пригадується давня віра у духів природи, які охороняють ліси, поля, будинки... Віра у духів-охоронців й досі зустрічається у європейських країнах. У Норвегії, наприклад, духів-охоронців природи та людських осель називають троями. В Україні вони мають значно більше імен, однак незмінним залишається одне: так чи інакше, а природа – одухотворена. Чимало її таємниць і досі залишаються нерозгаданими, але коли потрапляєш у царство квітів, які доглянуті з любов'ю, на душі стає значно тепліше.

Природа володіє магічною силою і людина є співтворцем природи, сама при цьому внутрішньо збагачуючись і надиhaючись. Тому садове мистецтво – це не просто людська уява та фантазія, втілена у вивершену форму, а ціле життя, сповнене сокровенного змісту.

Ольга Косянчук, м. Київ

Фото автора

Строкати килими... із моху

У цьому році я отримала набір цибулинних «Весняний сад», набір тюльпанів та інших ранніх квітів, які я всі висадила в своєму саду. А з лісу привезла моху різних відтінків та кольорів і вкрила на зиму ці клумби. Подивіться: яким чудовим став мій сад – ніби вкритий килимами!

Надія Муха,
с. Зарудче,
Волинська обл.

Фото автора

Квіти – всюди!

Я дуже люблю квіти. Вони у мене всюди – і в будинку, і на дворі. З ранньої весни й до пізньої осені навколо мого дому справжній «квітковий рай». Тепер, коли мені вже шістьдесят, виросли діти, я весь свій час віддаю улюбленій справі – вирощуванню квітів. Вирішила взяти участь у конкурсі «Від вулиці до ганку». Намагаюся так висаджувати квіти, щоб квітники цвіли від початку весни й до самого снігу, радували щодня мою родину і всіх знайомих. У березні-травні цвітуть підсніжники, гіацинти, крокуси, тюльпани, нарциси й незабудки, а також моя улюблена магнолія. Від червня та аж до морозів радують своїм цвітінням троянди, лілії, рудбекія, буд-лея та чарівна королева осені – хризантема.

Підтримує мене в моїх добрих справах чоловік Володимир. Як бачите, на моєму ганку також багато квітів – пеларгоній, петуній, гортензій. А доглядати за квітами нам допомагає мій онучок Артемко. До речі, гортензію вирощую у відрах, які з настанням морозів заношу до хати.

Фото автора

Галина Слободенюк, м. Довбиш, Житомирська обл.

Квітне магнолія

Парадний вхід до будинку

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото автора

Вирощуємо квіти – багато і швидко

Ми належимо до тих читачів «Сільського вісника», хто має біля хати багато площі, яку можна було б засадити квітами. Але виникає проблема, де взяти так багато посадкового матеріалу, щоб це не дуже вдарило по кишені. Звичайно, можна купувати квіти розсадою, чекати поки розростуться, а вже потім розсаджувати у бажаних місцях. Але ми вирішили прискорити цей процес. Для цього ми два роки працювали над різними способами розмноження квітів і вже маємо перші результати, якими хотіли б поділитися з читачами «СВ».

Отже, якщо вам потрібно багато чудових квітів, робимо крок перший – вивчаємо каталог насіння однорічних, дворічних і багаторічних квітів, а ще ретельніше – поради Ірини Соколової щодо прощурювання насіння рослин. Повірте, це найефектніший шлях придбання й розведення квітів, оскільки висіяне зараз насіння віддасть вам за сумлінний догляд уже наступного року.

Ми дуже любимо однорічні квіти. Маємо у квітнику годецію, дельфініум однорічний, бальзаміни, ротики, портулаки, маки однорічні, айстри, целозію, лаватеру та чорнобривці. І лише з чорнобривців ми збираємо насіння на наступний рік. Інші ж однорічні красені розсадили групами одного виду у різних куточках, то ж після цвітіння їхнє насіння падає у ґрунт, частково розноситься у інші частини квітників, де спокійно зимує. Як правило, мої вищезгадані однорічники (крім чорнобривців) упевнено сходять навесні самосівом, я ж лише вибираю серед них бур'ян і розсаджую дуже загущені ділянки. Квіти, що зійшли самосівом, цвітуть набагато раніше за тих, що висіяні у ґрунт навесні, і встигають дати добре визріле насіння, яке зійде наступного року. Ось так нам вдалося позбавитися щорічного висівання однорічників, але не відмовитися від цих чудових квітів.

Дворічні квіти також дуже гарні. З них ми маємо наперстянку, шток-розу махрову,

фіалку Вітрока, маргаритки, гвоздики. Усі ці квіти, як і однорічники, можуть насіватися самі (окрім шток-рози махрової), якщо ви не будете глибоко перекопувати щороку квітники та обережно видаляти мете бур'ян. Збираю насіння і висіваю щороку лише шток-розу махрову, бо дуже її люблю. Інші ж мої дворічники розсіялися самосівом по усьому квітнику.

Далі – найцікавіший етап нашої роботи – багаторічні квіти. Це чудове і дуже вдячне заняття. Коли б моя воля, я б виписала увесь їх асортимент у «СВ», але доводиться обмежуватися, бо просто фізично немає можливості доглянути багато розсади, то ж я потроху щороку поповнюю асортимент моїх багаторічників. Ростуть в мене примули, едельвейс, ліхніс, ліатрис колоскова, айстри новобельгійські, ехінацея, маки багаторічні, дзвоники, гейхера, платикодони, анемони, енотера, геліопсиси, кореопсиси, аквілегії, фізостегії, дельфініуми багаторічні, гіпсофіла, додекатеон, гайлардія, рудбекія, ахілея, волошки, королиця великоквіткова тощо. Ось починають квітнути айстри альпійські, які пізніше переберуться на альпійську гірку. Розпочинає свій переможний хід по паркану з сітки висіяний з насіння клематис тангутський. На фото 3 схилили голівки аквілегії, а на фото 1 гравілат чилійський знайомиться з півонією місцевою. Висівання багаторічників – це найбільш пізнавальна частина роботи з квітами, яка у мене ще далеко не завершена.

Наступний крок, як можна зекономити та одержати багато квітів, – це розведення квітів живцями, якщо у вас є друзі та знайомі, які згодні з вами поділитися чи обмінятися матеріалом. Живцями можна розмножити клема тиси, жимолость, кампсис, троянди, тамарикс, спіреї, вейгелу, гортензії, самшит, бересклет тощо. Я використовую найпростіший спосіб – висаджую живці у школку під банку чи пластмасову пляшку. Матеріалом для живців клематисів, жимолості, кампсису є молоді пагони, які зрізуються і висаджуються у червні. Тамарикс дуже крихкий, його взимку об-

ламує вітер, то ж ці гілки можна ставити у воду, він легко випускає корені та висаджується у ґрунт після заморозків. Гортензія легко приживається будь-коли, але не будь-де, тому вибирайте для неї затінені та зволожені місця. Живці троянд краще висаджувати з кінця серпня по жовтень – їх не так пектиме сонечко, і вони краще приживуться. Живцювання, не дивлячись на деякий процент втрат, – це дуже вигідний спосіб розведення квітів.

То ж, якщо квітку не можна висіяти чи висадити з живця, її можна замовити. Це найкоштовніша частина мого квіткового проекту, але найзахоплююча і найлегша. Я не буду перераховувати, що я уже придбала через «СВ», я лише в двох словах хотіла б поділитися своєю новою пасією та мрією – це півники бородаті. Почалося усе випадково. Першого свого красеня півника синього кольору (фото 2) я зустріла на базарі, але не мала грошей, щоб його купити. То ж бігом побігла додому і гукаю чоловікові, що на базар вивезли синіх півників і я хочу хоч одного купити для розмноження. А він мені цілком серйозно: «Спитай, коли курочок синіх вивезуть, будемо синіх курей розводити, і бери з десяток, одного мало!..» З того часу я уже збрала невеличку колекцію півників, але цього року не втрималася і зробила замовлення на гібридні півники з «СВ», і з нетерпінням на них чекаю, бо без них тепер просто не уявляю весну. Якщо півонію можна вважати королевою травня, то бородатий ірис – її достойний король. І коли зібрати колекцію півників різних сортів, то їх квітнування можна насолоджуватися весь травень.

А із згасанням спалахів останніх цих квітів від нас відходить чергова весна, щоб поступитися місцем буянню літніх квітів. А розростаються півники дуже швидко. Тож море чудових квітів для найрізноманітніших квітників можна швидко і легко виростити своїми руками! Успіхів вам!

Н.І. Поліркована,
с. Кашперівка, Київська обл.

– Я проживаю в чарівному куточку України – місті Біла Церква, навчаюся по спеціальності «Лісове і садово-паркове господарство» й майбутню роботу хочу пов'язати саме з квітами, якими дуже захоплююсь...

Однією із моїх улюблених рослин стала пасіфлора блакитна, оскільки, перш за все, має дивовижні квіти. Тому про цю рослину я вирішила написати більш детально.

Коли я вперше побачила пасіфлору на світлинці, то не вірила, що це справді є квітка. І з того часу стала цікавитися нею, почала шукати інформацію і побачила, що не така вже вона й

невідомо, оскільки про неї можна прочитати майже в кожній книзі про кімнатні рослини, проте я й не сподівалася побачити її в магазині. Вона має ще дві назви «кавалерська зірка» та страстоцвіт, тому що цю квітку вважають символом страстей Господніх (звідси пішла й назва від лат. *passio* – страждання, мука, *flos* – квітка) і кожна частина квітки має своє порівняння.

Моя улюблена пасіфлора

Але одного разу, йдучи повз квітковий магазин, я побачила знайоме листя, підійшла ближче й переконалася, що це дійсно пасіфлора і купила. Це був напевно дворічний укорінений живець, пагони були до 40-50 см завдовжки й на стеблі була одна квіточка та три пуп'янки. Цю рослину вирощують переважно як кімнатну, але знаючи, що влітку її висаджують у відкритий ґрунт, посадила її на сонячному місці у родючий ґрунт. І за літо вона дала більше одного

метра приросту і квітнула без перестану. Але, на жаль, кожна квітка цвіте лише один день і згодом відпадає.

Я поливаю свою улюблену рослину в залежності від умов 1-3 рази на тиждень. І вже в перший рік вирощування вона порадувала мене тим, що з однієї квітки зав'язався плід. Я побачила його не відразу, а коли він почав уже підросати. Через місяць плід пожовтів і став м'який, я його зірвала й думала, що в ньому є насіння, щоб посіяти, але він вия-

вився порожній. Мене це трохи розчарувало, але сподіваюся, що наступного року обов'язково буде насіння і я спробую виростити пасіфлору ще й з насіння. Перед настанням заморозків пересадила рослину у контейнер, вкоротила пагони, щоб рослина краще перезимувала й підготувалася до наступного року. Надалі зменшу полив і поставлю у прохолодне місце.

Марина Гладка,
м. Біла Церква,
Київська обл.

Фото автора

Гриб іудине вухо

Бузина чорна (*Sambucus nigra* L.) з родини **жимолостеві** (*Caprifoliaceae*) являє собою гіллястий кущ або невелике дерево, що, розростаючись, утворює щільні зарості. Зустрічається бузина по всій Європі, Америці та Малій Азії. Росте на узліссях, поблизу річок і людських поселень. Бузина цвіте від кінця травня до середини червня, квіти зібрані у великі кремово-білі щиткоподібні суцвіття, мають сильний аромат. Запах дуже інтенсивний: фруктовий з ледь помітними нотками ананаса. Під час рясного цвітіння великих насаджень бузини навколо стоїть дуже сильний квітковий аромат, що може здаватися навіть неприємним.

Плоди дозрівають від середини вересня по жовтень, в залежності від місця вирощування й сорту. Бузину охоче поїдають птахи, але насіння в їх травному тракті не перетравлюється, а шлункова кислота сприяє швидкому проростанню насіння. Замані в травні гілки бузини легко вкорінюються, що сприяє швидкому поширенню культури. Легкість розповсюдження є однією з причин, чому люди часто розглядають бузину як бур'ян, але чи заслужила вона того?

Наші предки дуже цінили чорну бузину, наділяючи її містичними властивостями. Вважалося, що кущі, посаджені поруч із господарськи будівлями, захищали людей і тварин від хвороб. Будь-яка частина рослини використовувалася в лікувальних цілях. В ході історії ми стали розумнішими у багатьох галузях знань і часто нехтуємо звичаями й віруваннями наших предків, стверджуючи, що тепер ми керуємося розумом, а не забобонами. Бузина потрапила у немилість, про неї забули, ставились до рослини, як до бур'яну, непотребу, що створює непривабливі зарості навколо сільських смітників. За ці роки загубилася більшість старих переказів людей, у яких в першу чергу розповідалося про лікувальні властивості бузини. Але останніми роками цікавість до культури суттєво зросла. У Сканди-

Між магією та медициною

навії, Німеччині виведено ряд культурних сортів бузини чорної (*Alleso*, *Haschberg*, *Sampo*, *Samyl*, *Sambu*), в багатьох наукових установах розпочалися дослідження активних речовин, що містяться в рослині.

Бузина здавна посідала важливе місце в культурі німців і слов'ян. Вважалося, що вона несе магічні сили, котрі охороняють оселі людей від хвороб і злих духів. У слов'янській міфології стверджується, що людина, засинаючи під чорною бузиною, могла переміститися в інші світи, а зав'язування червоних стрічок на гілках було частиною магічних обрядів. Бузина розглядалася як священне дерево духів і мала здатність бути посередником між душами живих і померлих.

У німецьких легендах бузина вважалася священною рослиною. Казка німецького поета Крістофа Віланда «Лулу, або Чарівна флейта» надихнула до написання лібрето опери «Чарівна флейта». Цей чарівний музичний інструмент був зроблений саме з бузини.

Гуцули вважають, що в кущах бузини, що ростуть поблизу хати, живе Дідо (тобто дідусь), добрий і корисний дух, охоронець будинку та обійстя. Якщо було необхідно викорчувати бузину, люди зверталися до духу, питаючи дозволу зрізати кущ, бо інакше могли привернути до себе хвороби й нещастя, а якщо бузина згоріла – навіть смерть. Під кущем, в якості жертвоприношення, складали їжу і напої, а землю поливали молоком. Стугаючи гілочкою бузини по сукні, можна було відвернути від себе заклинання й прокляти.

У Середньовіччя рослину називали «допомога від усіх хвороб». Тоді були ще невідомі причини багатьох захворювань людей, тварин і рослин. Лише сучасні ґрунтовні дослідження властивостей бузини зумовили широке використання всіх частин цієї культури. Сьогодні ми знаємо про велику кількість біологічно активних речовин у чорній бузині, що мають бактерицидну, фунгіцидну та противірусну дію. Ця рослина є дуже ефективною живою «садовою аптекою».

Квіти бузини – цінна сировина для кулінарії та виготовлення фармацевтичних препаратів, зокрема завдяки флавоноїдам, які роблять капіляри

щільними й еластичними, знижуючи їхню проникність. Суцвіття бузини, зібрані в сонячний день, можна використати, наприклад, так. Цілі свіжі суцвіття обережно, щоб не струсити занадто багато пилку, завертають у млинці і підсмажують до золотаво-брунатного кольору, зверху присипаючи цукровою пудрою і корицею, а іноді додають ще лимонний сік.

У різних районах Польщі квіти бузини охоче використовували для приготування напоїв. Рецептів сиропу з квітів дуже багато, однак, основні інгредієнти такі: квіти, цукор, лимон. А якщо засушені квіти змолоти й додати до борошна, то це додасть приємного аромату тістечкам, печиву із дріжджового чи іншого тіста, істотно поліпшить їхню структуру. Додають близько чотирьох столових ложок змелених квітів на 0,5 кг борошна. Інші способи застосування ароматної спеції з бузини підкаже ваша фантазія. В лікарських цілях квіти бузини використовуються для приготування настоїв, які-

за-

паленнях.

Ягоди слід збирати тільки зрілі, бо зелені плоди містять глікозид самбунигрин, який розкладається на різні органічні кислоти, в тому числі синільну та інші речовини. Зрілі плоди соковиті, темно-фіолетові солодкі, містять близько 6% цукрів. Плоди дуже багаті поліфенольними сполуками. Багато з них мають сильну антиоксидантну дію, зменшують ймовірність серцево-судинних захворювань і раку.

Препарати бузини мають гарний колір, але не дуже приємний «аптечний» запах, якого ви можете позбутися, додаючи до соку або варення з бузини сік лимона або шкiрку апельсина і такі спеції, як гвоздика, кориця, мускатний горіх або імбир. Такий набір спецій зігріває, знімає лікує застуду та грип. З ягід роблять вино, лікери і мармелад.

Додавання в компоти чи інші

продукти переробки з прозорим або не дуже привабливим кольором (полуниця, яблука, груші) 1-2% плодів бузини поліпшить їх колір, не змінюючи смаку. Плоди мають потогінну, безбездіяльність і злегка проносну дію. Застосовують їх при кашлі, астмі, ангінах.

Квіти та ягоди бузини можна збирати в дикій природі, але не ближче, ніж за 100 метрів від доріг з інтенсивним рухом. Листя, ягоди та інші частини рослин у таких місцях насичені свинцем. В садах можна вирощувати сортову бузину. Вона має великі суцвіття, ягоди дозрівають одночасно. Чорну бузину можна вирощувати не лише як лікарську рослину, нею можна прикрасити садок. (Ред.: Наприклад, так можна сформувати бузину сорту «Thundercloud» зі стор. 17 каталога декоративних рослин, який також приймає всі запити щодо властивості). Рослину можна сформувати у вигляді невеликого дерева, але слід частенько обрізати пагони, що відростають занадто низько на стовбурі, а також видаляти кореневу поросль. Чорна бузина дуже пластична і добре переносить обрізку, тому через деякий час вона віддасть вам за турботливий догляд дуже ефектним виглядом.

На відмерлих гілках бузини іноді виростають дивні гриби – іудине вухо (*Auricularia auricula-judae*). Латинська назва цього гриба й народні назви в багатьох країнах Європи походять від біблійської легенди про Іуду Іскаріота, який повісився на бузині. В Китаї ж гриб називають «деревинне вухо», а в Японії – «деревинна медуза». Плодові тіла гриба можна зустріти майже цілорічно (якщо зима м'яка). Шапка гриба виростає до 12 см в діаметрі і всього 2 мм завтовшки. Ніжка в гриба звичай відсутня або дуже маленька, майже непомітна. Структура гриба хрящувата, драглиста. Під час посухи гриб висихає, а після дощу відновлює свою драглисту напівпрозору консистенцію. Іудине вухо можна знайти в сирих заростях і лісах вздовж річок і ставків (окрім бузини росте й на вільсі, дубові, клені). Плодові тіла істотні, хоча і без чіткого аромату, приємно хрусткі.

На Сході гриб цінується за смакові, але більше – за лікувальні властивості. У китайській медицині вважається, що гриб «оживляє» кров, наповнює життєвою енергією, зволожує та чистить кишечник, виводить токсини. Цей гриб має нейтралізуючу дію і здатний розчиняти камені в нирках і жовчному міхурі, сприяє зниженню рівня холестерину в крові і схудненню, є профілактичним засобом при атеросклерозі, гіпертонії. Китайські лікарі вважають цей гриб джерелом протиракових сполук, тому використовують порошок з аурикулярії для лікування і профілактики раку.

Сьогодні у продажу можна зустріти свіжі, але частіше сушені гриби. Такі гриби мають сіро-коричневий колір, а при вимочуванні змінюють колір на світліший і збільшуються в розмірах у п'ять разів! Форма і розмір у вимочених грибів практично відповідає щойно зібраним. Використовувати іудине вухо можна для приготування перших страв і салатів аналогічно до інших видів грибів.

Наша історія про чорну бузину зробила повне коло, починаючи з магії та народної медицини, згодом потрапивши до наукових лабораторій, аби знову повернутися й лікувати хворих на новому рівні знань.

Доктор Моніка Беняш
(Monika Bieniasz), Польща

Сік із квітів (1 рецепт)

В банку по черзі шарами покласти квітки бузини і лимон, щоб заповнити банку. Залити охолодженим сиропом, (1 кг цукру на 1 л води), через кілька днів злити рідину у пляшку. Цей сік пити протягом літа.

Сік із квітів (2 рецепт)

Потрібно: 15-20 середніх за розмірами суцвіть бузини, 1 кг цукру, 1 л води, 1 лимон і 1 апельсин. Один лимон та один апельсин (вимити та бланшовані) протріть разом зі шкіркою на тертці. Закип'ятіть воду із цукром, апельсином і лимоном та вистудіть. Додайте квіти бузини, зірвані в сухий сонячний день, без квітконіжок. Перед цим квітці не полоскати! Залишити на дві доби, після чого треба злити сік, розлити в банки і пастеризувати. Закатати металевими кришками.

У першому випадку ми отримуємо напій для вживання у спекотні дні, а в іншому – густий сироп, який можна додавати до чаю для задоволення або у випадку застуди чи грипу. Широке застосування мають також висушені квіти – ними ароматизують молоко, щоб більше смакувало дітям, готують чай.

Суп із квітів

5-6 добре розвинених суцвіть, один літр незбираного молока, по столовій ложці картопляного крохмалу та ванільного цукру. Квіти закип'ятити в молоці, зцідити. У молочний відвар додати розчинений у холодній воді крохмаль, закип'ятити, додати ванільний цукор, подавати добре охолодженим.

Кжіца (фафула) – суп із плодів чорної бузини

(на 3-4 особи). 4-5 зрілих грон із плодами, молоко або вершки, картопляний крохмаль (1 столова ложка), цукор (за смаком), води близько 0,5 літра на людину (якщо використовувати молоко, то води менше). Ягоди осмикати виделкою та закип'ятити в невеликій кількості води, щоб вони порепалися. Протерти через сито, додати молоко або вершки, цукор за смаком. Загустити із крохмалем. Подавати в гарячому або холодному вигляді до макаронних виробів.

Вино

Необхідно: 7 літрів води, 2 кг цукру та 3 кг ягід чорної бузини. Закип'ятіть воду з цукром, після охолодження додайте ягоди. Ще раз нагрійте, не доводячи до кипіння, охолодіть і додайте 200 г спеціальних винних дріжджів. Перелийте в бутель для бродіння й надалі пильно слідкуйте як за звичайним вином. Чим старішим буде це вино, тим краще.

Екологічний захист саду

■ Для відлякування шкідників – білана капустиного, попелиць, тощо готують таку настоянку. 1 кг свіжого або 200 г сухого листа і квітів треба залити 10 л води на дві доби, розвести у співвідношенні 1:10 та обробити рослини при появі шкідників.

■ Для відлякування сліпаків і полівок – 1 кг свіжого або 200 г сухого листа, квітів і пагонів заливають 10 л води і дають настоятися 4-5 днів. Цим розчином заливають нори шкідників.

Віч-на-віч із читачами

Того осіннього вечора (19 листопада) в затишному приміщенні харківської книгарні «С» зібралися щирі шанувальники «Сільського вісника». Безпосереднім приводом для зустрічі стала визначна подія в житті газети – її наклад пере-тнув 200-тисячну межу!

До недавнього часу інформація про газету розповсюджувалася виключно за схемою «від людини до людини». Наклад помітно зростав, однак динаміка цього зростання залишалася суттєво нижчою від очікуваної. Тому й було вирішено – якнайшвидше виходити з інформаційного затінку, голосно заявляти про себе всіма доступними способами. А що може бути

кращим в цьому відношенні, ніж живе спілкування? Тому редакція «СВ» одразу відгукнулася на пропозицію стосовно проведення презентації свого видання у щойно названій книгарні.

Гостинні господарі доклали чималих зусиль, аби створити сприятливу атмосферу для щирої бесіди, до якої були запрошені відомі в місті люди – науковці, митці, журналісти. А ласощі від знаної в Україні і світі корпорації «Бісквіт-Шоколад» (у величезному колективі якої також багато шанувальників газети) надали спілкуванню ознак справжнього свята. Впевнено скеровував хід зустрічі співробітник редакції Юрій Ве-

личко (літературне псевдо – *Петро Джерелянський*). Надзвичайно цікаву розповідь головного редактора «Сільського вісника» Володимира Столяренка про основні етапи розвитку як самої газети, так і сучасної багатогалузевої агрофірми, що ініціювала близько десяти років тому створення власного видання, проілюстрував майстерно скомпонований відеоряд.

Історія часопису нерозривно пов'язана із життєвим шляхом його незмінного керманача. Пан Володимир пригадав не такі вже й давні часи, коли весь тираж газети (кілька невеликих пакунків) він особисто забирав із друкарні. Для порівняння – сьогодні загальна вага

разового накладу сягає двадцяти тонн! Одне з пояснень такого успіху криється в унікальній можливості не лише прочитати в газеті цікаву розповідь про якусь рослину, а й придбати її, звернувшись до відповідного каталогу. Давня ідея засновника й керівника агрофірми Сергія Андреева виявилася напрочуд вдалою й достойно витримала випробування часом.

Усіх присутніх приємно вразив своєрідний майстер-клас постійної авторки «СВ», досвідченої майстрині в царині флористики – полтавчанки Валентини Турчиної. Виготовлені нею букети із сухоцвітів прикрашають десятки (а то й сотні!) українських осель. А у

виступі шеф-редактора журналу «Губернія» Олександра Швеця пролунали цілком конкретні пропозиції щодо можливостей плідної співпраці між двома виданнями. Вже в наступних випусках наших часописів втілюватиметься в життя перший із спільних проєктів. Який саме? Хай це залишиться сюрпризом для читачів...

Швидко проминув час, відведений на презентацію, але ще довго тривало тепле, невимуслене спілкування між людьми, закоханими в дивовижний світ рослин. Відтепер їхні зустрічі відбуватимуться не лише на шпальтах улюбленої газети...

Петро Джерелянський

Світлина Сергія Сугулова

• лірика душі

Маю наснагу жити й працювати!

Я мешкаю в селі, а на білому світі живу вже 75 років, до того ще й паралізована п'ять років. Півроку була прикута до ліжка, а згодом, слава Богу й добрим людям, стала потроху підніматися, ставати на ноги й наново вчитися ходити. І зараз із Божою допомогою, хоч із паличками, але ходжу по двору й по хаті. Це велике щастя – вийти на двір подихати свіжим повітрям, де пахнуть різні квіти: бузок, біла акація, жасмин, де створюють затишок береза та верба. А скільки аромату, коли квітнуть сливи, абрикоси, яблуні, черемха. Який прекрасний і чудовий цей Божий світ, скільки в ньому дивовижної краси! Я щодня дякую Богові, що я хоч трохи бачу очима та й голова працює. Живу із сином, невісткою та внучкою Оксанкою, котрій зараз 10 років.

Нещодавно до нас завітала подруга юнацьких років і принесла мені показати четверте цього річчя число вашої газети. Я була вражена – не могла надивитися на квіти, що красувалися на сторінках часопису. Дві доби не випускала з рук «Сільський вісник», аж поки не перечитала все й не намиливалася всіма малюнками, як мала дитина. Ви б знали, як я люблю квіти! Люблю від самого дитинства й до цього часу, і тільки смерть розлучить мене з ними. Щодня вранці я шкандибаю до свого садочку й поки не намилиюся квітами, не наберуся від них сил, то не здатна розпочати якусь роботу. Рослини дійсно випромінюють якусь Божественну силу, дають людям наснагу й силу жити, а ще – вони роблять людину доброю і сильною, терплячою і красивою. Я не знаю людей, котрі люблять квіти й водночас є злими, егоїстами, п'яницями...

Поки я була дужа, то саджала й сіяла багато квітів, зараз я висіваю їх

зовсім мало, бо треба ж доглядати, а здоров'я бракує. Та все одне, в моєму садку залишається чимало різних квітів, які я вирощувала протягом життя. Всіх назв навіть не перекажу, бо не вистачить паперу. Скажу лише, як тільки сніг із землі зійде, мій садочок цвіте, а ще через тиждень він уже не чорний, а зелений. Квітнуть сотні, тисячі пролісків, лісових фіалочок. Пізніше зацвітає ряс і крокуси, а от гіацинтів у мене малувато. Натомість багато тюльпанів, нарцисів, півників, королівських рябчиків, лілій та інших квітів. Серед кущів – бузок (п'ять сортів), жасмин, котрий пахне на весь двір. А я з останніх сил виходжу до садочка з паличкою та сапкою, зрубую бур'яни. Мабуть, Бог завжди поряд зі мною й Він допомагає мені тягати мої нещасні ноги. Сама я майже безсила, але любов до всього доброго на землі, а особливо до всіх без винятку квіточок не покидає мене і в найтяжчі хвилини.

Я щаслива, що Господь дав мені уважні очі, чуйну та лагідну душу, через що, як побачила вашу газету, то одразу оформила передплату в поштарки. А коли б була дужа, купила б багато квітів, але вже немає сил ані посадити, ані доглядати стільки рослин. Скільки вистачає сил, пораюся в саду й на баштанні, коло цибульки, огірочків, помідорів, перцю, моркви, столового бурячка. Мабуть, Бог тому мене тримає, що я все життя з останніх сил рухаюсь уперед і роблю свою справу. Взимку складаю вірші для душі й малюю – люблю малювати олівцями та фломастерами. Вірші ж пишу не для слави, а для душі, для добрих людей...

Щиро бажаю всім усього найкращого. А ця газета – справжній скарб для доброї розумної людини.

*Ольга Саливон
с. Вертіївка, Черніївська обл.*

• світ очима українців

Завітайте в Ліберці!

Хотілося б розповісти про надзвичайно красиву природу Чехії: гори, вкриті смереками, вулиці міст і сіл з безліччю гарних квітів, кущів і декоративних дерев. Хотілося б відмітити, що за кордоном уміють не лише дбати про чистоту, але й оберігати природу.

У Чехії я прибирала в магазинах, але у вихідні мала час, щоб відвідати зоопарк, ботанічний сад... У Ліберецькому ботанічному саду я побувала двічі – влітку та зимою, і скажу вам, там завжди є на що подивитись. Зимою вас зачарують своїми квітами камелії, азалії, орхідеї тощо. А влітку крім павільйонів та оранжерей можна помилуватися прекрасними клумбами. Кожна клумба приваблива по-своєму: на одній – усі види лілій, на іншій – троянди, на третій – клематиси. Вражають своєю красою альпійські гірки й озерця, вкриті білим і рожевим лататтям.

Біля кожної клумби є стенд із зображеннями рослин. Вибравши якусь рослину та натиснувши відповідну кнопку, можна отримати коротку інформацію на одній із наявних там мов. У сонячні дні не відірвати очей від кактусів – цвітуть вони дуже гарно. Є там і чудовий міні-водоспад, екзотичні комахоїдні рослини. Усе добре впоряд-

коване – тропічні рослини, субтропічні тощо. Завжди можна побачити в ботанічному саду чимало відвідувачів з фотоапаратами та відеокамерами, почути багато іноземних мов.

Ботанічний сад у Ліберці відомий далеко за межами Чехії і є найстарішим у країні. Щороку його відвідує близько 120 тисяч людей. Ботанічний сад отримав багато престижних нагород. Крім клумб у дев'яти великих павільйонах зібрані рослини з усієї планети, серед яких є чимало рідкісних видів. У 2000-2005 роках здійснювалися спеціальні експедиції в тропіки Латинської Америки, звідки було привезено чимало цікавих експонатів.

Завдяки копіткій праці вчених-ботаніків відвідувачі можуть милуватися цією красою, а є й такі рослини, які щороку треба вирощувати з насіння, як наприклад вікторія амазонська (величезні зелені «посудинки» на воді).

Якщо вам доведеться колись побувати у Ліберецькому краї, то неодмінно відвідайте ботанічний сад. Я впевнена, не пошкодуєте, та й спогадів і світлин залишиться чимало...

*Олена Купець,
с. Стрілківці, Тернопільська обл.*

Малюнок Надії Поливоди

— Дуже люблю та шаную вашу газету, з нетерпінням чекаю на кожне нове число «СВ». На світлинці — моя донечка Юля, яка в захваті від квітів.
Оксана Кравець, м. Глобине, Полтавська обл.

— Моя односельчанка Анастасія Ластовецька. Кожному приємно видіти її ухажений двір, а тепер і вона сама увидити цей снімок — мой для неї сюрприз.
Лариса Холопова, с. Счастливец, Херсонская обл.

— Это чудо-растение цветет дважды в год — весной и осенью...
Татьяна Смолова, г. Евпатория, АР Крым

— Мы долго мечтали вырастить у себя гippeastrum, и благодаря «Сільському віснику» эта мечта исполнилась. Нашей Настеньке тоже нравятся красавицы-гippeastrum!
Юрий Поздняков, г. Лебедин, Сумская обл.

— Я и моя дочурка Надюша просто обожаем хризантемы. У меня очень много их сортов и каждый по-своему хорош! В 2009 году уже в начале ноября у нас выпал снег и засыпал цветущие кусты.
Светлана Мартышина, г. Черновцы

— Зусиллями нашої матері Валентини Павлівни Сердюк усе подвиря нагадує дивовижний квітник.
Наталія Сердюк, с. Вільховатка, Полтавська обл.

— Що я маю від своїх квітів? Вони радують мене своєю красою, допомагають долати труднощі, знімають стрес, заспокоюють і лікують. Роки мереживо казкове запели, Щоб в злагоді та щасті ми жили, І щоб ласкава доля з року в рік Нам щиро усміхалася повік...
Катерина Кутіченко, м. Родинське, Донецька обл.

— Мой сын Олег заботливо поливает красавицу-пальму вашингтонию нитчатую, выращенную из маленького семечка.
Людмила Ярошенко, с. Кленовое, Харьковская обл.

— Моя радість і надія — любі донечки Люба і Влада. А поруч із ними — дивовижно красиві квіти з моєї хатньої колекції.
Людмила Рибакіна, смт Новгородка, Кіровоградська обл.

— Одна із наших хатніх рослин приготувала справжній зимовий сюрприз: зацвіла товстянка!
Валентина Шевць, м. Жмеринка, Вінницька обл.

— Разом із внучкою Олександрю (на фото) вирішили надіслати до «СВ» цю світлинку з нахістаксом — надзвичайно красивою й водночас невибагливою в догляді кімнатною квіткою.
Л.В.Гізауліна, м. Синельників, Дніпропетровська обл.

— За вікном похмура осінь, а в наші оселі квіти милують нам око завжди. Моя любі донечка Іринка дуже любить квіти і допомагає за ними доглядати.
Тетяна Вишневська, смт Смига, Рівненська обл.

— Я є ветераном військової служби, проте сидіти вдома без діла аж ніяк не звик. Особливо захоплююсь вирощуванням квітів, а результати можна побачити на світлинці.
Віталій Ляшко, м. Лохвиця, Полтавська обл.

— В сад войдеш — весь в лучах Сыплет золота клад; И цветы в цветниках Отцветать не хотят...
Аполлон Коринфский, «Бабе лето», Валентина Яцун, с. Любимовка, Херсонская обл.

Щомісячне видання «Сільський вісник»

Свідчення про державну реєстрацію КВ № 4848 від 05.02.2001р.
Адреса редакції: вул. Кооперативна, 22, м. Харків, 61003
Для листів: 61003, м. Харків, а/с 195 «Сільський вісник»

передплатний індекс: 23148

Вартість передплати на 12 місяців — 35 грн. 76 коп.

Головний редактор:
Володимир Столяренко
Літ. редактор: Юрій Величко
Худ. редактор: Вікторія Євтушенко
Наук. співроб.: Ірина Соколова
Агроном: Катерина Серікова
Тех. підтримка: Артем Лашин

Передрук чи будь-яке інше запозичення матеріалів та ілюстрацій газети «Сільський вісник» можливі лише з письмової згоди редакції.
Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати текст.
Думки авторів і редакції не завжди збігаються.

З питань розміщення публікацій та розповсюдження газети звертайтеся до редакції за тел.: 0-57-731-20-31 E-mail: sibpost@sib.net.ua
З питань стосовно ваших замовлень звертайтеся за тел.: 0-57-731-32-14, 0-57-731-18-63, 0-96-39-78-814, 0-50-228-66-48

Засновник — ПП «Агрофірма «Сортцвєтовощ»

Друкарня «Юнівест Принт»
Київська обл., м. Фастів,
вул. Поліграфічна, 10

Наклад 200 221 примірник.